

Emil Bucureșteanu

Povestiri

SEMĂNĂTORUL
Editura - online
Octombrie 2009

Sărutul

Poveste de iubire

*Dedic această poveste tuturor
Celor care au iubit, iubesc și vor iubi.
Dedic această poveste iubirii
mele din anii studenției, Elena C, din
Pielești, Dolj.*

În camera 13 de la Căminul studențesc „Matei Voievod” al Universității București stăteau trei fete: Raluca, Delia și Elena, cea mai frumoasă dintre ele. Era încă o țărăncuță. Își împletea părul în două cozi groase și le lăsa în față, peste sâni ieșiți în relief, care jucau sfidător, după mers, în bluza albă. Nu avea nevoie de sutien. Picioarele erau drepte, cu pulpe netede, puțin proeminente. Fesele rotunde, se evidențiau discret în fusta largă de fată de la țară. Vorbea puțin cu colegile ei, fete de oraș, una de la Cluj și cealaltă de la Craiova, pe care Bucureștiul nu le impresionează prea tare. Anturajul lor va schimba viața fetei ce veni din Nordul Moldovei, de dincolo de Dorohoi, unde obiceiurile oamenilor nu ieșiseră încă din tiparele secolului al XIX-lea.

* * *

- Mergem la teatru? I-am spus ofițerului meu să cumpere cinci bilete, le zise Delia, după ce veni de la masă, nemulțumită că mâncase tot *crep*, o felie mică de griș peste care se turnase puțin sirop.

Era după Festivalul Tineretului din 1953, când țara cunoscuse al doilea val de foamete după cel din '47. Raluca sări în sus de bucurie.

- Tu nu te bucuri? Mai ieși și tu din cameră. Nu mai buchi atâta! zise ea lui Nuți, cum o dezmierdaua ele pe Elena.

- Dacă ziceți voi, nu vă refuz.

Raluca și Delia se apucară să se pregătească. Își scoase rochiile din dulap și-și puseră părul pe bigudiuri și își încercau colierele. În totdeauna când venea sâmbăta și trebuiau să meargă la un spectacol sau, pur și simplu, să se întâlnească cu băieți, în camera 13 se petrecea un adevărat ceremonial, aproape ca pentru pregătirea unei mirese. Nuți se uita la ele și se mira de câtă atenție dădeau acestui eveniment.

- Parcă ați merge la un bal... De ce vă gătiți atât?

- Trebuie să fim mai frumoase ca la bal. La teatru vine lume bună, îmbrăcată elegant, îi explică Delia, fată ce avea experiența Clujului. Nu poți merge oricum.

- Atunci, eu nu merg.

- De ce? o întrebă Raluca.

- Alături de voi, cu hainele mele par o caraghioasă.

- Asta-i problema? Stai că te îmbrăcăm noi. Te facem o prințesă să se uite tot teatrul la tine. Vrei? o întrebă Delia.

Îi scoase din dulap un furou de mătase, un sutien brodat, o fustă neagră.

- O bluză mai elegantă ca a ta nu avem. E din borangic și cred că așa ceva n-au văzut bucureștenii.

O îmbrăcară. Toate erau de finețe și prin ele se vedeau formele ferme ale fetei ce abia împlinise doar 18 ani. În picioare îi puse pantofi de lac, care se potrivoră ca de minune pe piciorul ei mic, deși verile copilăriei și le petrecuse zburdând pe câmp sau mergând desculță alături de părinți la prășit sau secerat.

- Ia, învârte-te puțin! să vedem cum ești, îi comandă Raluca.

- Cu ea alături n-avem nici-o șansă la băieți, îi răspunse Delia.

- Nici-o grijă! N-aveți de ce să vă temeți de mine. Eu am venit să învăț. Nu mă interesează băieții.

- Și eu am zis la fel, dar, uite că m-am îndrăgostit de Mitu și învăț filosofie stând în brațele lui. Și ce filosofie!...Să tot înveți...Și Raluca începu să-i explice ce frumoasă e filosofia dragostei.

- Și Platon a scris despre dragoste. Spune ceva mai frumos decât ziceți voi, le replică Nuți.

- Să lăsăm filosofia că se apropie ora de mers, interveni Raluca. Vom vedea ce va fi la teatru. Sigur că o să fie remarcată de vreun prinț.

* * *

În holul de la parter, mai mulți băieți așteptau să coboare fetele cu care aveau întâlnire. Printre ei, chiar în fața scărilor, stăteau ofițerul, îmbrăcat elegant, cu haină lungă de piele, pantaloni la dungă, în picioare cu pantofi de lac, și Mitu, mai puțin ordonat, totuși pregătit pentru teatru: cămașă albă, cravată de mătase naturală, cu nodul bine legat, în triunghi dreptunghic, specialitate a studenților din camera 7 de la Căminul „Călărași”, asortată la culoarea hainelor. Se deosebeau

de ceilalți tineri, desigur studenți, ce, în așteptare, sprijineau pereții holului. Le primiră pe fete cu eleganță, fiecare sărutând mâna prietenei lui și așteptând să se facă cunoștințele de rigoare. Băieții dădură dovadă de educație aleasă: făcură complimente fetelor, spunându-le că sunt admirabile.

- Pe ea am remarcat-o de la facultate, vorbi Mitu despre Nuți. Am avut chiar un incident, n-a vrut să vorbească cu mine.

- Rău a făcut. Scăpam eu de insistențele tale, a zis Raluca.

- Păpușo, de ce vorbești așa? doar știi cât de mult te iubesc, *însă mai prieten este adevărul*, parafrază el pe Aristotel. Toate sunteți frumoase! Însă ea are ceva aparte. Nu știu ce, dar atrage atenția de la prima vedere. Așa damă...

Mitu nu avu timp să-și termine ideea că primi o palmă usturătoare.

- Nu sunt damă! îi reproșă Nuți, pentru care cuvântul damă avea un sens peiorativ.

- Bine! Nu ești damă ci domnișoară, dar pentru palma primită ar trebui să mă răsplătești în spiritul lui Cuza.

- Nici să nu gândești la un asemenea lucru. Îmi cer scuze...Doar atât.

- Nu vrei să-mi dai un pupic pe obrazul bătut?

- Poate vrei să ți-l înroșesc și pe celălalt.

Delia și ofițerul asistară amuzați la cele întâmplute. Raluca regreta că nu a procedat și ea fel când a fost agățată. Acuma era prea târziu.

- Bravo! Ce bine îmi pare! Te crezi un crai. Așa trebuia să fac și eu.

- Iubițico, de ce vorbești așa? Doar știi că numai pe tine te iubesc.

- Lăsați supărările și să mergem că se apropie ora, interveni ofițerul.

Luară tramvaiul din stația Mătășari și coborârea la Universitate. Nuți o luă înainte pe lângă Facultatea de Matematică și pe Academiei spre Teatrul de Comedie.

- Văd că știi drumul, îi spuse Delia.

- Ai crezut că merg pentru prima dată la teatru?

- Singură?

- Singură. Doar nu trebuie să fii dusă de mână.

- Și nu a pus nimeni mâna pe tine? se interesă Mitu. Dac-ași fi știut...

- Dac-ai fi știut luai mai devreme palma.

- Dar nu te-am văzut să fi venit târziu la cămin.

- Mai există și matineu. Nu știi? îi răspunse, cu superioritate, Nuți.

* * *

La teatru, după cum anticipase colegele ei, Nuți atrase atenția spectatorilor încă din foaiier, după ce-și lăsă paltonul de suman de casă la garderobă. Ocupară locuri la lojă. Mitu, grijuliu, îi oferă scaun în față, lângă Raluca, în marginea din stânga a lojii. Nu peste mult timp în loja oficială intră Răducu, profesor la Istoria filosofiei antice și decanul facultății însoțit de o doamnă îmbrăcată elegant. În urma lor intră Radu, băiatul lui Răducu. Fetele se ridicară în picioare. Obiceiurile de la școală nu le părăsise. Profesorul le salută și le zâmbi prietenește.

- Îmi place că frecvențați teatrul, le spuse el. Și aici se învață filosofie, poate mai multă decât în amfiteatru.

Fetele se așezară pe scaune. Același lucru voi să-l facă și Răducu dar Radu îi făcu loc să stea în stânga lojii iar el se așeză lângă fete. Chiar lângă el, dincolo de peretele despărțitor se afla Nuți. Îi simțea respirația, mirosul trupului tânăr, incitant, nealterat de parfumuri. Emoționată, Nuți simțea cum curge respirația pe ea. Nu se mai uita la spectacol. Privea de sus în sală, unde un bărbat își ținea partenera de umeri. Își aduse aminte că și taică-său, în unele clipe de odihnă, o cuprindea pe maică-sa pe după gât iar ea se lipea de el, privindu-l direct în ochi, zâmbindu-i. Se iubeau.

Și Radu nu se uita la spectacol. Ochiul lui erau îndreptați spre Nuți. Îi mângâia cu privirea părul castaniu, roșcat, lăsat în bucle pe umerii firavi. Din profil îi vedea genele mari, plecate peste ochii aproape închiși. Pentru prima dată simți un fior necunoscut, iubirea, deși la facultate avuse atâtea colege iar la spital întâlnise o sumedenie de paciente pe care le dezbracă în realitate și nu în gând, cum încerca fără succes să facă acum. Pacientele erau femei bine, dar îl interesau doar din punct de vedere medical sau le analiza doar pentru o schiță de portret, hobbyul lui din copilărie de a face pictură. Ar fi vrut s-o îmbrățișeze, s-o țină strâns lângă el, cum o mamă își ține copilul nou născut cu grija de a nu fi strivit.

În pauză ofițerul și Mitu ieșiră afară pentru o țigară. Delia și Raluca îi urmară. Bărbații avură grijă să le emancipeze; se *tămâiau* și ele cu țigări, fine, ce le primeau cadou de la prietenii lor. Profesorul ieși pentru puțin aer. În cele două lojii alăturate rămaseră Nuți și Radu.

- Nu vă supărați și nu mi-o luați în nume de rău!, ați venit singură la teatru?

- Nu! îi răspunse Nuți, fără aș-i întoarce fața. Sunt cu fetele care au ieșit în foaier.

- Am văzut că ele au parteneri, dumneavoastră nu aveți pe nimeni?

Nuți nu-i mai răspunse. Aștepta cu nerăbdare să înceapă actul II pentru a nu mai fi privită cu atâta insistență. În pauza a doua ieși pe hol. Speriată că bărbații se uitau la ea, intră din nou în sală. Nimeri în loja oficială. Radu îi zâmbi.

- Scuzați!

- Nu face nimic. Mi-ar face chiar plăcere să rămâneți aici. Mai sunt destule scaune libere.

Fără să mai spună ceva, Nuți plecă și intră în loja ei. Se opri pentru o clipă în ușile rabatabile ca, apoi să se așeze pe același scaun. Își ceru scuze din nou:

- Vă rog să-mi iertați deranjul. Am confundat ușile. Toate sunt la fel.

- Nu face nimic, îi răspunse Radu.

Și continuă fără să se sesizeze că este auzit de taică-su.

- În pauză v-am comparat cu celelalte fete venite la teatru. Sunteți cea mai frumoasă.

- Domnule, mințiți frumos, îi răspunse ea. Sunt o fată ca oricare alta și am terminat discuția cu dumneavoastră.

- Domnișoară, eu vreau să vă cunosc mai bine. Îmi permiteți? Radu. Radu Răducu simți el nevoia să-și spună numele întreg.

- Marghioala Amarghioalei îi răspunse Nuți, fără a sta prea mult pe gânduri.

Apoi regretă gestul dar consideră că nu e cazul să revină.

- Nu se poate să vă cheme așa! Nu se potrivește numele cu imaginea.

- Vă convine, nu vă convine, asta este, îi răspunse din nou de-a bățului.

Nuți deveni foarte serioasă. Apoi zâmbi și, în sfârșit, o apucă răsul. Dinții ordonați, trasați parcă de un arhitect, și albi ca prima zăpadă în bătaia soarelui, gropițele mici în obrajii rumeni și fini, de să-i tai cu un fir de păr, luminau loja.

- Doamne, cât de frumoasă sunteți! repetă un nou compliment Radu.

- Domnule, vă rog să mă lăsați în pace. Sunt venită la teatru... Dacă vă arde de cunoștințe, mergeți pe stradă.

Radu nu mai zise nimic, mai ales că gongul bătut pentru ultimul act. Nu mai urmărea nici unul desfășurarea spectacolului. Mâinile li se întâlniră pe balustrada lojilor. Radu i-o prinse de încheietură. Îi simțea pulsul rapid ca la bolnavii de febră. Îi luă mâna și i-o lipi cu palma de obrazul lui. Era fierbinte și moale ca o pernuță de pluș. I-o sărută. Nuți își retrase mâna încet, și-o lipi de cealaltă cu care se ținea de balustradă și-și lăsă capul pe ele. În semi întunericul sălii, Radu vedea cum sub bluza de borangic îi săltau sânii în ritmul respirației.

La terminarea spectacolului, în foaier, Radu se află din nou lângă ea.

- Permiteți... vă țin eu paltonul

Nuți deveni iar țărâna din Nordul Moldovei, fermă în vorbă.

- Mă pot îmbrăca și singură! Acasă n-am servitori.

Îi arată lui Radu cât de îndemânică este. Paltonul ei din șiac cu guler brumăriu, contrasta cu hainele elegante, cu pantofii cu tocuri înalte. Radu trase concluzia că fata ar putea fi o Marghioală, dar o Marghioală frumoasă și deșteaptă.

- Sunteți o fată isteată, îi făcu Radu un nou compliment.

- Isteată, neisteată, nu mă mai țineți de vorbă că trebuie să plec. Colegele mele au plecat și este drum până la Matei Voievod. Nu vreau să pierd tramvaiul.

- Stați la cămin? Sunteți studentă?

Nuți nu-i răspunse. Se vedea că era îngrijorată de ora târzie și faptul că rămase singură.

- Îmi permiteți să vă conduc? Nu sunt un derbedeu care vrea să vă agațe. Dacă nu mă credeți, vă dau buletinul.

- Nimeresc și singură până la cămin.

Totuși îi era frică. Din stația Mătăsari până la cămin era destul de mers. Tacit, acceptă compania. Lui Radu îi conveni. Putea să o admire.

Era contrariat de frumusețea fetei, de graiul ei catifelat, de chipul ei intelectual și haina sărăcăcioasă. Paltonul rural o făcea parcă și mai frumoasă. La cămin ea îi întinse mâna și-i spuse „la revedere”.

- Deci, vrei să ne mai întâlnim, interveni Radu.

- N-am spus asta. E doar un salut.

- Eu, însă, vreau să te mai văd. La ce cameră stai?

- La 13. Număr cu ghinion.

- Mie îmi poartă noroc. Totuși, cum te cheamă? Marghioala nu se poate. Nu poți fi din părinți care să dea așa nume.

- Nuți și, gata, nu vă mai spun nimic. Doar nu sunteți de la poliție.

* * *

De la Universitate, unde coborî din tramvaiul 14, și până pe Rahovei unde locuia maică-sa. Radu merse pe jos. Ajunse acasă după miezul nopții.

- De ce-ai venit așa târziu? Ai mai stat pe la Capșa? Te văd vesel.

- Chiar sunt vesel. Și fericit.

- De ce.

- Am întâlnit o fată deosebită. Cred că o să mănsor.

- Așa hodorog-tronc. Să-l sun și pe taică-tu să-i spun vestea.

Lasă-l să doarmă. Mâine are de ținut cursuri, prelegeri la filosofie și s-ar supăra.

Radu se așează lângă maică-sa și-i povesti totul. Erau buni prieteni.

- Să-ți dea Dumnezeu noroc. Tu care nu puteai suferi femeile te-ai îndrăgostit așa deodată de o necunoscută?

- Nu știu de unde dar parcă am mai văzut-o, parcă o cunosc din copilărie.

Peste două zile, Radu era prezent la căminul Matei Voievod.

- Vreți să mergeți până la camera 13 să-i spuneți domnișoarei Nuți să vină până jos? se adresă el unei studente.

- Cu plăcere dar, mă rog, cine sunteți că doar n-o coborî la orice trecător.

- Radu mă cheamă, îi răspunse.

Studenta se uită mai atentă la el.

- A! Vă recunosc. Sunteți domnul care a stat alături de noi la teatru în loja domnului profesor Răducu. Cum să nu. O trimit imediat. Va căzut cu tronc. Nici nu se putea. E frumoasă?

- V-am rugat doar săi spuneți că o aștept nu să faceți aprecieri.

- Bine, bine...Îi spun.

Raluca intră valvârtej în cameră.

- Hei, domnișoară, coboară-n hol! îi spuse ea lui Nuți. Te așteaptă un prinț. Ți-am spus eu că n-ai să treci neobservată dacă mergi la teatru. Vecinul de lojă a și venit după tine.

În papuci de casă, îmbrăcată în trening și cu părul despletit, Nuți coborî. Când văzu ce elegant și ce bărbat bine era se opri pe scări. Ar fi vrut să se-ntoarcă în cameră dar fusese văzută. Radu se urcă pe scări în întâmpinarea ei. Îi sărută mâna.

- Spuneți-mi de ce-ați venit? Ce doriți? îl interogă Nuți.

- Să te văd și să mergem la un film.

. Eu cu dumneavoastră! Dar ce credeți că sunt o stricată?

- Dac-ași fi crezut așa ceva nu veneam până aici. Dacă mă interesau stricatele, le găseam în centru, pe bulevard. Tocmai pentru că te consider o fată cuminte am venit după tine. Vrei să mergi?

- Nu merg. Chiar dacă ași vrea nu am cum. Am de învățat la filosofie. Este un profesor foarte sever. Ați stat cu el în lojă. Îl cunoașteți?

- Puțin.

- I-ați fost student?

- Nu. Îmi este tată.

- Ați terminat tot filosofia?
- Nu. Tata n-a vrut să-i urmez exemplu. Nici nu mă atrage prea mult filosofia. Prea multe vorbe. Eu sunt un om practic...

- Se vede....

- Ce vrei să spui?

- Că sunteți un om practic.

- Repeți ce am spus eu.

- Nu merg la film.

- De ce?

- Sunteți un om practic. Ați dat însă greș. Nu merg la film.

- Hai, măcar să facem o plimbare prin jurul căminului. Sunt un om cuminte. Doar n-am 16 ani.

- Dar nu stăm mult.

- Îți promit că așa va fi

Nuți se întoarse repede, îmbrăcată în paltonul cunoscut, încălțată cu niște ghete vechi. Ieșiră afară. Era frig. Își strânse paltonul și se zgribuli. Radu o apucă de umeri și o lipi de el. Nuți acceptă gestul ca pe o protecție părintească. Intrară în prima cofetărie, de lângă stația de tramvai. Radu comandă câte o prăjitură și ceai. Nuți bău ceaiul dar de prăjitură nu se atinse.

- De ce nu mănânci?

- Nu mi-i foame! minți ea.

- Tocmai de aceea. E un desert după masa de seară. Dacă nu-ți place, du-te și-ți alege tu din vitrină.

- Mulțumesc! îi răspunse ea.

- Bine! Dacă așa vrei tu...

Nuți își încălzea în continuare mâinile de cana care devenise rece.

- Ți este chiar așa de frig? Dă să-ți încălzesc eu mâinile.

Fără să primească aprobare, Radu îi luă mâinile și suflă în ele. Apoi le sărută, pe fiecare în parte. Nuți stătea ca un copil. Își aduse aminte că așa făcea și maică-sa când venea de la joacă sau de la școală și era înghețată de frig. Îi ardea fața. Își retrase mâinile încet.

- M-am încălzit. Vă rog să mergem.

- Mergem, dar mai așteaptă o clipă.

Radu se duse la teighea și cumpără o cutie de bomboane, frumos ambalată.

Când se întoarse farfuria era goală. Nuți mâncase prăjitura.

- Bravo! Mai vrei un ceai? Sau o cafea? Să-ți mai aduc și o prăjitură?

Nuți dădu din umeri. Radu veni și cu două cafele. Nuți bău cafeaua ca pe ceai. Se rușină, când văzu cu câtă eleganță o sorbea Radu. Își acoperii fața cu mâinile. Îi venise să plângă. Devenise așa de tristă, dar era și mai frumoasă cu ochii în lacrimi.

- De ce plângi? o întrebă Radu.

- Nu știu...m-a apucat așa...

- Ți-i dor de acasă? De unde ești?

- De departe. De undeva de pe malul Prutului.

- Prutul după câte știu eu este destul de lung. Ești de la Galați? De la Huși? De unde?

- De mai sus. Din Nord

- Și-ai vrea să te duci acasă?

- Mă obișnuiesc. Iertați-mă!

- Nu face nimic. Ești atât de frumoasă!...

- Să mergem. Am stat destul. Dacă mai vorbim, o să ziceți că sunt nu știu ce prințesă.

- Prințesă nu ești că prințesele sunt mofturoase și urâte. Tu ești Alba ca Zăpada.

- Vreți să mă zăpăciți... Să-mi pierd capul...

- N-ai să ți-l pierzi că am să am eu gijă. Am să ți-l fur... E atât de frumos... Dar n-ai mâncat prăjitura.

Nici el nu o mâncase pe-a lui. Chemă vânzătoarea și i le făcu pachet.

- Ia-le! Să se îndulcească și colegile tale.

La intrarea în cămin, Radu vru să o sărute. Nuți îi puse palma la gură. Radu i-o sărută.

- De ce nu mă lași să te sărut? o întrebă el.

- Așa vreau eu! fu răspunsul lui Nuți. Apoi adăugă: să nu mai veniți niciodată!

Profitând de o clipă de neatenție, Radu îi prinse capul între palme și o sărută pe gură. Se trezi cu o palmă prea dureroasă pentru o mână atât de mică.

- Țineți-vă domnule, pachetul. Nu sunt o fată pe care s-o cumpărați!...

Fără să mai zică nimic, Nuți intră în cămin, izbind ușa cât putu de tare, vrând să-i arate cât de supărată este. Se opri însă în hol. Parcă era amețită. Nuși dădea seama ce are. Se rezemă de perete. Zâmbi pentru ea însăși. Deschise, apoi, ușa să-i spună la revedere, să-i zâmbească ca drept mulțumire pentru primul sărut. Pleca-se. Îl urmări cu privirea până o luă la dreapta pe Mătășari spre stația de tramvai. Se întoarse în cămin. Pe pragul ușii de la intrare văzu pachetul cu bomboane și prăjituri. Îl luă și intră. Urcă scările până la etajul doi, numărându-le. Zâmbea pentru sine. Sărută cutia cu bomboane. Simți sărutul buzelor lui. Luminată la față intră în cameră. Colegele nu putură să nu observe

schimbarea de pe fața ei. Văzându-i cutia de bomboane ce o ținea în mână, Delia începu cu bârfa:

- E galant, domnul! Uite că i-a luat și bomboane. Și nu de oarecare...

- Să vedem ce are înăuntru, fu curioasă Raluca.

- Așa ceva se mănâncă rar, comentă Delia. Securistul meu, chiar dacă are bani destui, nu prea știe ce să-mi dea. Îmi ia dropsuri cu mentă.

- Crezi tu că-i prost. Menta are efect afrodisiac.

- Mama îmi dădea să beau ceai de mentă când mă durea burta, le întrerupse Nuți.

- Poate ai și tu dreptate, zise Delia, adresându-se către Nuți, dar mai multă mi se pare că are Raluca. O simt pe pielea mea.

- Și mie îmi ia Mitu dropsuri cu mentă, adăugă Raluca.

- Mai bine v-ar da să mâncați sare dacă vor să vă ardă de dragoste. Mama dădea sare mai multă la vacă ca s-o ducă mai repede la taur, le explică Nuți.

- Auzi dragă! Domnișoara ne face și vaci, se supără Delia. Să vedem însă dacă domnul n-a urmărit și el ce făcea mama ei. A!... ciocolată cu rom.

- E cel mai bun afrodisiac, își dădu cu părerea Raluca.

Fetele mâncară cu poftă, fără să se mai gândească la dragoste, apreciind calitățile de bărbat ale lui Radu.

* * *

Cursurile de filosofie antică se țineau dimineața de la ora șapte. Răducu își ținea prelegerile la acea oră, fiind ferm convins că mintea studenților era limpede, nealterată de cunoștințe extra filosofice, mai ales la

studenții din anul întâi, veniți din diferite colțuri ale țării și bombardati de informațiile cotidiene din București. După ce fusese la teatru și văzu pentru a câta oară Hamlet, și Radu îi povesti despre dragostea lui subită pentru Nuți, le vorbi studenților despre Banchetul lui Platon. Cele două ore, cu respectiva pauză pentru țigări, trecură foarte repede. La sfârșit, Răducu luă condicile de prezentă de la șefii de grupe și începu să strige catalogul, pretinzând că vrea să-i cunoască mai bine pe studenți înainte de sesiunea de examene din ianuarie. Când ajunse la Nuți făcu o pauză. La ieșire o chemă afară să-i spună ceva. O cuprinse de umeri, așa cum făcea cu orice student ce îi cerea o consultație, și plecară în plimbare pe holurile facultății.

- Radu mi-a zis să-ți confirm că este fiul meu și nu este un derbedeu.

Lui Nuți i se înmuie picioarele, se înroși toată, apoi se îngălbeni și i se făcu rău. Se rezemă de perete

- Vă este rău, domnișoară? i se adresă Răducu, speriat. Apoi, spuse unor studente:

- Duceți-o pe domnișoara în cabinet la mine și așezați-o pe fotoliu și spuneți-i secretarei să cheme imediat medicul. Răducu îi aduse de la bufetul facultății apă și zahăr. Venirea doctorului întârzie. Nuți își reveni și stătea liniștită în fotoliu. Totuși medicul o consultă

- Nimic deosebit, raportă el decanului, care stătuse pe sală cât dură consultația. E doar o emoție mai puternică. Totuși, am s-o rog pe colega mea de la „Matei Voievod” să o examineze mai atent și să o țină sub observație.

După plecarea medicului, Răducu o întrebă dacă se simte mai bine. Nuți îi răspunse că da și voi să se ridice din fotoliu.

- Stați, domnișoară! Ați mâncat ceva azi?

- Am băut un ceai.

- Numai!... O bucată de pâine cu unt nu vă dă la cantină?

- Ne dă pâine cu marmeladă, dar nu-mi place.

Răducu se adresează secretarei care veni și ea să vadă cum se simte fata.

- Du-te până la bufet și-i adu ceva de mâncare. Ține și bani...Să nu faci economie!

Apoi către Nuți:

- Vă vorbeam de fiul meu. Mi-a spus că ești foarte frumoasă. Drept să-ți spun, nu se înșeală. El vrea să știi că nu este un derbedeu și că vă iubește. Ești prima lui dragoste. Îi sunt un bun prieten...Niciodată nu mi-a mai spus așa ceva,

- Pot să plec? îl întrebă Nuți.

- Desigur...Dacă ai nevoie de ceva să vii să-mi spui.

Pe urmă se adresează secretarei și-i zise să-i dea o sută de lei în contul unei burse de merit.

* * *

În aceeași zi, spre seară, Radu se afla, din nou, la căminul Matei Voievod. Nuți coborî mai binevoitoare, zâmbind. Radu îi luă ambele mâini și i le sărută. Observă că îi erau reci, cu unghii nefăcute și pline de noițe

- Mergem la film? o întrebă Radu.

- Cum vreți dar așteptați-mă să mă îmbrac.

Nuți se întoarse repede, îmbrăcată în același palton din stofă de casă și în picioare cu o pereche de ghete, de asemenea vechi. Radu o luă de mână și dădu să iasă în stradă.

- Trebuie să merg să mănânc, îi spuse Nuți. Până ne întoarcem e târziu și se închide la cantină. Mă așteptați doar câteva minute.

- Dacă crezi că ai să mori de foame, te aștept...N-am altceva ce face.Mai bine intru și eu în cantină.

Nuți își luă tava de tablă, ruginită, cu smalțul sărit și trecu pe la ghișeu. O bucătăreasă voinică, roșie la față, plină de sănătate și de mâncare, îi dădu o farfurie cu un pătrățel de griș fiert, stropit cu sirop de zahăr, crep, cum îi ziceau studenții, după moda pantofilor cu talpă de cauciuc sau plastic alb, precis nu știu din ce material era, ce se purtau atunci, o cană de ceai făcut tot cu zahăr, ars, și o felie subțire de pâine. Radu se uita ca un părinte cum mânca Nuți. Rupea bucățele mici din felia mică de pâine și sorbea câte puțin din ceaiul rece. Mesteca încet, aproape imperceptibil la mișcarea maxilarelor. De griș nu se atinse. Plecară.

- Este un cinematograf lângă cămin, aproape de stația de tramvai, sau mai jos pe Calea Moșilor, îl informă Nuți..

- Să mergem în centru, o rugă Radu. Sunt filme mai bune, motivă el. Vroia însă să o ferească de vulgaritatea din sălile de cinematograf din cartiere, unde orice scenă de dragoste era primită cu fluierături, cu comentarii vulgare, de o parte a publicului

De la Universitate, merseră pe jos până la Patria. Radu o ferea de trecători ca pe un copil. Pe lângă Radu chiar așa și părea. Poate o soră mai mică. Ochii

trecătorilor nu puteau să nu observe frumusețea fetei, cu fața plină de lumină, și asemănarea leită dintre cei doi.

- Sigur sunt frați, gândea oricine-i vedea.

Scaunele capitonate cu pluș albastru, sala imensă, cu pereții, de asemenea, capitonați în pluș, o impresionă mult pe Nuți. La Miorița, cinematograful de pe Moșilor, unde mergea cu colegile ei de cameră parcă se afla la cinematograful de la Dorohoi, cu ecran mic, cu întreruperi dese, Acum înțelese de ce Radu nu voise să meargă acolo.

- Nu vrei să te dezbraci de palton? E cald în sală. Ai să transpiri și are să ți fie frig când o să ieșim afară. Nuți simți la Radu un fel de grijă părintească și-l ascultă. Radu o ajută să-și dea paltonul jos. Privirile lor se întâlniră pentru moment. Radu citi în ochii ei atâta tristețe încât îl dezarmă. Se așezară pe scaune cu hainele pe brațe. Radu îi luă mâinile să i le încălzească. Când începu filmul o prinse de umeri și o lipi de el. Simțea cum îi bătea inima. Nuți adormi cu capul pe umărul lui. Se trezi când se aprinseră luminile.

- Ți-a plăcut filmul? o întrebă, zâmbind, Radu.

Nuți nu știu ce să-i răspundă. Se frecă la ochi...

- Ar trebui să plătești hotelul, glumi Radu.

- N-am dormit ast' noapte, se scuză ea.

- Ai să dormi la noapte, dar până atunci să mergem să mâncăm ceva.

- Nu mi-i foame!

- Atunci ai să te uiți la mine cum m-am uitat și eu când ai mâncat tu.

Intrară la Ambasador. Numai lumea aleasă. Radu salută câteva doamne. Bărbații îl salutară cu respect. Ospătarul veni imediat.

- Bună seara! domnul Radu. Masa vă așteaptă.
- Bine! Vrei să ne duci paltoanele la garderobă?
Chelnerul îi ajută să se dezbrace.
- Nu vă supărați...E logodnica dumneavoastră? Nu ați mai venit cu fete pe la noi.

Radu îi răspunse cu amabilitate.

- Încă nu. Îi frumoasă? Îți place?
- E așa de frumoasă! Nu vedeți că toți se uită la ea?

- Lasă asta...Du paltoanele și adă-ne ceva de mâncare că sunt mort de foame.

- Ce doriți? Aperitiv ce să vă aduc? Icre? Șuncă de Praga? Vreți coniac sau votcă?

- Adu-mi o friptură bună să-mi pun burta la cale.

- Domnișoara nu mănâncă?

- Ea zice că nu-i este foame dar adă ceva și pentru ea.Vreau și un vin bun...

Nuți era plină de emoții, intrase pentru prima dată într-un restaurant. Și în ce restaurant!

Chelnerul se întoarse destul de repede. Două fripturi se aflau pe două farfurii din porțelan de Boemia. Tacâmurile erau din argint iar paharele purtau aceeași marcă ca farfuriile. Le așeză cu atenție pe masă, fără să scape din priviri pe Nuți. Îi devenise dragă.

- Mâncați! li se adresă el. V-am pregătit ceva special. Este o friptură de cerb. Este marfă adusă pentru un dineu pentru ambasada Franței. Mi-am zis: de ce să nu vă înfruptați și dumneavoastră din asemenea bunătate? Dacă vreți, vă aduc păstrăv, icre de Manciuia...numai spuneți

- Vrei să-mi iei toți bani, glumi Radu.

- Doamne ferește! Plătesc eu.

- Înseamnă că vrei să mi-o furi. Te-ai îndrăgostit de ea.

- Cum să mă îndrăgostesc de ea? Am copii aproape de seama ei. In restaurant la noi intră rar o fată nevinovată...Un înger ca ea.

- Așa declarație de dragoste n-am mai auzit niciodată. Tu ai mai auzit? o întrebă Radu pe Nuți.

- Tata, când este bine dispus, îmi zice că sun îngerul lui păzitor.

- Și ai să fiii și îngerul meu păzitor!

Nuți nu mai zise nimic. Privea când la chelner, când la Radu, neștiind cum să răspundă la atâta bunăvoință.

- Hai să mâncăm că dacă ne ținem numai de complimente ne prinde ziua aici.

Radu se apucă să taie friptura cu mâna dreaptă și cu stânga duse bucățele mici la gură. O invită și pe Nuți să mănânce.

- V-am spus că nu mi-i foame.

- Vrei să te cred că te-ai săturat cu ce ai mâncat la cantină?

- Nu mi-i foame. Asta e tot.

- Atunci, mă ierți că eu mănânc. Poate îți fac și ție poftă.

Nuți privea cum mânca Radu, altfel de cum mâncau a ei de acasă sau de la gazda din Dorohoi, și chiar la cantină studenții. Foamea însă o răzbi. Încercă să-l imite pe Radu. Era însă neîndemânatică. Radu înțelese de ce Nuți era rezervată în a mânca

- Mănâncă cum poți. Nu te uita la oameni. Sunt artificiali. Mai toți au uitat de unde vin. După două sau

trei pahare de vin au să se lingă pe degete, au să cadă cu capul în farfurii.

Radu o dădăcea ca pe un copil. Îi luă farfuria și-i tăie carnea. Nu știa ce să-i mai facă s-o înveselească puțin. Cu greu o determină să bea un pahar de vin. Efortul nu-i fusese în zădar. Nuți începu să vorbească. Fața îi radia ca un soare de primăvară. Când Radu îi povesti o întâmplare din viața lui de copil, râse cu poftă. În sală reverberau sunete a mii de clopoței de argint filtrate de șiragul de perle veritabile ce îi erau dinții.

Într-o fructieră de cristal, chelnerul îi aduse darul promis: banane, smochine, portocale, struguri proaspeți.

- Pune-le într-un pachet că nu mai stăm, îl rugă Radu.

Plecară ținându-se de mâni. Pe strada pustie, Nuți începu să sară ca la șotron. Cu curajul ce o cuprinse, îi vorbi pentru prima dată la pertu.

- Chiar ești băiatul domnului profesor?

- Nu ți-a spus tata?

- Și ești tot așa de bun ca el?

- Par altfel?

În seara aceea căzu prima zăpadă în București. Din stația Mătăsari până la cămin, Radu o făcu să fie și mai veselă. Îi dădu cu zăpadă pe ochi. Nuți îi răspunse cu un bulgăre mare. Radu gândi că a sosit momentul să o sărute pe gură. Greși. Întâlni di nou palma lui Nuți.

- De ce nu mă lași să te sărut?

- Așa ceva nu se poate. Un singur bărbat mă va săruta pe gură, acela care îmi va fi soț.

- Acela voi fi eu. A mea vei fi chiar dacă prin sărutul buzelor tale îmi voi găsi moartea. Te iubesc!

- Mama mi-a zis să nu cred în vorbe. Declarațiile bărbaților sunt minciuni, mai întotdeauna.

- Dar nu totdeauna.

* * *

Sâmbătă după masă, Radu sosi din nou la Căminul Matei Voievod. De astă dată veni cu un buchet de garoafe roșii.

Inima lui Nuți începu să iubească. Când fu chemată jos, alergă repede pe scări. Radu sări să o prindă în brațe. Greși din nou.

Nuții se supără și se smulse din brațele lui.

- Dacă mai faci așa ceva, nu ne mai vedem, îi spuse ea supărată, deși în sufletul ei simți fericire.

- Iartă-mă! deși n-am pentru ce să-ți cer iertare. Să-ți cer iertare că te iubesc. Ce nebunie? Totuși îți promit că am să mă rețin până ce îmi vei fi soție.

- Ai să aștepti mult. Abia am împlinit 18 ani.

- Vom vedea noi...Până atunci îmbracă-te să mergem la Operă.

Nuți stătu puțin pe gânduri:

- Nu pot să merg! spuse ea categoric.

- Te duci undeva? Poate ai vreo întâlnire? glumi Radu.

- Nu pot și gata. Nu mă duc nicăieri și nici n-am vreo întâlnire. Dacă nu-mi spunea domnul profesor cine ești nici cu tine nu mă întâlneam.

- Dacă ai încredere în mine, de ce nu poți să-mi spui, de ce nu poți să mergi la operă.

- Iartă-mă! dar nu pot să-ți spun.

- Bine, dar la film mergi?

- La film? La film, da.

A doua zi profesorul o chemă în biroul lui:

- Îl cam fierbi pe fiul meu. De ce n-ai venit la operă? Te-a așteptat mama lui Radu. Vroia și ea să te cunoască. I te-a descris ca pe o prințesă. Vrei să-mi spui mie de ce nu te-ai dus?

Nuți lăsă capul în jos ca un copil prins că a făcut o mare poznă:

- Domnule profesor...știți... eu sunt o fată săracă, de la țară. N-am avut cu ce să mă îmbrac pentru un spectacol la operă. Când am fost la teatru m-au îmbrăcat niște colege. Ieri erau plecate. Nu puteam să merg cu hainele cu care vin la cursuri.

- Altfel ai fi mers la operă?

- Cine n-ar merge cu Radu? E așa de...

- Cum e?

- Atent, respectuos...

Nuți nu avu curajul să-i spună că îi și bărbat bine, frumos.

- Să treci mâine pe la mine să vedem ce putem face ca să mergeți la operă.

A doua zi, Nuți bătu la ușa decanului.

- Domnul profesor este plecat la minister dar m-a lăsat pe mine să rezolv problema.

Secretara lăsă lucrul și se îmbracă.

- Să mergem în oraș!

- De ce?

- Ai să vezi.

Ajunseră pe Victoriei. Secretara se tot uita prin vitrine. Intrară la Romarta, magazin nou înființat, de unde își făceau cumpărăturile majoritatea doamnelor cu pretenții. Secretara vorbi câteva cuvinte cu una din

vânzătoare. De la etaj, din birou, coborî directorul. Se purta cu multă curtoazie față de secretara facultății.

De altfel, era cunoscută în lumea cultă a Capitalei, din perioada de dinainte de război, când ocupase și ea un loc în învățământul universitar.

- M-a trimis domnul decan s-o îmbrăcați cu tot ce trebuie pentru o seară la operă.

- Pentru dumneaei e ușor de găsit. Cu orice îi stă bine, aprecie directorul.

- Vă roagă să-i găsiți ceva frumos, de seară. Tot ce trebuie, din cap până-n picioare: rochie, pantofi, lenjerie intimă. O să vină domnul profesor să plătească.

- Nu se poate! intră Nuți în discuție. Crede că mă poate cumpăra?

- Domnul profesor nu cumpără pe nimeni, veni replica secretarei. A ajutat mulți studenți fără nici o pretenție. Mi-a spus care e necazul tău...N-ai de ce refuza.

Directorul îi arată mai multe modele de pe o revistă Nekerman. Nuți se uita uimită. Înțelese că pe pământ există și altă lume, că țărani de la Cristinești sunt cu secole în urmă. Îi apărură în față părinții cu haine făcute în casă din lână toarsă și țesute, opincile pe care le purta taică-su, făcute din șorici de porc, cămașile din cânepă, aspre, pe care le purtase și ea. Modelul îl alese tot secretara: o rochie albastră cu dantelă și paiete.

- Vreți să facem o probă? le întrebă directorul.

- Desigur, îi răspunse secretara, și o luă pe Nuți în cabina de probe.

- Dezbracă-te! Nu-ți fie jenă...Sunt tot femeie.

Nuți purta pe sub flanelul de lână împletit chiar de mâna ei, o cămașă din pânză „Muncitorul” și chiloți

Tetra. Nu avea sutien și nici nu avea nevoie. Sâni erau doar ca niște mere domnești date în pârg și tari ca și ele. Secretara o admiră dar nu avea cum să nu observe cât de slăbuță era. Comandă imediat o cămașă și chiloți de mătase. Vânzătoarea se prezintă cu ce avu mai elegant. În cabină Nuți stătea fără să știe ce-i cu ea.

- Nu vrei să te îmbraci? Nu te sfii, doar pot să-ți fiu mamă. Dacă aș avea loc, te-aș lua să stai cu mine. Mi-ar plăcea o fată ca tine.

Rochia se așeză perfect pe trupul ei. Fesele apăreau discret iar sânii evidențiau un trup de fecioară.

- Dacă te-ar vedea, Radu ar cădea jos, aprecie secretara și, ieșind din cabină, se adresă directorului:

- Ce ziceți? E bine?

- Exceptional! O adevărată Marina Vladi .(Chiar atunci rula pe ecranele bucureștene Simfonia neterminată, cu Marina Vladi în rolul principal,)

Nuți nu era mulțumită însă. Zicea că rochia îi scoate în relief, prea mult, fundul.

- Nu fi naivă, domnișoară! Când au să te vadă, spectatorii au să uite de spectacol. Apoi, se adresă directorului:

- Trimeteți-le pe adresa domnului profesor. Desigur că o știți...

Când se îmbracă din nou cu hainele ei semi urbane, Nuți simți că a revenit iar la matca ei din care încerca să iasă.

În sâmbăta următoare nu mai avu motiv să-l refuze pe Radu. Când coborî pe scări, Radu îi luă paltonul și-i puse pe umeri o haină din blană. În stradă îi aștepta un taxi, un Buik negru. Taximetrul scăpase ca

prin minune de naționalizarea din iunie'49. Merseră s-o vadă și mama lui Radu.

- Bravo, băiete, ai un ochi bun. Fata asta ar trebui să facă teatru nu să citească prostiile marxiste debitate de taică-tu.

- Mamă, tata predă filosofia antică nu marxismul.

- Tot una e. Predă cum vor marxiștii, leniniștii sau ce-or fi ei.

Nuți nu știa ce să facă. Rămăsese îmbrăcată în mijlocul holului de la intrare.

- Vino, încoace, fata mea, să te văd mai bine, îi zise doamna Lola, după ce se liniști din ura contra comuniștilor. Cu așa noră am să merg în toate saloanele Bucureștiului și am să le rup gura la toate madamele rămase fără moșii.

Totuși, parcă îți lipsește ceva. Da...Am nimerit: culoarea buzelor. Să le dăm cu puțin ruj. A! Și ochii. Ia să-i creionăm puțin.

- Tu ce te uiți așa? se adresă doamna Lola către Radu. Caută în dulapul acela și vei găsi caseta cu bijuteriile mele. Ado aici! Uite astea se potrivesc de minune. Decolteul îi cam mic dar merge pentru tinerețea ei. Se pricepe, madama secretară, nu numai la bărbați ci și la haine.

- Iar începi mamă, cu gelozia...

- Gata am tăcut. Imi place fata și gata. Dacă aveam și eu o fată aveam cu cine vorbi.

Tu stai toată ziua cu nasul în cărți sau la spital. S-o aduci cât mai des și pe la mine.

Doamna Lola o strânse în brațe pe Nuți și o sărută de mai multe ori pe fiecare obraz. O prinse apoi de umeri și o îndepărtă puțin:

- Ce frumoasă ești!
- Vezi, mamă, să n-o deochi.
- Îi sting cărbuni. Dacă nu mi-o iei de noră, să nu mai treci pe la mine!
- Îi gata? Ai obosit-o cu vorbele.
- Nu-i nimic, îi răspunse Nuți. Așa-i și mama. Poate toate femeile sunt la fel.
- Să mergem, se hotărî Radu.
- De ce te grăbești? Mai este destul timp până la începerea spectacolului, îi reproșă doamna Lola.
- Ne mai plimbăm prin oraș, fu replica lui Radu.
- Nuți rămase mirată când taxiul opri în fața căminului.
- Nu mai mergem la operă? se adresă ea lui Radu.
- Mergem, desigur, dar vreau să merg cu fata cu care am mers la film sau la restaurant.
- Nu mai sunt aceea?
- Ești o altă fată, nu aceea de care m-am îndrăgostit. Du-te și te îmbracă cu hainele de acasă și vin-o. Te aștept în mașină. În hainele astea nu te mai recunosc.
- Se duse și se îmbracă cu bluza de borangic, luă fusta neagră de la Raluca și paltonul ei de suman și veni.
- Acum ești fata de 18 ani și nu cucoana cu blană și aur.
- Radu își scoase batista și îi luă rujul de pe buze și rimelul de la ochi. Îi împleti părul într-o singură coadă grosă și i-l lăsă în față. La operă luă bilete la balcon.
- E bine aici? o întrebă pe Nuți.
- Nuți își așeză capul pe umărul lui:
- E așa de bine!...

Radu îi luă mâinile, le lipi de obrazul lui, sărută fiecare deget în parte. Nuți îi luă și ea mâinile și-și cufundă obrazii în ele. O podidiră lacrimile. Curgeau calde pe palmele lui Radu. Radu o sărută pe ochi și le simți gustul sărat pe buze. Nuți ar fi dorit să fie sărutată pe gură dar Radu se ținea de promisiune.

După ce trecură pe la Restaurantul „Universității” și se hrăniră cu friptură și ciocolată, ajunseră la cămin pe la miezul nopții.

- Ce fac cu hainele? îl întrebă Nuți.

- Le păstrezi. Îți vor fi de folos când vei fi doamna Răducu.

- Se vor învechi de tot până ...

Atunci să le îmbraci când vei merge la examene. Unor profesori le place ca studentele să fie îmbrăcate elegant și le dau și note mari.

- Chiar este? Așa procedează și domnul profesor?

- Glumesc... Îmbracă-te cu ele. În special cu haina de blană, să nu-ți fie frig.

* * *

Pentru perioada sărbătorilor de iarnă, cursurile nu se întrerupeau. Înainte de Crăciun, Radu observă pe fața lui Nuți o anumită tristețe

- Ce s-a întâmplat? Iar ești supărată...

- Mi-i dor de acasă! răspuse ea cu o sinceritate dezarmantă.

- Du-te atunci acasă și te întorci după Anul Nou.

-E departe. Până ajung la Dorohoi...Și de acolo încă 15 kilometri...

- Și n-ai bani?

Nuți nu-i răspuse.

- Vrei să-ți dau eu? continuă Radu.

- Nu! N-am să mor dacă nu mă duc acasă.

A doua zi, Radu era din nou prezent pe holul de la intrare de la Căminul „Matei Voievod”. Nuți coborî scările mai repede ca oricând. Când îl văzu, zâmbi și scoase limba afară pentru o clipă. Era semn că este bucuroasă.

- Văd că ai și limbă, remarcă Radu.

- Iartă-mă! N-am vrut, se scuză Nuți.

- De ce să te iert. Mi-a plăcut. Înseamnă că...

- Ce înseamnă?

- Că mă iubești.

Nuți roși toată. Plecă capul în jos, semn că era adevărat ce remarcase Radu. Apoi, se retrase un pas și scoase din nou limba:

Radu vru s-o sărute dar întâlni din nou palma.

Se mulțumi și cu atât. Nuți scoase din nou limba afară și bătu din pumni, făcându-i în ciudă. Era încă un copil iar spiritul ludic o domina. Totuși, îi spuse încet la ureche:

- Ne vedea portarul...

- Îți mai este dor de acasă? o întrebă brusc Radu.

- Nu ți-am spus că n-am să mor din aceasta.

- Sigur că n-ai să mori fiindcă am să merg și eu cu tine. Mă iei?

- Și ce-o să zică mama?

- N-ai mai fost cu băieți acasă?

- Ce să fac? Să merg cu băieți acasă!...

- De ce nu. La țară fetele se mărită repede.

- Dar nu eu.

- Uite ce...până la Crăciun mai sunt câteva zile.

Anunță-ți părinții că mergem împreună.

- Doar știi de la domnul profesor că sunt fată săracă. N-am condiții să mergi la mine acasă. La mine nu-i ca la „Ambasador” sau la casa ta.

- Nici nu vreau să fie ca la „Ambasador”. Vreau să merg puțin la țară, să mai uit de București.

După multe insistențe, Nuți căzu de acord. Se gândea cum o să mănânce el cu lingură de lemn, din strachină de lut și fără furculiță. Din ultimii bani cumpără două farfurii, două furculițe și două linguri de metal. Le scrise părinților să găsească un „godin” pentru încălzit odaia de curat. Și să ia niște pânză de la cooperativă să facă lenjerie pentru pat și ogheal.

Maică-sa anunță toate neamurile că fata ei vine cu băiatul profesorului acasă și nu mai știe ce să facă ca să iasă bine. Lipi proaspăt pe jos și puse niște așternuturi de cordele. Puse niște lăicere noi pe pereți și făcu în repezeală o saltea pentru patul cu tablii pe care îl avea de la nunta ei ca zestre, călcă perdelele făcute special cu laseta pentru a i le da fetei când se va mărita, ba chiar spălă și geamurile, deși se lăsase un frig de crăpau pietrele. Făcu focul în odaie să se încălzească hornul și să nu iasă fum. În casă totul era curat, mai ceva decât la venirea preotului cu ajunul.

* * *

Din București luară acceleratul de Suceava cu vagoane de Botoșani. Plecară noaptea, cu gândul să ajungă devreme la Dorohoi pentru a putea găsi o ocazie spre Cristinești. Calculele nu le ieșiră. Chiar din Gara de Nord, trenul plecă cu o întârziere de aproape o oră. În Moldova ninsese mult și trenurile treceau greu prin nămeți. Era frig dar trenul era bine încălzit. Prin noapte, acceleratul lăsa în urmă gară după gară. Nuți adormi pe

umărul lui Radu și sufla încet, ca un copil. Se trezi la Verești, când vagoanele de Botoșani fuseseră atașate la un tren personal. Căldura dispăru și Nuți se îndesa tot mai tare în Radu. A fost însă pentru puțin timp. La Leorda coborâră pentru a lua trenul spre Dorohoi,

Era o sală de așteptare cu bănci înnegrite de timp și mizerie, fără căldură. Soba, un butoi mare, nu cunoscuse lemne de înainte de război. Deasupra râpelor din fața gării, de care nu se prinseseră zăpadă, negre și sinistre cârduri de ciori croncăneau trist. Toamna murise de mult iar iarna nu le oferea nimic de mâncare.

După trei ore sosi și trenul de Botoșani cu destinația Dorohoi, trei vagoane de clasa a treia, cu bănci de lemn, fără compartimente, cu geamurile înghețate și câțiva călători. Locomotiva pufăia din greu printre dealurile înzăpezite, lăsând în urmă o dâră lungă de fum și aburi. Ca să vadă afară, Radu suflă pe geam și făcu un ochi în gheața cu brumă groasă. În sfârșit, după încă o oră și ceva de mers ajunseră spre seară la Dorohoi. Îi întâmpină o gară afumată ca un cort de șatră țigănească. Radu și Nuți se priviră în ochi ca niște oameni ajunși pe alte țărâmură, deși amândoi cunoșteau gara, mai trecuseră cel puțin de două ori prin ea. Intrară la impiegat să se informeze de vreun mijloc de transport spre Dărăbani sau un hotel unde să stea până a doua zi. Nici vorbă de mașină sau hotel. Impiegatul îi îndrumară la hanul lui Ițic Ștrul, de la bariera orașului spre Livenii lui Enescu, drum pe care se afla și Cristineștii lui Nuți. Înnoptară aici. O cameră cu sobă în mijlocul ei, îi asigură Ițic că este cea mai bună. Avea căldură și din sobă nu ieșea fum. De dormit existau două paturi cu tăblii din fag pictate cu domnitorii Moldovei. Nu era

lenjerie și nici plăpumi. Locul lor îl țineau cergi groase de lână. De pe hol se auzea gălăgia venită din crâșmă, făcută de târgoveți din mahala și de țărani veniți la târg pentru a doua zi cu cereale, găini, porci, să cumpere bunuri pentru sărbători. Atmosfera o sperie pe Nuți și ar fi vrut să se ducă la fosta ei gazdă să stea peste noapte.

- Ți-i frică? o întrebă Radu.

- Îi urât, îi răspunse ea.

- O să fie frumos când ne vom aminti la bătrânețe de hanul lui Ițic.

- La bătrânețe? Să ajungem acolo. Dar până atunci eu unde dorm?

- Unde? Aici. Chiar dacă ar mai avea camere nu te-aș lăsa singură. Am să te păzesc toată noaptea să nu vină vreun balaur să te fure. Sau ai să mă păzești tu că doar ești îngerul meu păzitor. Nu-ți fie frică, n-am să-ți fac nimic. Vreau să-mi fii mireasă pură și neprihănită ca un înger, așa cum ești.

Asigurată că nu va păți nimic, Nuți se urcă în pat și se acoperi cu cerga.

- Vrei să dormi îmbrăcată? O să-ți fie cald și mâine pe drum frig.

- Vrei să mă dezbrac? Atunci ieși afară!

-Bine!...Eu mă duc să mă încălzesc cu o țuică și poate găsesc și ceva de mâncare.

* * *

- Ce dorește domnul? îl întâmpină Ițic .

- Ceva de băut dacă se poate

- Aici sau în cameră.

- Aici. Poate aveți și ceva de mâncare? Pentru cameră.

- Cum să nu. Am un vin de care a băut și Ștefan cel Mare, un Cotnari cum rar se mai găsește și cu care servesc numai clienți aleși. De mâncat am să vă dau niște plăcinte poale-n brâu, cum se mănâncă la Moldova de Sus. Rebeca o să vă aducă imediat ce le va scoate din cuptor. Parcă am știut că am să am clienți noi de i-am spus să facă plăcinte.

Radu aranjă cu Ițic și mersul cu sania până la Cristinești pentru a doua zi.

- Sunteți cumva, de la centru? se interesă Ițic, cu oarecare timiditate.

- Ce înseamnă de la centru? îl descusu Radu.

- De la București, de la Comitetul Central.

- Trec și din aceștia pe la han?

- Mai rar, dar trec. Știu că găsesc un vin bun și discreție. De dormit, dorm la camera lor de oaspeți.

- Sunt de la București dar nu de la C.C. Merg la Cristinești să-mi vizitez viitori socri. Dacă nu vă supărați, v-aș întreba ceva mai deosebit...La București au fost naționalizate toate cârciumile. Cum de vă mai păstrați hanul.?

- Suntem mai la marginea țării...Apoi, cei de la raion au și ei nevoie de un vin bun și dacă este și pe gratis...mai încalcă și ei legile și mă lasă și pe mine să trăiesc.

* * *

Când Radu reveni în cameră, Nuți dormea de mult. Sub pleoape se vedea cum se mișcau globurile ochilor. Bâigui ceva neînțeles, zâmbi și apoi se liniști. Doar suflarea înceată i se percepea. Pe singurul scaun din cameră, un taburet din brad, Radu puse farfuria, din

lut smălțuit și înflorată zoomorf, cu plăcinte calde și i le duse sub nas. Nuți deschise ochii, zâmbi și luă o plăcintă. Mâncă cu poftă. Radu o îndemnă să o ia și pe a doua. Apoi îi dădu un pahar cu vin fiert. Nuți bău fără să întrebe ce este. Zâmbi din nou și închise ochii care se lipeau de somn. Radu o sărută pe frunte. Nuți zâmbi din nou, căută mâinile lui și le puse sub cap. Cu ochii închiși, ca și cum i-ar fi fost rușine, îi spuse:

- Te iubesc! Ești atât de bun cu mine. Îi sărută mâinile.

Și Radu îi sărută mâinile și-i zise cu voce înceată și caldă ca de părinte:

- Dormi, îngerășul meu, și să fii sănătoasă.

Dimineață, înainte de a se crăpa de ziuă, Ițic bătu la ușă:

- Domnu' Radu, sculați-vă! Sania este gata de plecare.

- Imediat, îi răspunse Radu, care era deja îmbrăcat, după cum moțăise toată noaptea cu picioarele lui Nuți în mâni.. O trezi și pe Nuți, care nu mai refuză să fie văzută în cămașă. Se îmbracă și ea, repede, și coborâră în crâșmă.

- Drumu-i cam lung și este frig. Beți mai întâi un ceai fierbinte, mâncați câte-o plăcintă și... drum bun! Dumnezeu să vă ajute.

Sania era una de țară, cu care oamenii își rezolvă treburile gospodărești. Viața de la marginile Dorohoiului nu se deosebea cu nimic față de cea de la sate. În Dorohoi doar Strada Mare, cu fostele prăvălii evreiești, acum ale statului, și cu vânzători tot evrei, mai aducea a oraș. De fapt era un târg în care de zeci de ani, poate o sută, nu se mai întâmplase nimic în afară de masacrarea

evreilor de către legionari și deportarea peste Nistru, dictată de Antonescu. Casele erau toate de tip vagon, cu trecere din una-n alta. În față se afla prăvălia, *locomotiva trenului*, cu clopoțel la ușă, pentru a da de veste când intră clienții.

Proprietarul saniei, bineînțeles și al calului, așternu în sanie un strat gros de paie iar Ițic aduse două cergi groase cu care o înveli pe Nuți. I se mai vedeau doar ochii și nasul. Radu se așeză în față, alături de cărauș, învelindu-și și el picioarele într-un cojoc.

Radu l-a plătit regește pe Ițic iar Ițic l-a răsplătit împărătește; în sanie i-a pus cinci sticle de Cotnari, pe care să le bea cu viitorii socri la logodnă, și o pungă de cafea, marfă ce prin acele locuri i se uitase culoare după război. Ițic reuși să le ferească de insistențele legionarilor, de controalele poliției lui Antonescu dar și de „curiozitatea” rușilor în trecerea lor victorioasă prin Dorohoi. Fără ele și fără prietenia lui Ghiță Românu, căraușul care-i ducea pe Radu și Nuți, nu ar fi reușit după venirea din lagărul de peste Nistru.

* * *

Maria se fâstâci cu totul când îi sosi fata încotoșmată în cergile date de Ițic. O ridică din sanie și o duse direct lângă sobă să se încălzească. Apoi, ieși să-l întâmpine pe Radu. În ogradă, Radu făcu deja cunoștință cu Ion Florea și îl servi cu o țigară bună. Când reapăru Maria, Radu îi sărută mâna ca unei doamne. Făcu cunoștință și cu frații lui Nuți, trei la număr, încălțați ca și tatăl lor, cu opinci și îmbrăcați în haine de suman negru, la fel ca paltonul lui Nuți. Îi privi și îi plăcură că erau roși la față și timizi ca sora lor. Toți așteptau să li se povestească cum este în București și cum se călătorește

cu trenul. Cea mai emoționată era Maria Florea, care începu să-și scuze viața modestă.

- La țară este mai greu de trăit. Ieri ne-au dat cerealele de la colectivă. Destul de puține. Pe fată am dat-o la școală să nu mai muncească din greu ca noi. Poate că și băieții au să meargă să învețe o meserie la Dorohoi. Noi am vrut să meargă la Iași că e mai aproape. Ea a zis că numai la București este școala pe care o învață ea.

- Lasă nevastă, că pe domnul Radu nu-l interesează toate astea. Apoi, nu-i nici chiar așa de rău de trăit. Brânză la puțină este, găini avem, mâine tăiem porcul, așa că domnul o să se simtă bine. Mai curând, pune câteva lemne pe foc și lasă-l și pe el lângă sobă să se încălzească.

- Vai de mine, că uitucă mai sunt! Ileană du-l pe domnul în odaie că am făcut focul și e cald. Poate vrea să se odihnească puțin și noi îl ținem în bucătărie.

Nuți deschise ușa de la camera alăturată și trecu în alta din capătul de la drum al casei. Era cald. Radu se dezbracă de haina de blană și se așeză pe patul cu tăblii și domnitori, la fel cu cel de la hanul lui Ițic. Își aduse aminte că la bunicii lui era o ladă ornamentată cu imagini de domnitori moldoveni, pe care se țineau perne, lăicere, pânză țesută în casă. Din curiozitate o deschisese odată și n-a găsisse în ea decât cămăși înflorate, catrințe, ițari.

- Știi că este frumos la tine! îi declară Radu lui Nuți. Camera asta îmi amintește de casa bunicilor. Și eu, adică tata este din Moldova, nu departe de tine, de la Pomârla. Apropo! Cum te cheamă pe tine.

- Cum să mă cheme? Florea, ca pe tata.

- Nu te-am întrebat de numele de familie. Asta înțeleg și eu...Ci numele de botez.

- Mama îmi zice Ileana și mă dezmiardă uneori cu numele de Lenuța. Colegele îmi zic Nuți și îmi spun să mă semnez cu y în coadă. In acte sunt Elena.

- Elena din Troia, glumi Radu. Chiar meriți acest nume. Ești la fel de frumoasă precum spune legenda despre cealaltă Elenă.

- Și tu ești un Paris, încercă Nuți să nu rămână mai prejos cu complimentele.

- Și am venit să te fur de la...Cristinești. Sper să nu se declanșeze nici un război.

- Nici o grijă! Priam, adică tata, este un om pașnic și nici un frate nu seamănă cu Hector. Apoi, ești singur, nu ai venit cu Ulise ca să poți să-i păcălești pe ai mei.

- Mâine tăiați porcul? schimbă Radu discuția.

- Așa cred, răspunse cu o anumită îndoială.

- Cât au trăit bunicii, am venit și eu la țară, la Pomârla. Tăiatul porcului are să-mi amintească de acele zile, se destăinuie Radu.

* * *

Bunici lui Radu erau din Pomârla . Lucrau pe moșia boierului. Nevastă-sa era o femeie frumoasă și fășneată. Lucra și ea pe moșie. Bărbații trăgeau la coasă, arau, făceau muncile grele, cum s-ar spune. Femeile secerau, tăiau porumbul, lucrau la prășit. Munca lor nu era cu nimic mai ușoară ca bărbaților. După o zi de secere sau de prășit, ajungeau acasă rupte de oboseală și mai trebuiau să facă și de mâncare.

Moșia boierului din Pomârla se întindea cât vezi cu ochii, de la apus de Cristinești până peste Prut. Mii de hectare de teren agricol, iazuri, păduri, stăpânea Bașotâ.

Afluenți ai Prutului alunecau leneș printre dealuri domoale, făcând ochiuri de apă limpede, înconjurate de păpuriș și sălcii. Din marginea Pomârlei, pe un strat de nisip pornea la drum Jijia, făcând zeci de coturi și bulboane. Nu era nici mare ca să fie periculoasă, nici mică ca să nu te poți scălda. Vara femeile o foloseau pentru ghilitul pânzei, iarna copii o transformau în ghețuș. Aici, pe Jijia, s-a stabilit Familia Bașotă încă de la 1600. Pentru că a fost lăsat să intre în cetate fără luptă și a fost primit cu porțile deschise, Banul Craiovei a răsplătit gărzile cu moșii. Pomârla a revenit lui Bașotă, stabilit la Suceava din timpul lui Matei Corvin, când un comandat din oastea regelui ungar a trecut cu trupa ce o conducea de partea lui Ștefan cel Mare în bătălia de la Baia.

Când Asachi înființa la Iași prima școală de hotarnici, la Pomârla lua ființă o școală de învățat buchiile, iar când Cuza dădu decretul de ființare a Universității la Iași, la Pomârla lua ființă gimnaziu. În 1907, focul de la Flămânzi s-a întins și dincolo de Botoșani și Dorohoi, spre Dărăbani. La Pomârla, țărani n-au dat foc numai Conacului ci și liceului. Drept răsplată că Vasile, bunicul lui Radu, l-a scăpat pe boier din mâinile răsculaților de la Ibănești, Ion, băiatul lui Vasile a primit o bursă să învețe la București. Răsplata era însă pentru un fapt despre care Vasile nu va afla niciodată iar Ion nu peste mult timp.

Pentru bunăvoința boierului, Ion avea să fie omul lui cel mai apropiat. În timpul vacanțelor avea să-l poarte cu trăsura pe moșie și să-l însoțească în multe din vizitele lui pe la boieri din țară. Așa a ajuns Ion să facă

cunoștință cu Lola, fata boierului Turcu din părțile Neamțului.

- Ai băiat frumos, îl flată Turcu pe Bașotă. E și deștept pe cât se pare. Văd că fata mea se întreține în discuții cu el. Poate ne încuscrim. Diseară am o petrecere aici. Vin toți boierii din Neamț. Îi cunoști, desigur.

- Pe unii da, pe alții mai puțin, îi răspunse Bașotă, fără prea mult entuziasm. Vreau însă să-ți spun că Ion nu este băiatul meu. Lucrează doar la moșie.

- În cazul acesta se schimbă lucrurile, îi replică Turcu

Poate și fata mea își va da seama cu nu are rost să discute prea mult cu el.

- De ce să nu discute? Ion este băiat instruit și îl iubesc ca pe băiatul meu. De aceea mă însoțește în vizitele mele. Este student la Universitatea din București. Face cursuri cu cel mai mare profesor al țării.

Chiar dacă n-ar fi fost student, Lola tot se îndrăgostea de el. Ion era înalt, brunet, cu părul ondulat, un adevărat june prim. În sângele lui purta de la maică-sa și ceva sânge de țigan. Cânta frumos și dansa, de asemenea, bine. Lola cu Pension făcut la București și Paris, știa să se facă atrăgătoare pentru bărbați. Băiatul de țaran, nu tindea însă așa de sus chiar dacă era student la filosofie. Poate tocmai de aceea era sfios ca o fată mare. Cea care acționă fuse Lola:

- Nu vrei să mergi până la conac, la moșia din Doinișoara?

- Să-mi cer voie de la domnul Bașotă, îi răspunse el.

- Din câte am discutat până acum, nu pari a fi sluga lui.

- Sigur, nu sunt dar am venit cu el. Există o altă relație între mine și el și nu se cuvine să-l las singur.

- Credeam că ești feciorul lui. Totuși, să mergem să-ți ceri voie.

- Dacă doriți...

- Dacă dorești să faci o plimbare cu domnișoara, am să mai stau o zi, îi răspunse Bașotă.

Ion îi mulțumi. Același lucru făcu și Lola, iar după ce se învoi și ea de la taică-su, se adresă către Ion.

- Știi să călărești? Călare e mai romantic decât cu trăsura.

- Nu mă tem de cai. Nu pot fi mai nărăvași decât femeile, aruncă el o țeapă, împotriva sexului opus.

- Depinde de cum ții frâul, atât la cai cât și la femei, replică Lola.

Servitorii scoase din padoc caii cu care familia Turcu făcea drumurile la moșii, unul alb, pe care încălecă Lola, cu multă ușurință, și unul roib pe care încălecă Ion, fără greutate. Ieșiră din oraș pe la bariera dinspre Tg.Neamț, urcară dealul Balaurul și poposiră deasupra Saratei la hanul lui Avadanei. Pentru a bea un pahar de bere.

Priviră Ceahlăul, peste care se rostogolea soarele pornit spre apus.

- Știi cum se numește dealul pe care ne aflăm?

Ion ridică din umeri. Răspunse tot Lola:

- Balaurul.

- Sunt balauri pe aici? se interesă în glumă Ion.

- Poate o fi fost. Acum nu mai sunt. Chiar dacă ar fi, nu mă tem cu un așa Făt Frumos lângă mine.

- Că sunt făt o știu, dar că sunt frumos, o spui tu.
Eu nu mă consider.

- Eu umblu numai cu feți frumoși, se laudă Lola

- Ai mai fost și cu alții pe aici?

Lola nu spuse nici da nici ba. Îl lăsă pe Ion să creadă ce vrea, îl întrebă altceva.

- Nu-ți amintește de nimic numele dealului?

- De ce să-mi amintească?

- De Ion Creangă, de pildă.

- A! da. Moș Nichifor Coțcariul a trecut odată cu evreicuța lui pe aici după ce poposise o noapte prin Codrii grumăzeștilor, mi se pare. Nu-ți este frică de lup cum îi era frică clienței lui ?

- Nu-mi este frică, iar dacă mi-ar fi frică nu ai cojoc unde să mă *ascunzi*.

De la Hanul lui Avădanei, a fost cale doar de o oră, cu trecere pe la Mânăstirea Almaș. Conacul se afla la liziera unei păduri. Spre apus, moșia lui Turcu cuprindea fond forestier până aproape de Horaița. Agricultură se făcea dincolo de Negrești, spre apa Cracăului, unde moșia se învecina cu moșia boierului Moza din Dobreni. De sub deal, izvora un pâraiaș pe care Turcu îl stăvili mai jos de Conac, unde-și făcu un iaz înconjurat de sălcii pletoase, de mesteceni și pâlcuri de trestie. Pentru aici, porunci Lola să i se aducă de mâncare.

Legară caii la umbra unei răchite și se spălară de praf în apa limpede și rece a iazului. Ion îi povesti despre iazurile de pe Jijia, care erau mult mai mari și ascunse de stufăriș; aproape că îți este frică să te apropii de ele.

- Aici iazul este mai prietenos, se văd și pietrele de pe fund.

- A fost făcut de bunici, îl informă Lola, nu este natural. Are și pești. Dacă vrei să prinzi, există și o undiță...

Seara îi prinse acolo. De undeva, din vale se simțea freământul satului Dumbrăvioara. Înainte de a se ascunde în spatele Ceahlăului, soarele trimetea ultimele raze peste împrejurimi. Nu departe era luminată din față stânca de la Șerbești, cu chipul ei de om uriaș, așezat pe catafalc. Mai departe se profila Movila Icașului, de pe dealul Mărginenilor, Seara coborî repede. Pe cerul imens apăru o lună rotundă și mare ca roata unei căruțe. În altă parte a orizontului, fulgere mute ce luminau uriași de vată, dădeau farmec momentului. Lola își lăsă capul pe umărul lui Ion și savura în tăcere priveliștea. Apoi începu:

Sara pe deal buciumul sună cu jale

.....
.....

Ion încheie:

Sub un salcâm, dragă tu mă aștepti pe mine.

Atunci se consumă prima noapte de dragoste a lui Ion, nu și de iubire. Dar legile firii nu țin cont de așa ceva. În noaptea petrecută într-o colibă de pe malul iazului, se concepu o nouă viață. Avea să ia forma unui băiat și care se va numi Radu. Radu Răducu.

* * *

În sat se auzeau țipete de porci, mirosea a paie arse și șorici. Florea se apucă să facă și el această treabă, să taie porcul. Un godac, de vreo 100 de kilograme, nu se lăsa ținut și țipa de-i spărgea urechile.

Radu veni din casă cu o mână de vată și o puse la botul porcului. Ca prin minune acesta nu mai țipă. Înainte de-ai băga cuțitul în beregată, Ghiță se sperie.

- L-ai omorât! Eu nu mănânc carne de animal mort.

- Nu l-am omorât! L-am adormit ca pe oameni când sunt operați. Acuma puteți să-l tăiați în voie, fără gălăgie.

Ghiță își făcu cruce, zise un Doamne ajută și înfipse cuțitul în gâtul porcului. Maria strânse sânge pentru pregătire unui cârnat, sângerete cum îi ziceau ei. Nuți stătea în casă. Nu putea privi. Totuși, Radu o chemă să o învețe puțină anatomie..

- Și porcul e ca omul; are o structură apropiată..

Nuți îi răspunse cu o judecată de morală:

- Mai degrabă, omul e ca porcul!

Radu îl ajută pe Ghiță cu o ușurință explicabilă, era chirurg. Când terminară treaba, Radu se așeză pe o buturugă, bău un pahar de rachiu tare și-și aprinse, cu eleganță, o țigară. Îl servi și pe Ghiță. Savurară țigările cu plăcerea misiuni îndeplinite. Nuți descoperi în Radu un alt om, mai pământean. Originea lui rurală îl trăda. Era, totuși, deosebit de taică-su. Spiritul intelectual nu-l părăsise nici un moment.

- Parcă ai fi un țăran evoluat, îl aprecie Nuți.

- Mai sunt încă țăran prin sânge și prin laptele supt. M-a crescut o doică de pe moșia Bașotâ. Bunica mi-a arătat-o și a zis că este a doua mamă a mea. Este o femeie voinică. Am și o soră, fata cu care mă certam de la sânul doicii. Când stăteam la bunica, venea adesea să mă vadă.

Cât stătură de vorbă, Maria le pregătiră de mâncare. Într-un tuci fripse carne macră, tăiată în bucăți mici, puse și niște slănină, sparse vreo cinci ouă și turnă și un pumn de brânză dintr-o puțină desfundată în acest scop. Pe un fund de brad, aburea o mămăligă rotundă și galbenă ca o lună plină la răsărit, pe care o împărți în patru cu ajutorul unei sfori. Cele patru sferturi din globul ceresc le așeză în patru părți pe masa rotundă și joasă, ca o masă de bar modern. Ghiță zise o rugăciune, mulțumi lui Dumnezeu pentru fruptul dat și-l rugă ca și la anul să fie darnic cu familia lui. Întinse primul cu bucata de mămăligă în tuciul cu tochitură. Când Nuți îl servi pe Radu cu furculiță și friptură în farfurie, acesta o respinse:

- Nu-i nevoie! Vreau să mă simt ca în vacanțele de iarnă petrecute la bunici!

Rupse apoi o bucată de mămăligă, întinse în tochitură, se lînse pe degete...

Mâncară în tăcere până ce vinul, nu cel adus de la Ițic, le dezlegă limbile. Vorbiră de unele, de altele... Radu consideră că a sosit clipa cea mai potrivită pentru a o cere pe Nuți de soție.

- Știți, eu am venit la dumneavoastră pentru un lucru foarte important... vreți ca Nuți să-mi devină soție?

Ghiță și Maria rămaseră cu bucaturile în gură. Nuți își acoperi fața cu palmele. După o clipă de gândire Maria întrebă:

- Dar școala? Nu mai învață?

- De ce să nu mai învețe? La facultate nu-i ca la liceu. Mulți studenți sunt și căsătoriți.

- Din partea mea, cu plăcere, începu Ghiță. Vă văd om serios. Poate veniți doctor la noi în sat. Avem multă

nevoie de așa om. Cu căsătoria nu hotărâsc eu. Ce zice fata aia este sfânt.

Nuți ieși afară. Radu se duse după ea.

- Ce-ți veni să mă ceri în căsătorie? Abia am împlinit 18 ani. Să mă leg așa devreme la cap. N-am luat nici măcar un examen, se plânse, supărată, Nuți, dar în sinea ei era bucuroasă.

- În primul rând n-ai să te legi cu nimic la cap. Te vreau de soție nu de bucătăreasă sau altceva în casă, iar examenele ai să le iei. Ești o fată deșteptă, nu numai frumoasă.

- Să nu aștepti că am să vin în patul tău dacă am să le spun părinților că sunt de acord. Nici n-am să te las să mă săruți până la cununie, când îți va da dreptul preotul.

Intrară în casă împăcați. Radu primi nu numai acordul părinților ci și acceptul lui Nuți.

- Venim să ne cununăm aici, după ce Nuți va susține examenele din iarnă, stabili Radu

Seara ascultară colindători. Maria puse lampa la fereastră ca să fie văzuți mai bine. Le dădea copiilor mere, nuci și bani după putere. Radu suplimenta substanțial plata copiilor. În această atmosferă, Radu își deschise valiza din piele cu care venise.

- Cu noi de la București a venit și Moș Crăciun. Pentru mama-soacră, Moș Crăciun a venit cu un bariz de lână. Pentru tata-socru a adus o cămașă, iar pentru cumnați a venit cu ciocolată, bomboane. Pentru... soție.

- Viitoarea soție, ținu să sublinieze Nuți.

- Bine fie și așa, acceptă Radu. Deci pentru viitoare soție o rochie, o pereche de pantofi, o căciuliță roșie și...inelul de logodnă.

- Vrei să mă cumperi de la părinți! îi reproșă Nuți.

- Cum să te cumpăr. Eu n-am făcut decât să îndeplinesc misiunea lui Moș Crăciun.

- Și mă rog cine e moșul care te-a trimis?

- Cine să fie? Eu. Eu cu acceptul lui tata.

A doua zi, Radu se trezi în întrebările copiilor:

- Primiți cu steaua? Strigau aceștia cu glasurile înghețete.

Ghiță și Maria îi primiră pe toți. Gazdele erau îmbrăcate curat. Maria cu o cațaveică de catifea și o fustă largă de stofă de lână, pe care o avea de când era încă domnișoară. Ghiță purta pe umeri un suman din părțile Dornei, adus din vremea când era tânăr și fusese cioban prin acele locuri. Nuți era îmbrăcată cu o ie de borangic, alta decât cea pe care o luase cu ea la București, lucrată cu altiță și paiete de Maria pentru banchetul de la sfârșitul liceului. Pe deget purta inelul de logodnă, din aur și cu o piatră de safir.

Ziua o petrecură în casă, Nuți citind cursurile pentru examenul de la Istoria Partidului Comunist(b) ținut cu Tismăneanu, chiar a doua zi de Anul Nou iar Radu discutând cu Ghiță Florea despre toate, așa cum se întâmplă la un pahar de vin. Maria îi ținea pe băieți la bucătărie, să nu-i deranjeze pe Nuți de la învățat și pe Radu și tatăl lor de la discuții. Lui Radu îi plăcu foarte mult sumanul bucovinean, cu fireturi, ce îl purta Ghiță și-i ceru voie să-l îmbrace și el. Trecu îmbrăcat în camera alăturată să vadă și Nuți cât de bine îi stă.

- Ești cel mai frumos țăran din Cristinești, îl aprecie ea.

Complimentul îi plăcu lui Radu și vru s-o sărute dar întâlni aceeași palmă, pe care o sărută din nou. Ca un copil alintat, ceru apoi părerea lui Ghiță și Mariei.

- Dacă vă place, luați-l, îi zise Maria. Să vină și la dvs. Moș Crăciun. Cu strângere de inimă, i-l oferi și Ghiță.

* * *

Un gând o frământa pe Maria. Totdeauna când avea o problemă mai deosebită se ducea la părintele Alexandru să-i ceară părerea. Și când îi plecase la examen fata, se duse la el și îl rugă să se roage pentru ea, ca să reușească la facultate. Acum, se gândi că bine ar fi ca Ileana și Radu să meargă la biserică să le binecuvânteze logodna. Îi era greu să-i spună lui Radu și de aceea o chemă pe fată în bucătărie:

- Nu știu cum să-ți spun. Nu te superi dacă vreau să mai rămâi și mâine. Radu e un băiat atât de bun, cred că nu se supără dacă îl rogi tu.

- Dacă eu aș vrea ar sta și o săptămână dar are treabă și nu vreau să-l încurc. Puteai însă să o spui de față cu el.

- Da, dar vreau să te mai rog ceva. Nu s-ar putea să mergem la biserică dimineață și să-l rugăm pe părintele Alexandru să binecuvânteze logodna voastră și, poate, am face și o masă să chemăm pe nașă-ta și vecini să participe și ei la bucuria noastră.

- Nu știu, mamă, dacă o să vrea. E băiat de profesor. Nu știu dacă se va simți bine. La București îl cunoaște atâta lume bună cu care stă la masă.

Elena îi povesti cum a fost la restaurant la Ambassador. Nu-i promisese maică-si nimic.

- Ce secrete mai au femeile? Ce mai puneți la cale? o întrebă Radu când Elena intră în camera în care era cu Ghiță Florea și se cinsteau cu vin. Radu era bine

dispus și stătea la sfat cu Ghiță ca doi țărani sfătoși din poveștile lui Sadoveanu.

- Nimic, îi răspunse Elena, și se așeză pe pat lângă el. Radu vru s-o cuprindă de umeri dar Elena i-o dădu încet la o parte, însă i-o ținu în poale, ascunsă de privirile lui taică-său.

- Nu vrei să-mi spui ce ați pus la cale?

- Nu te superi?

- Nu. Pe cuvânt.

- Mama vrea să mergem la preot să ne binecuvânteze logodna.

- Și ce mare lucru e de n-ați putut să-l discutați aici?

- Dar vrea mâine dimineață și să mergem la biserică.

- Asta e cam greu. Pentru a treia zi de Crăciun trebuie să fiu la spital. Totuși dacă vrei tu ași putea anunța un coleg să îmi țină locul. Există vreun telefon în sat?

- Da, la Sfatul popular interveni Ghiță Florea, bucuros că logodna fetei are să fie binecuvântată.

Văzând că Radu este dispus la compromisuri, Elena îndrăzni mai mult.

- Mama mai vrea ceva. A zis dacă nu te superi, ar chema niște vecini, niște neamuri și să cinstim logodna noastră.

- Ce mai sunt și femeile astea! Nu se poate să nu se mândrească oleacă interveni Florea.

- Nu-i nimic, răspunse Radu. Fără ele ce ne-am face? Am bea toată ziua și n-am ști ce este frumos.

- Te-ai apucat să filosofezi, interveni Elena.

- Filosofia, vinul și... ar fi vrut să zică femeia, sunt prieteni foarte buni. Cred că marile idei s-au născut la un pahar de vin, își schimbă el firul ideilor.

- Așa cred și eu, concluzionă Ghiță Florea, și mai ciocniră un pahar înainte de a pleca cu Radu să dea telefon.

Maria și plecă în sat să-și anunțe neamurile și să cheme o vecină s-o ajute la pregătirea bucatelor.

A doua zi dimineată, de la casa lui Ghiță Florea plecară toți la biserică. Maria mergea cu Elena în față. După ele, Radu și Ghiță Florea. Înaintea lor mergeau ce trei băieți. După slujbă, preotul Alexandru îi opri pe enoriași.

- Fiți martori la binecuvântarea logodnei fetei lui Ghiță Florea și a Mariei cu tânărul Radu Răducu din București. După slujba scurtă în care preotul îl rugă pe Dumnezeu să-i aibă în pază și le dădu binecuvântarea sa, se Ghiță Florea îi invită să vină la el acasă ca să se bucure împreună de fericirea din familia lui. Plecară cu toți, în frunte cu părintele Alexandru. Ghiță Florea avea să golească unul din cele două butoiașe cu vin, Maria termină toate plăcintele iar din porc se termină un but, fript în bucăți mici în ceaun, peste care se aruncase brânză și se sparse ouă.

- Mai trebuia puțină muzică dar la nuntă o s-o facem, vorba cântecului, și mai lată și nu-i frumos ca logodnicii să nu primească un cadou.

Ion Florea, fratele lui Ghiță, își scoase căciula de pe cap și trecu pe la mesenii ce stăteau pe unde puteau, și o umplu cu sute. I-o dăruie lui Radu iar el trecu ulița și-și aduse alta de acasă.

* * *

A treia zi de Crăciun, Ghiță îi duse cu sania unui vecin la Dorohoi. La plecare Radu îi sărută mâna Mariei iar ea îl sărută pe ambii obraji.

Cu lacrimi în ochi îi spuse:

- Să ai grijă de fată!

- Nu avea nici o grijă, mamă!

Nuți auzi și se lipi de el. Maria îi îmbrățișă pe amândoi și stătură pentru mult timp nedeslipiți. Ghiță îi anunță că sania este gata. Nuți nu se urcă până nu-și sărută și frații, cu lacrimi pe obraji.

- Hai, gata, despărțiți-vă, că doar nu pleacă la război.

Până la Dorohoi străbătură imagini de vis. Zăpada căzută peste noapte, îmbracă dealurile Ibăneștilor într-o mantie nouă ce strălucea orbitor în bătaia soarelui. Sub povara zăpezii umede, copacii își lăsară ramurile spre pământ și, din când în când, la o pală de vânt, se scuturau de haina de nea, aruncând beteală peste capetele logodnicilor așezați unul lângă altul ca într-o sanie de povești. Calul suna din zurgălăi, iar sunetele pornea aiurea peste zăpada virgină. Radu o ținea strâns lângă el pe Nuți ca și cum i-ar fi fost frică să n-o piardă în imensul imaculat al ierni. Și gândurile lui și ale lui Nuți, în întreaga ființă, erau ca acea zăpada pufoasă și albă, minune pură a naturii.

Trecură pe la hanul lui Ițic, pentru un scurt popas, să se dezmorească oasele și să se încălzească cu o ulcică de vin fiert. Radu îi aduse cergile iar Ghiță o bucată de pulpă de porc, drept mulțumire pentru felul cum îi tratase fata și ginerele.

- Dacă n-o mâncați, o faceți friptură pentru clienți, îi spuse Ghiță.

- Sunt evreu, dar orice este românesc îmi place. Moise, cred că n-o să se supere că am să mănânc o friptură de porc bună și am să beau și un pahar de vin.

La gară Ghiță se uită după tren până dispăru în ceața serii.

Crăciunul petrecut la Cristinești a stat în memoria lui Radu până la sfârșitul vieții. A devenit amintiri ce îl dureau mereu.

* * *

Era ultimul examen din iarnă. Nuți își pregăti bagajele ca, imediat după el, să plece în vacanță. Și Radu își pregăti valizele, după ce, anticipat, își luă concediu de la spital. Se duse la facultate s-o întâlnească pe Nuți. Mai aveau de susținut examene doar studenții din grupa 114. Până atunci, Nuți luă numai note de foarte bine. Îl luă și pe al șaselea. Ieși galbenă din sală. Se lipi de perete. Radu nu mai avu cum s-o întrebe despre subiecte și ce notă a luat. Nuții se lăsă jos, moale, fără cunoștință.

- Deschideți repede geamurile! zise profesorul ieșit din sală, atenționat de freamătul de pe hol. Ce a păți? se interesă el.

Radu nu-i mai răspunse. O luă repede și o duse în prima încăpere întâlnită și o așeză pe catedră. Studenții îl anunțară și pe decan. Veni în grabă.

- Cred că emoțiile examenului sunt de vină, îi spuse Radu.

Răducu își aduse aminte că lui Nuți i se mai întâmplă așa ceva și presimți ceva rău. Nuți deschise ochii și încercă să se ridice.

- Nu-i nimic, zise ea. Îmi trece...

- De unde știi? Ai mai avut vreodată amețeli? o întrebă Radu în timp ce-i controla pulsul.

Îi răspunse taică-su, profesorul Răducu, care-i povesti despre întâmplarea precedentă și că doctorii i-au spus că doar este o oboseală. Nuți adăugă că i s-a mai întâmplat o dată în cămin și că, fetele din cameră au spălat-o cu apă rece și i-a trecut.

Radu nu găsi deloc bune aceste amețeli și anunță salvarea.

- Vreau să merg acasă, îl imploră Nuți. E prima mea vacanță...

- Stai liniștită! îi spuse pe un ton blând dar ferm, Radu. O să mergem la spital la mine, o să stai o zi sau două sub observații iar, apoi o să ajungem și acasă. Eu am pregătit totul ce le-am spus părinților tăi.

Radu urcă cu ea în salvare. Opriră pe Splai la Brâncovenesc. O internă. Singură într-o rezervă.

O primă analiză evidenție o severă anemie. Hemoglobina era sub nouă iar leucocitele depășeau numărul de o sută de mii. Radu se angajă să o hrănească mai bine iar spitalul îi făcuse transfuzie cu câteva flacoane de sânge. Situația nu se îndreptă însă. Când se ridica din pat amețea tot mai tare. Rămase în spital toată vacanța. Zăpada cât casele din acea iarnă a lui '54 împiedică părinții ei să vină la București. Radu, însă, îi ținea la curent cu evoluția bolii. La sfârșitul lui februarie, Ghiță și Maria veniră s-o vadă. O găsiră acasă la Radu, luată pentru a fi îngrijită mai bine. Nu mai era fata lor veselă și cu bujori în obraji. Își reținură cu greu plânsul. Îi aduse de toate de acasă: ouă proaspete, brânză de vaci, slănină afumată. Un pachet mare, aduseseră, special, pentru Radu.

Nuți îi asigură că totul e bine, că este sănătoasă. Îi încurajă, deși se simțea tot mai slăbită și petrecea majoritatea timpului în pat. Se despărțiră cu strângere de inimă. Maria avea presimțiri sumbre. Pe tot drumul până la Dorohoi ochii ei au stat treji și în lacrimi. La Dorohoi traseră și ei la hanul lui Ițic. Ghiță bău cât timp fusese deschisă cârciuma.

* * *

Nuți era mirată de ce mama lui Radu, soția domnului profesor, nu stătea împreună cu profesorul Răducu, deși vorbeau frumos unul despre altul și dădeau impresia că nu sunt certați. Într-o zi pe când profesorul veni de la facultate și se așeză pe pat lângă ea să afle cum se mai simte, Nuți își luă inima-n dinți și-l întrebă.

- E o poveste lungă și dureroasă, începui eu. Nimeni n-o știe în întregime. Și nici nu-i nevoie.

Ion Răducu după ce o mângâie pe păr, îi luă mâinile reci în ale lui, începui să-și deșire gemul vieții:

- Mama a fost o femeie foarte frumoasă. Băiatul cel mare al boierului Bașotă se îndrăgostise de ea. Boieroica ca să-i despartă l-a trimis pe băiat la Paris. Și bunica mea, mama mamei, a fost împotriva prieteniei și a căsătorit-o cu un băiat din sat, un bărbat de altfel bine, dar mai ales foarte harnic și bun la suflet. Mama nu l-a uitat însă pe băiatul boierului. Și se pare că nici el nu o uitase pe mama, de-și se căsătorise și el cu o fată din tagma lui. Și ea frumoasă, dar nu o întrecea pe mama. Așa i s-a părut și boierului și mie când am crescut mare. Tata era foarte mândru cu nevasta lui. Devenise și el un apropiat al băiatului boierului devenit moștenitor pe moșia de la Pomârla. Tata și mama erau oameni de-ai

casei. Eu am crescut mai mult la conac și mă jucam cu fata boierului. De aici începe drama mea.

Când am crescut mare, boierul m-a dat la liceu. Fata învăța la București dar am rămas tot prieteni. Vara câmpurile, pădurile erau al noastre. Joaca a devenit dragoste și cerul a căzut peste noi.

Eram student și ne-am dus să-i spunem boierului că vrem să ne căsătorim. N-a zis nimic dar m-a trimis la mama să-mi spună de ce nu se poate. Am aflat că eu și Elena, fata boierului, eram frați. Am tăcut dar n-am mai strigat-o niciodată mamă. Soră-mea după tată a aflat și ea. A plecat din Pomârla și nu s-a mai întors. Doar îmi dădea semne că trăia în altă parte de lume. Acum nu mai știu nimic despre ea.

Am vrut să renunț la facultate dar tată-l meu în acte m-a îndemnat să nu abandonez școala. Devenise și el taciturn și a plecat de pe moșia boierului. L-am ascultat dar că să pot sta la București a trebuit să fiu în continuare „slugă” la boier, la tatăl meu. Când l-am însoțit odată la Piatra Neamț și am întâlnit-o pe Lola, mama lui Radu, am căzut ușor în mrejele ei. Ea m-a cerut în căsătorie, nu eu pe ea.

- A fost totuși frumos...Ați avut o viață palpitantă, îl consolă Nuți.

- N-am mai spus nimănui povestea mea. Doar Elena, dacă mai trăiește, o știe. Nu știu de ce ți-o spun ție. Poate că din cauză că semeni cu dragostea mea. Și prima și ultima.

- Poate va intra cu mine în pământ. Și va rămâne să o știți în continuare numai dvs.

- De ce vorbești așa?

- Domn profesor, anemia mea e fără leac. Simt că nu mai am mult de trăit. Nu mai are rost să mă mințiți. Nici eu nu mă mai pot minți...Povestiți-mi mai departe.

- După nașterea lui Radu, Lola a plecat. Viața alături de mine nu i se părea interesantă. Eu eram un țăran preocupat de carte, de filosofie. Ea se ocupa de întâlniri, de baluri. Ne-am despărțit. Pe Radu l-a lăsat la mine. Când au venit comuniștii, toți boierii au devenit săraci. Turcu a fost dat afară din vila din Piatra Neamț și a stat într-o casă dintr-o mahala. Trăiau în mizerie. Nu puteam s-o las așa. Este doar mama lui Radu. Apoi, păcatele tinereții...N-am adus-o cu noi fiindcă am fi murit toți de foame. Eu sunt văzut bine de comuniști ca foști slugi la boier, eu și părinții mei. Am grijă să-i dau cât pot și eu să trăiască omenește. Dragostea mea față de Elena s-a convertit în dragostea pentru cărți. Desigur, și față de Radu, de studenți.

- De studente nu?

- Nu fi răutăcioasă. Numai tu ai intrat în cabinetul meu, fiindcă ești prietena lui Radu.

- Am glumit și eu domn' profesor. Astă iarnă când m-a cerut în căsătorie, la plecarea de acasă, Radu i-a spus mamei mamă. Pot să vă spun și eu tată?

Lui Răducu îi dădură lacrimile. Ii lipi mâinile de obrajii lui. Erau așa de reci! Suflă în ele să se încălzească. I le sărută. Știa că nu peste multe zile imaginea Elenei de la Pomârla va dispărea din nou.

- Fată frumoasă! dormi și te odihnește! Gata cu amintirile. La bătrânețe voi avea de spus povești la nepoții mei și copii tăi.

- Ce frumos știți să mințiți tată, îi spuse Nuți, după ce îi sărută mâinile peste care se mai prelinse ultimele lacrimi ce le mai aveau ochii .

* * *

După vacanța de iarnă, Nuți merse tot mai rar pe la facultate. La sfârșitul lui aprilie nu mai coborî din pat. Primăvara veni plină de flori. Radu îi umplu camera cu tot ce învie natura mai frumos: ghiocei, magnolii, viorele, liliac alb. Aproape zi și noapte stătea lângă ea. Își luase în mai multe rânduri concedii fără plată. Profesorul îl mai înlocuia de frică să nu se îmbolnăvească și el. Când erau amândoi la serviciu, menajera primi ordin să nu plece din casă.

A doua zi după ce discută profesorul cu Nuți, Radu îngenunche la patul ei.

- Te rog să nu zici nu la cele ce-ți voi spune. Deși la Cristinești ai fost de acord, te mai întreb o dată: vrei să-mi fi soție?

Nuți stătu puțin pe gânduri. Apoi își lipi palmele reci de obrajii lui Radu și vorbi cu atâta blândețe încât Radu se stăpâni cu greu să nu plângă.

- Iubitul meu! știi că sunt bolnavă și că nu mai am nici o scăpare. De ce vrei să-ți îngreunezi viața? Te rog să mă uiți. Sunt atâtea fete frumoase în lume!...

- Te rog! o imploră el iar. Ești prima mea iubire. Vei fi și ultima căci te vei face bine și vom trăi mulți ani împreună.

Nuți găsi putere să zâmbească și-i zise:

- Bine! Dacă vrei tu...Poți să te urci în pat lângă mine.

- Nu asta vreau, ci să ne cununăm la sfat și la biserică.

- Bine! Fie și așa, spuse ea încet ca pentru sine, dezarmată de orice rezistență.

Spre seară, Radu adusese ofițerul stării civile de la raionul Lenin.

- Te rog, dacă poți, adu și colegele mele de la camera 13. Cele care erau cu mine la teatru când m-ai cunoscut.

Funcționarul așteaptă până venirea Raluca și Delia.

- Măine, după masă să veniți la Patriarhie la cununia religioasă. Nu veniți singure. Aduse întreaga grupă 114, cincisprezece băieți și fete.

* * *

- Scoală-te! bărbate, strigă Maria către Ghiță care, după o zi de muncă la câmp, dormea greu, răsuflea adânc. Scoală-te odată! N-auzi?

- Ce vrei, femeie? Ce s-a întâmplat? Au dat hoții?

- Scoală-te, mai repede și te îmbracă să mergem la București.

- Unde?

- La București! N-ai auzit? Du-te și roagă-l pe vecin să ne ducă până la Dorohoi să prindem trenul de patru.

- La ora asta să trezesc omul? Doar n-oi fi nebun...

- Atunci, îmbracă-te mai repede, ia bani și trezește băieții și spune-le unde plecăm.

- Ce-ai visat, femeie? Unde să mergem cu noaptea-n cap?

Maria îi spuse că n-a visat nimic, dar presimte că se întâmplă ceva rău cu Ileana..

La rugămintele Mariei, vecinul se învoi și în zece minute caii erau înhămați la căruță. Peste două ore, după

o alergare a cailorpe deșelate, erau în gară. Prinse trenul cu legături de București. De la Verești, se urcară în acceleratul de Vatra Dornei și la orele prânzului se aflau în Capitală. Pe drum, Maria avu timp să-i spună lui Ghiță ce visase.

Nuți era îmbrăcată mireasă. Radu o lăsă să plece de lângă el. După aceea a dispărut cu bunică-sa. Amândouă îi făceau din mână cu batiste albe. Ghiță căzu și el pe gânduri.

Din gară până la vila lui Răducu, făcură câteva minute. Maria îl rugă pe șofer să meargă tot mai repede și dacă se poate să nu mai oprească pe drum.

În casă în liniște deplină, Nuți era pregătită pentru cununie. O îmbrăcase într-o rochie albă și fetele se pregăteau să-i pună voalul pe față. În acel moment se deschise ușa și intrară Maria și Ghiță. O îmbrățișară. Simțiră că Nuți nu mai este Ileana lor, plină de viață. Nuți nu plângea. Nu mai avea putere nici să plângă. De cât plânse, stând cu capul în palmele lui Radu, ochi-i secară. Pe buzele reci ce se lipiseră de obrazul maică-si, curgeau fără încetare lacrimile calde ale Mariei.

Radu nu mai putu suporta și ieși afară să se răcorească. Privi spre cer:

- Doamne dacă ești, de ce îmi iei dragostea? Îl întrebă el pe Dumnezeu.

* * *

Taximetristul care-i aduse pe Ghiță și Maria a fost trimis să mai aducă și alte mașini. Radu o scoase pe Nuți în brațe și o duse în prima limuzină, un Alfa Romeo de culoare neagră. De la Șosea merseră pe axa principală a Capitalei, trecură prin Piața Unirii și urcară la Patriarhie. Răducu, cu tot riscul că era membru de partid și profesor

de filosofie la Universitate, aranjă să aibă loc cununia. Nu pentru că avea un singur băiat ci pentru a face o bucurie lui Nuți. Însuși patriarhul fu chemat să officieze actul de unire a celor doi tineri

În fața altarului, Nuți a fost dusă de tatăl ei. Vădit obosită, Nuți se sprijinea de brațul care o ridicase de atâtea ori până aproape de tavanul casei și i se spunea: 'tata mare. Pe margini, de la intrare și până la altar se aflau colegele ei, colegi de ai lui Radu, prieteni de ai familiei. O întâmpinară cu flori, o ninse cu petale de măr, de liliac alb, de trandafir. Ghiță o încredință lui Radu.

Ceremonialul dură puțin. După punerea pe cap a coronițelor și a verighetelor pe degete, patriarhul îl invită pe Radu să-și sărute soția. Nuți alunecă încet la picioarele lui. Radu o luă în brațe. Cu ultimele puteri, Nuți se anină de gâtul lui, deschise ochii. Cu boabe de rouă în ei, îl rugă:

- Sărută-mă și mă iartă! Sunt a ta.

Radu îi simți buzele reci ce se lipeau voit de ale lui. Apoi o răsuflare adâncă... Capul ei se lăsă moale peste brațul lui, cu zâmbet pe buze.

Dangătul clopotelor de la Patriarhie sparse tăcerea. Apoi, altele și altele răsunară deasupra Capitalei.

Radu ridică capul spre cer și strigă cât putu de tare:

- Doamne!...

Cupola patriarhiei se deschise și Elena învăluită într-un nor subțire însoțită de doi îngeri urca spre cer.

* * *

Luna lui mai trecuse. În cabinetul doctorului Radu Răducu, doctorii discuta ce ar mai putea face pentru sănătatea colegului lor.

- Domnul doctor, vorbește, strigă asistenta de gardă.

- Cine vorbește fată, o întrebă profesorul Vancea pe asistentă.

- Doctorul Radu. Veniți!

- Îmi faci probleme colega.

- Iertați-mă, domnule profesor.

- Bine, bine. Stai liniștit și în câteva zile ai să te ridici pe picioare. Apoi, se adresă asistentei.

- Anunță-l pe domnul Răducu să vină la spital. Dă-i vestea imediat ce ridică receptorul să nu creadă cine știe ce.

* * *

Domnule Director, vă rog să-mi aprobați demisia din postul de medic la secția de chirurgie a spitalului Brâncovenesc, fu prima scrisoare a doctorului Radu Răducu, îndată ce putu să se ridice în șezut. La sfârșitul lui iunie sosi din nou la Hanul lui Ițic din Dorohoi.

- Era să nu vă cunosc, îi spuse Ițic. Parcă aveți părul negru astă iarnă.

- Se mai întâmplă domnul Ițic. Uneori, un an face câți zece, douăzeci.

- Logodnica ce face? Parcă ați zis că treceți mai devreme să faceți nuntă. Vă reținusem un vin bun.

Lui Radu îi dădură lacrimile. Îi povesti lui Ițic despre moartea Elenei.

- Mă duc să-i aprind o lumânare la mormânt. Am să trec mai des pe la mata pentru un pahar de vin bun. Dacă ai câteva kilograme iau și acum. La noi, la

ortodocși, se face o pomenire de 40 de zile. I-a plăcut vinul pe care l-a băut de la mata.

- Cum să nu, domnu' Radu. Să vă fac întâi camera. Vreți tot camera aceea?

Radu nu-i răspunse. Îțic înțelese că nu mai trebuie să-i stârnească amintiri și-i pregăti o altă cameră.

- Dacă vreți, mai stăm de vorbă, clienți nu am, țărani îi lucrează pământul, am timp berechet.

Îțic știu să-i distragă gândurile și Radu se simți mai bine în tovărășia lui și a unui pahar de Cotnari.

* * *

Peste Cristinești plouă trei zile la rând, o ploaie liniștită cu stropi mărunți, parcă ar fi fost toamnă. Maria Florea și vecinele ei pregăteau toate cele necesare pentru praznicul de pomenire. Sâmbătă dimineață, totul era gata. Doar o vecină mai punea câteva bomboane pe coliva așezată într-o tavă mare, din lemn de nuc, încrustată cu sidef.

- Până venim de la biserică, așezați mesele în livadă, le spuse Maria vecinelor care o ajutau.

- Numai să nu plouă, îi răspunse una din femei.

Răspunsul veni tot de la o vecină:

- De câte ori Ileana ieșea din casă afară se făcea vreme bună. Și acum când va reveni printre noi o să apară soarele.

După slujba de pomenire de la cimitir, preotul veni să binecuvânteze masa organizată acasă la Ghiță Florea. Se aflau toți vecini ce-l așteptase în liniște. În perdeaua de nori, la zenit se deschise un ochi albastru care se mări repede și tot cerul deveni senin.

- De sus ne privește Elena, spuse părintele. Să închinăm un pahar spre veșnica ei pomenire.

Mesenii își făcură sfânta cruce și se așezară pe băncile improvizate, acoperite cu lăicere de lână. Se mânca în liniște, fiecare prezentându-și părerile de rău, când Maria sau Ghiță treceau pe lângă ei, îndemnându-i să mănânce din bucatele care-i plăceau fetei.

În capul mesei, lângă preotul Alexandru, stătea Radu privind peste capetele oamenilor spre marginile zărilor. Pe o creangă de măr o turturea își chema perechea. Nu-i răspundea nimeni.

Piatra Neamț
Ianuarie - decembrie 2006

Surorii mele, Leonia

*Limba noastră-i
o comoară...*

Ninsese în iarna aceea, la șase ani după război, cum nu se întâmplase din 1914, și vremea parcă anunța ceva groaznic pentru Europa. Ion Mierlă se uita pe fereastră la ninsoarea care reîncepuse încă de dimineată și nu mai contenea. Pe cărare care o făcuse de cu seară, de la poartă până la scările casei și la ușa grajdului se așeză un nou strat de zăpadă de vro 25 de cm. și doar mai lopătase încă pe atâta. Se gândea că dacă dă un vânt, oricât de încet, se înfundă toate ulițele satului. Era frig, zăpada era înfoiată și putea fi dusă cu ușurință și așezată în dosul gardurilor.

Era ajunul Bobotezei. Preotul Grigore înota prin omătul până mai sus de genunchi și trecea pe la fiecare casă, e drept puține la număr, pentru a aduce cuvântul Domnului. Ion îl primi cum se cuvine. Ca de obicei, îl servi cu un pahar de rachiu, pe el și pe dascălul Toader, iar copiilor care strigau chiraleisa le dădu câte un colac din cei rămași de la Sfântul Vasile.

- Te simți bine, Catincă? întrebă părintele pe nevasta lui Ion, care stătea pe marginea patului, ținându-se cu ambele mâni de burta plină cu o noua viață ce și-o dorise bărbatu-său.

- Ghine, părinte, îi răspunse aceasta.

- Pe când descarci căruța, glumi preotul, folosind aceeași vorbă pe care o foloseau toate femeile de la Pielești, atunci când vedeau pe una din ele gravidă și cu burta mare.

- Când o vrea Dumnezeu, părinte. S-ar putea cât de repede. Ieri, nașa care m-a cununat și care o să mă moșească, mi-a spus că nu mai am mult, fiindcă în curând e lună plină. Ieri noapte, înainte de ziuă, cerul a fost pentru o vreme de timp fără nori și am văzut că luna e aproape rotundă. Eu mi-am pregătit tăciunea pentru naștere.

- Atunci să te binecuvânteț, Catincă, și mai dădu o dată cu mănunchiul de busuioc plin de agheasmă peste ea, peste Ion și peste fata care stătea mirată de ce se întâmplă în casă.

- Ea câți ani are? se interesă părintele, arătând spre copila de lângă sobă.

- Acuși împlinește doi ani.

- E bine așa, e bine să fie copiii apropiați ca vârstă când sunt mari. Și ce ți-ai dori să ai?

- Bărbatu' zice că a pus-o de băiet, dar Dumnezeu știe ce o ci. Femeile mai bătrâne zăc că o să i se îndeplinească dorința, că am burta ascuțată. Unele m-au întrebat în ce parte l-am simțat nișcând prima dată. Eu am zăc că în dreapta, aici!

Cu mâna stângă arată preotului locul de pe burtă unde i s-a părut ei că a mișcat pentru prima dată copilul.

- Bine ar fi dac-ar fi băiat, spuse părintele. Ion ar avea mai repede un ajutor în gospodărie, dar Dumnezeu nu totdeauna ascultă dorințele oamenilor. El știe ce face și face numai bine.

Preotul începu să filosofeze.

- Între câți băieți și câte fete se nasc există un raport bine stabilit de Dumnezeu. Fiecare om, prin om înțelegându-se bărbat, trebuie să aibă partea lui, o

femeie. Așa a făcut Dumnezeu lumea ca să poată să se înmulțească.

- Așa o fi părinte, dar eu știu ce vreau și ce am făcut. Prima dată Catinca m-a tras pe sfoară și a tras cenușa pe turta ei. Acum nu mai merge. Apoi, părinte, vorba cu fiecare om trebuie să găsească o femeie, adică pe pământ există un număr egal de oameni și femei, nu prea ține. În timpul războiului drumurile m-au dus și prin Dobrogea. Acolo am întâlnit niște turci bogăți. Aștia erau adevărați bărbați, aveau câte 4-5 femei. Așa să tot trăiești...

- Nu-i bine Ioane, numai animalele trăiesc așa. Fiecare femeie e bine să aibă un singur bărbat.

- Păi, părinte, eu am văzut că un bărbat avea mai multe femei, parcă era berbec. Stăteau femeile la rând la el.

- Ioane, o să mai vorbim noi despre asta, la un pahar de vin, când ai să mai treci pe la mine.

Ion era om de-al casei pentru preotul Grigore. Îl mai ajuta la treabă, iar în copilărie fusese coleg cu Augustin, băiatul mai mare al preotului. Îi învățase domnul Gherasim. Ion era cel mai bun elev din clasă iar preotul era bucuros că băieții sunt prieteni. Ba, adesea îl chema să-și facă lecțiile împreună, Augustin mai neglijându-și datoria de școlar.

Preotul plecă iar copii se ținură după el încă câteva case de unde preluară alții ștafeta, strigând chiraleisa cât puteau de tare.

Ion ieși afară. Se făcea seară și trebuia dată apă la vacă. Mai întâi i-o încălzi la un foc cu coceni, în bucătăria de vară. În timp ce Joiana bea apa, Ion o mângâie pe spinare. Vaca era grasă, în a șaptea lună de

gestație. Ion își punea mari speranțe în creșterea vitelor. Iubea animalele, le îngrijea cum trebuie. Când o scotea vara pe Joiana la cireadă, credeai că o duce la expoziție. Nu o mâna din urmă cu biciul ci mergea alături de ea, cu mâna pe spinarea ei, și-i vorbea permanent. Joiana parcă înțelegea ce spune, făcea pași mari și rari, fără grabă de a merge la izlaz. Ion o da de fiecare dată în seama văcarului. La despărțire Joiana se uita după el.

* * *

În ziua aceea de Bobotează Ion era fericit, dar și neliniștit. Presimțea, ceva. Intră repede în casă.

- Du-ti după nașa că m-apucat durerile, îi zise Catinca, aproape, țipând. Cheamă și pi sorâ-ta, Maria, să ia fata la ea.

Ion nu se lăsă alungat, Alergă cale de 3-400 de metri fără să răsuflă. Ghiță Tudose tocmai înhămasse calul să meargă la fratele lui în satul vecin.

- Ce ai pățit, omule, de sufli așa tare.

- Naște Catinca, îi răspunse, pe nerăsuflăte, Ion. Ia-o pe Anica să vină s-o moșească.

Catinca născu repede. Nu trecu o oră de la venirea moașei și se auzi țipăt în casă. Ion se rezezi pe ușă:

- Băiat?

Parcă vinovată, Catinca îi răspunse încet:

- Tot fatâ.

Ion trânti ușa, coborî de pe prispă printr-o săritură și ieși în uliță. Nu știa unde să apuce. Ar fi vrut să se ducă la crâșmă, dar nu o avea cu băutul. Oamenii s-ar fi uitat la el ca la un străin. O luă în sus pe malul gârlei și se duse la Leiba, morarul. Nu știa ce să-i spună.

Moara era înghețată, nu mai măcina de pe la jumătatea lui decembrie, de cum dăduse gerul.

- Măi Ioane, de ce-ai venit tu la mine în zi de sărbătoare pentru voi? îl întrebă Leiba.

- Domnu' Ițic, aș vrea să mă ajutați cu niște bani, adică să-mi împrumutați.

- Da de ce, Ioane?

- Păi, Catinca mi-a născut și am nevoie de ceva parale. M-oi duce zilele astea să vând la târg niște păpușoi și vi-i dau repede îndărăt.

- Și ce a născut Catinca? îl întrebă Leiba.

- Ce să nască? Un copil.

- Băiat sau fată?

- O fată, răspuse Ion cu indiferență, demascându-și ciuda că nevastă-sa nu a fost în stare să-i aducă băiat.

- Lasă, Ioane, că are să-ți aducă Catinca și băieți. Este femeie sănătoasă, tu să fii în stare.

- Sânt eu în stare, dar dracu știe de ce ies lucrurile pe dos.

- Nu-l amesteca pe necuratu', interveni Rașela, nevasta lui Leiba. N-are nici-o vină Catinca. Și Ițic și-a vrut un băiat, să-i poarte numele dar este mulțumit că avem fete. Sunt chiar mai bune, mai apropiate de familie. Ne vizitează cu nepoții iar ginerii se înțeleg cu bărbatu-meu. Sănătate să fie Ioane.

Ițic încuviință cele spuse de Rașela și-l mai consolă o dată pe Ion cu vorbe de duh.

- Fii și tu mai bărbat lângă Catinca și vei vedea că Dumnezeu o să te asculte.

Rașela, care era mai instruită, avea câteva clase de pension, le explică că ce a zis Ițic este o prostie, că totul este cum vrea Dumnezeu.

- Mai bine, dă-i banii și lasă-l pe om să se ducă acasă că l-o fi așteptând Catinca, încheie ea discuția.

* * *

- Cum o botezi pe fată, o întrebă moașa pe Catinca, când aceasta își reveni după efortul făcut iar Ion se întoarse cu o sticlă de rachiu să cinstească femeile, iar nevastă-sa să capete putere după naștere.

- Tot a vrut el băiet, am să-i pun numili Ioana, de la numili lui, spuse Catinca încet, privindu-și supărată mâna de carne vie de lângă ea, înfășurată în cârpe curate. Sentimentul de la prima naștere nu mai apăruse deși, așteptase nașterea cu mai multă nerăbdare.

- Foarte bine! își exprimă părerea Maria, sora lui Ion.

Și moașa a fost de aceeași părere.

- Am cunoscut o femeie în timpul războiului, interveni Ion. Luând copilul în brațe și privindu-l cu mult interes, continuă. Era un adevărat bărbat. Avea un nume străin, cică de la greci. Soldații îi ziceau Ismena. Așa o va chema și pe fată..

Intervenția nevestei că numele nu-i românesc, al surorii că e bine să o cheme Ioana, nu avu nici un rezultat. În actul de naștere de la primărie, Ion o trecu cum voi el, Ismena.

* * *

Cu toată bunăvoința lui Ion, folosindu-se și de sfaturile lui Leiba, nici după a treia naștere și nici după a

patra, petrecute în răstimp de trei ani, Catinca nu-i aduse băiatul dorit. Vecinul lui, unul de-al lui Rogobete, un pirpiriu, dar cu o nevastă cât un munte, cu o șchioapă mai înaltă și cu o stamboală mai grea, nu scăpa de băieți. Din această cauză Ion era și mai amărât. Vecinul era scund, un fel de pocitanie, însă avea harul vorbei, era un hâtru și șfichiuia cu vorba pe Ion, ori de câte ori avea ocazia:

- Nu-i tătu' să fii înalt și voinic, mai trebuie să fii ațos ca să faci băieți. O vezi pe Procira me', cât îi ea de voinică abia mai răsuflă. Tu de geaba ești înalt și voinic. Mai bine am face schimb și după o singură noapte ai avea băiet. Tot e Catinca mărunțacă și fășneată.

- Dacă te iau de fundu' pantalonilor și te arunc peste gard, pocitanie ce ești, n-ai să mă mai necăjești.

- Nu fi supărat, Ioane, mai șuguim și noi. Mai ghine, hai la Șuvăică să bem un rachiu. Până la urmă, Catinca tot o să-ți aducă un băiet.

Ion i-a spus să-l lase în pace cu băutul, că are treabă.

- Te-am văzut cu a lui Bercu. Te pomenești că te-ai dat la adventiști!

- Și dacă m-aș da, ce te interesează pe tine?

- Am zâs și eu așa, într-o doară. Sâ știi însă că nu faci ghine. Aia nu mânâncă slănină, nu beau, doar muncesc ca proștii, se roagă și fac copchii.

- Bine. Du-te acasă la tine, eu am treabă.

* * *

La a cincea naștere Catinca îi aduse bucurie lui Ion, îi dăruie un băiat dar aceasta, parcă în ciudă, se întâmplă după patru ani de la ultima naștere. Ion nu mai

spera să aibă ajutor un băiat care să-i răspundă de oi, dorința lui era să fie un gospodar cu boi în jug, ca să aibă cu ce ara cele trei hectare de pământ primite pentru că a fost pe front și un hectar adus de nevastă-sa ca zestre. Se gândea să mai cumpere pământ și să fie egal lui Ghiță Suvac care avea fânaț trei hectare în Călimani, zece hectare la Ivănești, două grădini de câte un hectar în mijlocul satului.

Ion se bucură de venirea băiatului dar nu ca să dea cu căciula de pământ și să chiuie de să audă tot satul. Băiatul venise cam târziu, fetele creșteau și își dădea seama că visul lui nu este posibil de realizat. Fata cea mare împlinise 11 ani și Catinca îi și puse de zestre. Fata era frumoasă și băietanii veniți din armată, abia așteptau să apară un boboc mai deosebit pentru a-l rupe din grădină. Chiar în asemenea situație, fata nu putea pleca de acasă fără zestre. Viitorii socri-mari aveau pretenții, peștorii negociau la sânge până se făcea logodna. Fata trebuia dusă la mire cu căruța plină cu perne, plapumă, țesătură pentru saci, prosoape pentru nuntă și pentru casă, lăicere de pus pe pereți, cuverturi pentru paturi. I se mai cerea o vițică, ceva oi.

- Până o crește Sandu de 10 ani, rămânem numai cu jumătate din pământ, îi zise într-o zi Ion nevastei-si.

Previziunile lui nu se adevărară. Catinca continuă cu dragostea și în alți trei ani îi mai aduse doi băieți, unul tuciuriu ce semăna cu ea și unul blond ca un neamț, străin ca un pui de cuc în cuibul unei mierle. Ion, care bătea și el puțin în galben, nu zise nimic, De la creșterea oilor era obișnuit cu apariția unor miei albi de la o oaie neagră și un berbec brumăriu.

* * *

- Pregătește ceva de mâncare pentru mâine. Mă duc la pădure. Ismena, vino la mine! și o ridică pe patul înalt de scânduri. Ia-ți colțunii de lână și trage-i pe picioare. Uite opincile cu care ai să te încalți de acum. Femeie să-i faci și o catrință pe măsură. De azi, ea va fi ajutorul meu de nădejde.

- Mâni începi școala. Vreau să mă duc la școală, îi răspunse Simena. Domn' învățator mi-a dat premiu. Știu și poizia care am avut-o de învățat în vacanță.

- La iarnă n-ai să te încălzești cu *poizia*.

- Vreau să mă duc la școală! începu să plângă Simena.

- Gata cu plânsu'! interveni și Catinca, în timp ce alăpta și dezmierda, băiatul ajuns la vârsta de un an, un dolofan și pe care nu-l înțârcase încă. Știi să te sămnezi! Ci mai vrei? continuă ea.

* * *

- Scoal-o nevastă. Găinușa-i sus. Până la Poieni e drum lung. Eu mă duc să înjug boii. Să fiți gata când mă întorc în casă.

- Hei, fată, scoală-te. Tatu-tu te așteaptă! Ia traista asta! Aveți niște ouă cierte, ciapă și mămăligă.

Simena ieși afară cu traista de școală de gât, dar în ea n-avea cărți ci o bucată de mămăligă rece, două cepe mari și două ouă. Privi cerul senin, plin de stele, se urcă în căruță și se strânse covrig pe cele două scânduri care legau dricul din față de cel din spate ale căruței, când se mergea la pădure.

- Vezi să nu adormi și să te duci jos, îi zise taică-su.

Simena nu zise nimic. Se înfășură mai bine în haina de suman, își lipi catrința de picioare și privi cum apăreau zorii. Trecură printr-un sat lung de vreo 10 kilometri, cu case mici și acoperișuri ascuțite, cocoțate pe boturi de deal, printre pomi fructiferi. Apoi o luară pe un drum prin pădure însoțit de un pârâiaș cu susur cristalin, până ajunse într-un luminiș. Căruțele cu cai care îi ajunseră din urmă și îi întrecură, erau deja încărcate cu lemne.

- Dă-te jos și mișcă-te să te dezmorțezi, îi comandă taică-su.

Chioară de somn, făcu câțiva pași prin iarba plină de rouă. De după o culme apăru și soarele. Taică-su dejugă boii și-i dădu în primire.

- Ai grijă de ei până încarc căruța! îi spuse el pe un ton aspru.

Se întovărăși cu alți oameni și termină repede de ridicat butucii. Îi făcu loc fetei unde să stea, pe o grămadă de fân, înjugă boii și plecară. El cu boii de funie, ea în căruță. Uitară și de mâncare.

- Dacă ți-i foame, ia din traistă ce a pus mă-ta.

- Nu-ni este foame. Dacă vrei, oprește să mă dau gios, să merg în urma căruții.

Trecură prin satul lung pe la ora amiezii. De la o casă mai mare ieșiră câțiva copii cu trăistute înflorate la șold și după ei o femeie îmbrăcată ca doamnele de la școala în care învățase clasa I.

- Hai mai repede, unde caști gura. Ce-ai văzut? strigă taică-său la ea.

Simena fugi repede după carul cu lemne, se urcă pe inima căruței și se uită mult în urmă după copiii și

femeia care mergeau în sens contrar până ce aceștia dispărură la o cotitură a drumului.

- Unde ești? întrebă taică-su după vreo oră de mers încet, mers de car greu tras de boi.

Nu-i răspunse. Se sperie.

- Hoo!.. Mai odihniți-vă și voi! Își opri el boii. Se uită în urmă să o vadă venind, dar nu era. Simena se ghemui într-un loc gol dintre butuci, în spatele căruței.

- Unde te-ai băgat, copchilă?! îi zise taică-su cu supărare. Am crezut că te-am pierdut.

O luă de subsuori și o ridică în căruță.

- Nu ți-i foame?

- Nu! îi răspunse Simena.

- Dar ce vrei, de ești supărată?

Simena nu-i răspunse. Se cuibări între doi bușteni groși ca într-o covată.

- Dă-te gios! Ci-ai adormit!

Deschise ochi. Era acasă. Vocea era a maică-si. Soră-sa, cu traista la gât, de pe prispă, privea la ea.

A doua zi se duse la strâns fasole de prin porumb, tot în zori, pentru ca păstăile să nu se usuce și boabele să cadă. În zilele următoare veni rândul strânsului porumbului. Tăiatul trebuia făcut dimineața, pe rouă, până nu se ridică soarele. Când se-ntorcea de la câmp în urma căruței încărcată vârf, pe drumul plin de praf, copii se întorceau de la școală. Nu se mai uita le ei, îi ura. Ei se jucau, râdeau, ea trebuia să treacă la măturat, la adus vaca de la cireadă.

Toamna se aduceau oile de la stână. Până la căderea zăpezii mai era încă timp. Ea mergea cu ele la păscut și stătea ziua întreagă pe câmp, de ploua sau

bătea vântul. Școala era tot mai departe, nici în zilele de iarnă nu se apropia de ea.

- Ai grijă de cel nic! Adâ o găleată cu apă! Adâ un braț cu lemne.! Vezi câ Sandu s-a murdărit! Costică nu stă cuminte! Uite, așa se toarce! Ajut-o pe sorâ-ta la dat prin ițe. Ce stai? Mai dă și tu cu mătura.

- Mâine mergem la moară. Haide la vânturat grăunțele. Ține bine de sac. Parcă ești moartă! Ce, Dumnezeu, ai? Unde te uiți?

Timpul a trecut repede. La 14 ani era al doilea bărbat în casă. Tăia lemne cu joagărul, făcea stoguri de fân, înhăma calul la căruță (boii Ion îi vânduse), mulgea vaca și oile, mesteca mămliga pentru opt persoane, secera repede, stătea la batoza de treierat și făcea claiă de paie.

Era un băiețoi prin muncile care le făcea dar fata din ea nu dispăruse. Părul lung, până pe fese, și-l împletea în două cozi, strâns împletite, din care ieșea un coc bogat prins cu spelci mari. La sfârșitul săptămânii sau al lunii, când se spăla pe cap, era un chin până îl descâlcea c-un pieptene des, făcut de țigani din coarne de vită. Zicea că și-l taie dar și l-a păstrat toată viața. Îi acoperi spatele la moartea surorii mai mari, la moartea primului frate; obiceiul era ca în caz de doliu fetele să umble despletite.

* * *

- Domnul Ion, nu vrei să mergi sa mă ajuți la adus niște fân.

- Azi nu pot. Mâine, dacă nu este grabă.

- Mi-i frică că o să plouă. Ieri am întors brazdele, azi cred că sunt bune de adunat.

- Simena, vino încoace. Mergi cu domn' învățător la adunat.

- Vreau să aduc și o căruță acasă. Poate să mă ajute ea?

- Mai ceva ca un bărbat.

La 14 ani, Simena avea un corp în care pulsa sănătatea. Munca o maturizase, îi adăugă încă 3-4 ani de viață. Sări în căruță ca un băiat și se aciuă pe un sac cu fân.

- Vino, pe scaun, lângă mine! îi zise învățătorul.

Instinctiv, Simena se duse lângă el. Simți în ea poruncile ce i le dădea cu șapte ani în urmă. Simți frică să nu fie bătută din nou la palmă ca în clasa I, când din greșeală își șterse liniuțele de pe tăblița de scris. De atunci, de câte ori domnul învățător mai trecea pe la taică-su, se retrăgea de frică să nu ia bătaie. Se așeză pe marginea scaunului.

- Vino, mai încoace! Ai să cazi jos.

Fără să aștepte reacția Simenei, învățătorul o prinse de mijloc și o trase spre el. Nici o opoziție nu simți.

Drumul până la ogor nu dură mult, pas de o jumătate de ceas. Învățătorul mâna calul în draci, lăsând nori de praf în urmă. Simena nu scotea nici o vorbă. I se strecură în trup un curent de frică. Aștepta să se întâmple ceva, să se răstoarne căruța.

- Hooo! Stai, nebunele, c-am ajuns.

Calul, în spume, se opri. Învățătorul sări, sprinten din căruță, trecu prin fața calului și veni la Simena, rămasă încremenită pe scaun.

- Dă mâna, să te dai jos...

- Mă dau sângură, îi răspunse ea.

Ochii învățătorului o țintiră locului. Îi întinse mâna. El o prinse de mijloc.

- Nu! Nu...

Împotrivirea se transformă în plâns, apoi în scâncet, în durere, în țipăt...

Rămase locului. În ziua aceea nu puse mâna pe furcă decât spre seară, când învățătorul o rugase să-l ajute la încărcatul căruței.

Despre momentul acesta Simena avea să-și amintească toată viața. La fel ca despre ziua când nu a mai fost lăsată să meargă la școală.

* * *

- V-ați descurcat, îl întrebă Ion pe învățător la întoarcerea din câmp.

- Este un adevărat bărbat, îi răspunse învățătorul. Am să-i dau un ban în plus să-și ia de încălțat, să nu mai umble desculță pe câmp.

- Bine! Îi răspunse Ion. Dacă o să mai aveți nevoie, puteți să vorbiți direct cu ea. Este mare de acum.

Învățătorul mai avu treabă la adunatul coasei a doua a lucernei, la secerat, la tăiatul porumbului. Simena mergea fără să crâcnească. La coborâtul din căruță rămânea pe scaun și aștepta să i se ceară să întindă mâna. De fiecare dată primea un ban în plus, pe lângă cei plătiți maică-si.

- De unde îi ai? o întrebă odată aceasta.

- I-am găsit! îi răspunse Simena.

- Iar ai găsit bani? O întrebă maică-sa peste alte câteva zile, când Simena fusese din nou la lucru la învățător.

- Ceva nu este în regulă, gândi maică-sa.

* * *

Pe Dumitru, Simena îl cunoscuse de mică. Era băiatul nașei, Ilinca lui Ghiță Graur, unde ea mergea să mănânce dode. Nașa Ilinca avea doi duzi. Unul făcea fructe negre iar celălalt, albe. Se urca în ei ca o veveriță.

Mai târziu, când crescuse mai mare, aduna frunze pentru viermii de mătase. Le aduna într-o traistă de lână, una din cele cu care sora ei mai mică mergea la școală. Ștergea bine fiecare frunză să nu aibă rouă, că le făcea rău viermilor, apoi le întindea pe masa. Când viermii ajungeau mari, trebuia să meargă de două ori pe zi la cules frunze. O mai ajuta Dumitru, băiatul cel mic al nașei.

Procesul obținerii firelor de borangic îi dădea mult de muncă Simenei. Gogoșile trebuiau puse la soare pentru ca viermii să nu se transforme în fluturi și să le spargă pentru aș continua drumul în viață. După aceea le fierbea și deșira firul subțire din care după o muncă migăloasă scotea pânza pentru ie, haină de sărbătoare cu care se laudau fetele de măritat.

Dumitru crescuse, merse la armată și veni, bărbat. Simena își continuă munca pe câmp, la prășit și secerat, la strânsul recoltei, împreună cu surorile, care crescuseră și erau și ele fete mari, pe ogoarele părinților sau la străini, pentru un ban, să-și facă o rochie de sărbători.

- Să-mi lași băiatul în pace, îi zise într-o zi Ilinca.

- Nu-i fac nimic, nașă, îi răspunse aceasta. E doar cu armata făcută.

- Să nu crezi că ai să pui mâna pe el. Știu eu cine ești...

Satul are legile lui. Un pas greșit, o mică abatere de la ordinea nescrisă o ai ca pecete pentru toată viața. Ieșise o dată cu un soldat în timpul războiului prin sat și jucase la horă. Satul începu să vorbească, dar nașa știa altceva. O văzuse odată în trăsura învățătorului. I-a fost suficient. A vorbit despre acest lucru și cu Dumitru. Simena n-a mai ieșit la poartă când, seara, Dumitru trecea fluierând pe uliță. N-a mai vrut să audă de el. Nu aștepta de la el mariaj, știa bine de ce o chema afară, dar ea avea nevoie de o vorbă, de cineva care să-i aducă informații despre lume. Dumitru era muncitor, participa la ședințe de sindicat iar în armată făcuse o scoală de sergenți. Nu a mai vorbit nici cu nașa ei, iar când a fost rugată să o ajute la prășit a refuzat-o categoric.

- Ce o să spună lumea? i-a răspuns ea.

* * *

Radu o cunoștea pe Simena de când, ca și ea, era copil de țăran și vara viața și-o petrecea mai mult în aer liber. Nu numai ziua, ci și noaptea. Pat le era prispa de lut pe care așterneau un țol de cânepă, pernă le era mâna iar învelitoare luna sau întunericul de smoală străpuns de licuricii cerului.

Era după război, prin anii '49. Simenei îi plăcea să cânte și activa în corul căminului cultural. Fetele de seama ei deveniseră de mult mame. La căminul cultural, de la învățători afla ce este în lume. A încercat să se rupă de sat dar n-a reușit. Cu o clasă primară, era greu să-ți găsești un loc unde să muncești. Se născuse în casă de țărani și țărancă era. Așa a rămas.

Radu a luat drumul școlilor. A reîntâlnit-o târziu, când vremurile l-au readus pe ulița copilărie. Simena era

cu coroniță pe cap, era mireasă. Lângă ea stătea un bărbat cam spanchiu, spre care ea nu privea. Se uita în altă parte. Unde? nici ea nu știa. Privea cu gândurile.

Un fotograf, un amator, un vecin, a înregistrat pe peliculă acel moment și a surprins întregul grup. Nici-o umbră de veselie. Mirii stăteau pe scaune, între nuni, așa era obiceiul, regula. Aceștia țineau niște lumânări mari în mână. Două femei bătrâne, cuscrele, îmbrobodite cu barize negre, își țineau mâinile în poalele unor rochii de stambă. Doi bărbați bătrâni, cuscrii, cu părul alb, cheli în vârful capetelor, unul cu mustață răsucită, tatăl Simonei, celălalt fără mustață și nebărbierit. În rest niște femei mai tinere, cu copii în brațe, una cu burta mare, vecine și surori de-ale miresei. În spate, după un gard ce o despărțea de grup, o mutră mai intelectuală, trecută poate accidental pe acolo și surprinsă privind.

Toată distracția, adică masa, balul cum ar zice un personaj modern avizat, a avut loc în ogradă, la umbra lăsată de casa vecinului, fără lăutari, fără zgomot. În capul mesei, lângă miri și lângă nuni, se așeză și o familie de la târg, rude îndepărtate de-ale soacrei mari dar apropiată prin relația dintre oraș și sat. N-a dansat nimeni, n-a chiuit nimeni. Au lăsat câțiva bani într-un castron, au juruit niște produse agricole și au plecat acasă spre seară, când soarele alunecă bine spre asfințit, peste porumbul în lapte din grădini, pentru a se aciuiua undeva în spatele unor dealuri, ostenit de drumul făcut peste zi.

Nu după mult timp, la vreo câteva luni, Radu a reîntâlnit-o ducând în brațe un băiețel. Îl ținea strâns, parcă îi era frică să nu-l scape jos.

- Îl voi face om cu carte, i-a zis ea. Dacă pe mine mama nu m-a dat la școală, măcar el să învețe. În clasa I am luat premiu. Îmi va semăna mie... Va învăța....

L-a purtat în brațe la câmp. Când colectiva a înființat grădiniță, i-a pregătit costum din pânză albastră și fundă roșie și a fost prima la deschidere.

Vara, în fiecare dimineață, înainte de a pleca la câmp, ducea băiețelul la grădiniță, repede, repede, pentru ca remorca colectivei să nu plece fără ea.

Spre seară pleca de pe câmp înaintea celorlalte femei. Mergea, alerga într-un suflet, de-a dreptul peste tarlale. Educatoarea din schimbul doi mai avea obiceiul să plece mai devreme. Făcea naveta la oraș. Îi lăsa pe copii în seama femeii de serviciu. Aflase că aceasta îi bătea ca să stea cuminți. La gârla morii se spăla pe picioare și se ducea direct la grădiniță. Îi scutura costumul plin de praf și pleca acasă. Celelalte mame erau tinere. Ea era trecută bine de treizeci de ani. Bătea spre patruzeci.

* * *

- Anu' acesta mergi la școală, îi spuse ea băiatului în ziua de Sfântul Ilie. Mâne mergim la târg să-ți iau costum.

Ducea cu ea și o listă cu ce-i trebuie unui elev de clasa I. Trecu pe la Radu să i-o citească și să meargă la librărie. Îi luă ghiozdan din piele, i-l umplu cu caiete, creioane colorate, tot ce avea scris pe hârtie de învățătoare și îi mai recomandă vânzătoarea. Le puse în ghiozdan cu atâta meticulozitate de parcă ar fi fost niște ființe firave.

Pe 15 septembrie, Radu merse în satul natal, ca ziarist, să scrie despre deschiderea anului școlar, dintr-o

datorie față de dascălița ce îl învățase carte. Îl invitase. Era ultimul ei an la catedră. Simena nu era acolo.

- L-am dus la centrul de comună. Este o învățătoare mai bună. A luat ființă și liceu, avea să-i spună la proxima întâlnire.

- Dacă vrea să învețe, îi spuse Radu, nu prea contează școala.

Nu poate s-o convingă de acest lucru. În fiecare dimineață, își lua băiatul de mână, trecea calea ferată și îl lăsa se plece mai departe. La prânz se ducea iar după el. Îi lua ghiozdanul din spate, îl prindea de mână și venea spre casă mândră că are băiat la școală.

Și anii treceau. În fiecare toamnă cumpăra haine noi, cămăși albastre, geantă. Băiatul ei nu trebuia să fie mai prejos decât al președintelui de G.A.C. A mers la serbarea de sfârșit de școală primară, de sfârșit de gimnaziu, a tremurat pe lângă zidurile liceului la examenul de admitere. A plâns de bucurie că a reușit. A urmat un alt examen și firul s-a rupt. Au urmat încercări de înnodare. În zădar. A apărut un alt fir, mai puțin neted. Ea îl asemăna cu cel de câlți, cu noduri. Se ivesc alte speranțe. Și un meseriaș bun are viitor.

Se duce în celălalt capăt de țară la depunerea jurământului în armată. Îi face nuntă și-i organizează botezul copiilor. Crește nepoții și speră ca ei să știe carte. Dar nu patru clase, cu cât s-ar fi mulțumit ea în acel an când în prima zi de școală a fost la pădure. Nici zece clase. Nici liceul. Dorea mai mult. Așa cum au învățat nepoții vecinei.

Din pensia ei de fostă membră la C.A.P. (numele nou al colectivei), cumpără nepoatelor caiete, uniforme, creioane colorate. Se interesează ce note obțin.

Face totul din datorie. Pe fața ei nu mai radiază nici un fel de mulțumire. Parcă se întorsese anii copilăriei.

- Eu am învățat bine, spunea Simena, ori de câte ori îl întâlnea pe Radu.

- Nu toți învață carte, încerca el s-o consolez.

- Am luat și premiu, repeta ea. Am spus și o poezie. Mama nu a fost cu mine. Nici tata.

* * *

Peste Ivănești, revoluția a adus aceleași modificări ca peste tot. Cooperativa agricolă s-a desființat, s-a destrămat totul. S-au împărțit vacile, vreo 200, o turmă de 800 de oi, grajdurile s-au dărâmat de la sine, camionul l-a luat fostul președinte, tractorul l-a pretins contabilă, șefii de brigadă au pus mâna pe ce au apucat. O parte din bunuri s-au vândut și s-au dat bani după zilele muncă ce le-a avut fiecare. Simena a primit și ea câțiva bani. Cu ei a făcut o cruce din beton și a înlocuit crucea din lemn de la mormântul părinților.

- Ziceai că ești supărată pe ei, îi spuse Radu. Văd că tot te îngrijești de părinți. Le faci și pomeniri. Nu-i urăști? Nu te-au dat la școală. Ceilalți frați au învățat carte.

- Mama a murit întâi, îi povesti ea. A stat un an la mini, bolnavă. După aceea tata a stat și el la mini vreo doi ani. A murit în casa me'.

- Nu le-ai reproșat că te-au lăsat fără carte? o întrebă Radu.

- Nici mama nu știa carte. Tata a învățat vreo cinci clase. Scria frumos, citea ziare, făcea chiar și politică, a vrut să devină bogat. Dacă ar fi avut băieți,

poate ajungea. Ce pot să mai fac acu. Dumnezeu să-i ierte.

- Băiatul ce-ți face?

- Ce să facă? I-n Italia.

- Spun unii că se câștigă bine acolo.

- Sânt mulți plecați din sat. Unii au vinit, își fac case mari, au mașâni. Al meu...

Vorba îi rămâne suspendată. Nu mai vrea să vorbească. Se șterge la ochi. Vrea să-i spună altceva dar nu-și aduce aminte. Îi arată niște medicamente, o rețetă. Radu i-o citește. O minte. Îi spune să treacă pe la el să meargă la un doctor. Apelează la soția unui fost coleg să fie internată. Este refuzat:

- E bătrână. Asemenea oameni nu se mai internează. Sunt lăsați să-și găsească sfârșitul acasă.

Radu își aduce aminte că și lui i se prevăzuse sfârșitul de niște medici. Îi spune doctoriței acest lucru.

- Și medicii mor, face el remarca. Au avut pomeniri de 7 zile, de 40 de zile. Au fost dezgropați la 7 ani, iar acum, în ziare, la rubrica decese, se anunță că au trecut 20, 30 de ani de la nefericitele decese.

Radu merge la medicul ei de familie. Doctorul o știe. O știe chiar foarte bine. Îi dusesese brânză și smântână, zarzavat proaspăt. Chiar și boabe de porumb pentru floricele. Făcea acest lucru nu pentru a-l consulta. Voia să-l vadă, să-l audă vorbind. Îi povestea necazurile ei. El îi dădea o tabletă pentru dureri de cap, o frecție pentru reumatism.

- Mai trăiește, spune el, deși gradul de senilitate este destul de ridicat.

Mai trec câțiva ani. De Paști mai plămădește cozonaci și pască, vopsește ouă. Nepoatele vin, iau și

pleacă. Simena, în noaptea de înviere, cu cârja în mână, se duce și aprinde lumânări la capul părinților. Nu plânge. Pe fața ei uscată nu curge nici-o lacrimă.

- Dacă ar fi trăit Sandu, își spune ea în gând. Sandu era băiatul cel mare al lui Ion Merlă.

Răspunde doar: *Adevărat că a înviat*. Când oamenii o ajung din urmă, venind de la biserică.

De Înălțare este iar la capul părinților. Așteaptă la umbra unui nuc să treacă preotul și pe la ea. Descoperă feliile de cozonac și ouăle din coșul de nuiele pentru a fi sfințite, dă preotului o sticlă de plastic cu vin pentru a fi stropit mormântul. Preotul spune câteva cuvinte, își ia onorariul, se uită pentru o clipă la ea și dă se plece mai departe .

- Ce mai faci, Simena.

- Ce să fac părinte? Am mai venit să vorbesc cu ai mei și să le aduc de mâncare.

- Bine faci, Simena. E datorie de la Dumnezeu.

Radu îi promite că de Vovidenie va veni să o ducă iar la cimitir. Se ține de cuvânt. Doar în același pământ negru de la marginea satului, locul unde dormeau părinții lui era despărțit doar de câteva morminte de mormântul părinților Simenei. Cimitirul înviase prin miile de lumânări ce ardeau. Printre morminte, oamenii treceau tăcuți.

- Mai poți, tanti Simena, o întrebă o vecină mai tânără, care-i mai da o mână de ajutor

- La anu' ... Cini știe.

- Ți-a mai dat telefon băiatul?

- A zis că vini de Crăciun.

În Postul Mare, aceeași vecină o întrebă:

- Ce mai știi de băiat?

- Spune că vini de Paști.

Așa trecuseră, din cei zece ani de când plecase, zece

- Unde o fi dormind? O fi mâncat în seara asta? De ce nu dă măcar un telefon? Nu mai pot munci. N-am ce să le dau de mâncare. Nu mă ascultă.

Grădina a rămas pârloagă.

- Și ce frumoși ardei făceam. Acum nu am nici ceapă, nici castraveți. N-am mai putut prăși.

Umblă prin grădinița din fața casei. Mângâie bujorii sădiți cu mulți ani în urmă, mulți de tot

- I-am adus de la mama.

Povestea bujorilor e lungă. Prima dată au fost plantați de sora ei mai mare. Era fată de măritat pe atunci. Erau înfloriți. Un prepeleag de băiat a sărit gardul și a furat florile și le-a dat la o altă fată. Soră-sa a blestemat pe făptaș. A venit războiul și băiatul a plecat pe front. O grenadă i-a explodat în mâni. A devenit un ciung cu ambele brațe. Pentru început, soră-sa s-a bucurat. A venit luciditatea, au venit regretele, au venit coșmaruri.

Miroase niște crini imperiali. Rupe trei și îi dă lui Radu să-i ducă soției.

- Unde o fi dormind, îi spune ea? O fi mâncat ceva? Băiatul vecinului s-a întors. Uite, ce casă mare și frumoasă și-a făcut! Și a lui Paisa a fost astă vară acasă. A venit cu mașină. A adus haine, mâncare la copchii, la părinți. Nu poți să-i dai un telefon. Nu l-am mai auzit de mult, îi spune la despărțire. N-ai vrea să vezi dacă răspunde?

Încearcă. Reușește.

- De când nu te-am mai auzât. De ce nu mă suni și tu. Ne-am pus telefon. Când vii acasă?

De la celălalt capăt al undelor i se răspunde.

- Vin de Crăciun.

Trece Crăciunul... Trece paștele... Trece din nou Crăciunul. Și trece din nou Paștele. Și timpul a trecut ...

- O fi mâncând ceva? Unde o fi dormind? Ce casă frumoasă și-au făcut vecinii! A lui Paisa a venit cu mașină...

* * *

Radu trecea din obișnuință, din când în când, pe la ea. Ca pe la o soră. Pe când Simena era în putere, găsea la ea, ca și doctorul, o bucată de brânză de vaci cum nu era la oraș. Simena punea laptele la prins în oale de lut, iar chișleagul îl punea la copt încet, la gura sobei. Brânza se desfăcea felii, felii. Era o plăcere să o mănânci.

Simena nu mai ținea vacă. Radu se ducea doar să o vadă.

Simena se chinuiește să-i spună ceva. Nu-și amintește. Se enervează.

- Am luat premiu îi zice, până la urmă. Am spus și o poezie . Vrei să ți-o spun

Începe:

„Limba noastră e-o comoară...”

Se oprește.

- Cu cine ai învățat-o? o întreabă Radu, uimit că știe toate versurile.

Se șterge la ochi, cu colțul de la pestelcă, de niște lacrimi care ar fi trebuit să existe. Apoi, devine complet

lucidă, îi povestește despre învățătorul ei, despre cum a luat-o la adunat, cum cerul s-a învârtit, a devenit cenușiu și nu și-a mai căpătat culoarea albastră.

- N-am mai spus la nimeni, mărturisește ea.

Radu se duce din nou la medicul de familie din sat. Medicul îi spune din nou că mai trăiește. De data asta diagnosticul l-a trădat. A mai trăit doar câteva săptămâni.

Accidental, Radu era în trecere prin satul natal. Întreabă pe o vecină de-a Simenei:

- Ce mai face Simena?

- S-a liniștit, săraca.

- N-o mai doare.

- N-o mai doare. Acolo e numai liniște.

Înțelege ce-i spune femeia. Trece pe la casa Simenei. Vecinele îi pregăteau sicriul. Ghiță umbra bezmetic prin ogradă.

- Băiatul, se interesează Radu, nu este?

- La strigat întruna. Nu a mai trecut pe la ea de ani de zile, un lucru pe care Radu îl știa destul de bine, îi spune vecina în brațele căreia murise.

* * *

Radu a privit-o în sicriu. De sub broboada neagră se vedea o şuviță de păr, puțin albit. Ultima pieptănătură, după ultima baie, i-au făcut-o vecinele. Părul ei lung se descâlci nedumerit de ușor, fără dureri, cu mângâieri și lacrimi. Doar părul rămăsese același, restul un schelet cu câteva fibre care a avut și viață. Și totuși parcă ar fi voit să spună ceva. Lui Radu îi veni în minte ultimele cuvinte ce i le spuse:

- Am luat și premiu. Știu și o poezie. Vrei să ți-o spun.

Limba noastră e-o comoară...

Piatra - Neamț
25 decembrie 2008 – 22 ianuarie 2009

Rada

*Colegului și prietenului
meu, poetul Nichita
Bistriceanu, de ziarul «Flacăra»
Piatra Neamț*

Copil nedorit, Nichita a fost găsit la poarta unei case. În scutecele sărăcicioase avea actul de naștere. Devenise speranța unei familii ce își dorea un băiat care, când va fi mărișor , să se ocupe cu păscutul vacilor, iar mai târziu, să devină sprijin în gospodărie.

- A mai crescut? o întreba Ion Smaranda pe Catrina, nevasta lui, ori de câte ori venea seara de la lucru, apoi se ducea să vadă dacă boțul de carne învelit, dintr-o covățică nu dă afară din ea, ca aluatul dospit.

Nichita chiar seamăna cu o bucată de aluat făcut din făină de calitate. Era cu fața albă iar pe cap se îmbărligaseră fire dese de păr rumen. Într-o zi, când Catrina ieși dimineată să mulgă vaca și să-i aducă lapte proaspăt îl găsi dat din covățică și se ținea de țolul de pe pat făcând primii pași. Seara, când veni Ion de la lucru, Catrina îl întâmpină cu Nechita ținut de mână.

- Curând am să am încă un bărbat în casă și n-am să mă mai rog la tine să-mi tai o găină sau să-mi aduci o găleată cu apă.

Ion Smaranda era un bărbat voinic și când se apuca de treabă dă râma munții dar era milos ca o fată. Odată, pe când era fecior acasă, maică-sa l-a pus să taie un miel dar după ce a stat o oră afară și maică-sa credea că mielul este deja jupuit de piele, a intrat în casă cu mielul în brațe și l-a așezat pe pat.

- Nu pot să-l tai. E atât de bland. Mai bine mănânc fasole un an întreg și pe miel nu-l tai. Dacă poți, tai-l mata.

Maică-sa a povestit întâmplarea soră-sei. De la aceasta a aflat verișorul lui Ion, de la verișorul lui Ion au aflat și alți băieți și Ion a devenit Mielu Blând, poreclă cu care era cunoscut la Vilioara, satul unde s-a născut, a crescut, s-a însurat cu Catrina și l-a luat și pe Nichita să-i fie de ajutor, mai mult neveste-sii decât lui. Se gândea că poate va fi mai puțin milos decât el și are să aibă cine să-i taie găini Catrinei și nu se va mai ruga pe la vecini, care o luau la zor:

- Dar, barbatu-tu a murit?

Nichita se va vedea că va avea alte înclinații. Făcut din dragoste nelegitimă, Nichita luă de la tatăl necunoscut destulă inteligență și vacile le va păzi citind pe Creangă, pe Eminescu... Învățătorul i-a spus că ar fi bine să îi ia locul când el va deveni neputincios și i-a îndemnat pe părinții adoptivi să-l dea la școală la târg.

* * *

Terminase clasa a șaptea de normală. O răceală în urma unei ploii de vară l-a dus la Sanatoriul T.B.C. Căzuse cerul peste el și se și vedea dus la cimitirul de pe dealul Bisericanilor. Îi veni în ajutor Rada, o fată ce nu împlinise încă 15 ani.

- Îmi dai voie să stau și eu pe bancă lângă tine? îl întreabă ea cu un glas stins, dar limpede și cristalin ca apa unui șipot de munte.

O privi și printre brazi privi cerul albastru fără sfârșit.

- Doamne, exiști? întreabă el. Dacă da, de ce faci atâta nedreptate. Vino pe pământ și vezi cu ochii tăi suferințele oamenilor.

- Cu cine vorbești? îl întreabă Rada.

- Cu Dumnezeu .
- Și ce ți-a spus?
- Nimic. Este mut. Tu ce cauți aici?
- Nimic. Sunt la sanatoriu. Tu nu?
- Eu sunt la închisoare.
- De ce zici închisoare? Doar suntem liberi.
- Tu nu ești bolnavă?
- Ba da.
- Atunci e mai rău ca la închisoare.
- De când ești aici? îl întrebă Rada.
- De ieri.
- Așa e la început. Cu timpul, te obișnuiești. Eu sunt de trei luni. Nu mă mai gândesc la nimic.
- Tocmai de asta este rău. Te-ai împăcat cu situația.

- E atâta liniște aici! Hai cu mine! Te vei liniști și tu.

Rada îl duse la Iconiță. Intrară în schitul înalt cât o statură de om. Rada aprinse o lumânare la icoana Maicii Domnului și se așeză în genunchi pentru rugăciune. Nichita se supără și mai tare pe Dumnezeu:

- De ce iei îngerii și nu-i lași să trăiască? îi reproșă el.

- Tu nu te rogi? îi zise Rada, după ce își termină rugăciunea. Mie mi-a răspuns Dumnezeu.

- Și ce ți-a spus?

- Să nu mă tem, în ceruri sunt numai îngeri.

- Tu ești un înger pe pământ, de ce să mergi în ceruri? îi spuse Nichita.

Radei îi plăcu faptul că Nichita a zis că este un înger și zâmbi. Era un zâmbet atât de trist pe fața ei palidă, dar lui Nichita i se păru că fata era mai frumoasă

decât toate icoanele de la Mânăstirea Bistrița, ba chiar și de la Agapia, unde fusese cu profesorul de desen și văzură picturile lui Grigorescu.

Nichita o luă de mână și o scoase afară din schitul negru de fumul lumânărilor. Rada se învioră puțin și începu să sară pe drum ca la șotron.

- Ți-ai adus și păpușile cu tine? o iscodi Nichita.

- Mă crezi chiar un copil... Sunt în clasa a cincea la liceu.

- Ce mare ești! se miră Nichita, în glumă.

- Tu câți ani ai? se interesă Rada.

- Sunt într-a opta la normală.

- Mare lucru! Trei ani.

- Nu-s trei. Eu sunt puțin mai bătrân. După ce termin școala plec și la armată.

- Să-ți spun nene sau bădie? fu ironică Rada.

- Hei, copilo, nu fi obraznică! îi răspunse tot în glumă Nichita.

- Ai văzut copii cuminți undeva?

Rada reveni brusc fata tristă și gânditoare de la început și se așeză pe prima bancă întâlnită.

- De ce te-ai întristat? o întrebă Nichita.

- Am obosit, îi răspunse ea. Să mergem să mă odihnesc.

Nichita o conduse până la Pavilionul central. O prinse de mână dintr-o pornire instinctivă. Era așa de mică și rece. I se vedeau firele subțiri ale venelor. Nichita i-o încălzi suflând în ea. Rada își lăsă capul pe pieptul lui.

În seara aceea Nichita mai adăugă în caietul de însemnări încă o poezie. O poezie de dragoste. I-o

dedică Radei. A doua zi se duse și se așeză pe banca de sub brazi.

- Iar te-ai așezat pe banca mea?

Nichita îi făcu loc și Rada se lipi de el ca de un vechi prieten.

Nichita o cuprinse părintește de umeri. Era răcoare și o adăposti sub halatul lui.

- De unde ești? se interesă Nichita.

- În actul meu de naștere scrie o localitate cu nume frumos, Poiana cu Flori.

- Acolo trăiești?

- Acolo m-am născut.

Am venit de peste munți, și Rada arătă o privire peste culmile întunecate ale Munților Goșmanului. După ce am sosit tata a plecat la război și nu s-a mai întors iar mama a murit. Orfelinatul este casa mea iar sanatoriul este casă de odihnă. Doctorii îs mai buni decât profesorii sau directoarea internatului.

- Vrei să spui că te simți bine aici.

- Nu, dar era mai rău dincolo.

- Dar ești bolnavă.

- Va trece și asta. Acuma mă simt mai bine. Ai venit tu și am cu cine vorbi. E bine să te obișnuiești, să nu te enervezi... Cel puțin, așa zic doctorii.

- Nu ai prea multe probleme în capul acesta așa de mic?

Nichita îi mângâie apoi părul de culoarea soarelui spre asfîntit și împletit neglijent în două cozi groase.

- Îmi dai voie să te despletesc? o întrebă el.

- Ai o prietenă care poartă părul despletit?

- Nu.

- Nu minți?

- De ce să mint?
- Zic și eu așa. N-ai spus că ești mare și că ai să te duci la armată? Băieții mari au prietene, se însoară.
- Tu n-ai prieten?
- Sunt prea mică. De la internat ne scoate cu rândul la baie și la biserică. Atâta tot. Am doar prietene.
- Suntem chit, spuse Nichita. Putem fi prieteni.

Vrei?

Rada nu-i răspunse dar se lipi și mai mult de el

- Ce bine e! spuse ea.

Nichita o strânse la piept. Era atât de firavă încât îi fu frică să n-o strivească.

- Te-a sărutat vreodată cineva? o întrebă tam-nisam Nichita.

- Ce să facă? îi răspunse mirată Rada.

- Să te sărute.

- Dacă n-am mamă, cine să mă sărute? Îngrijitoarele de la cămin, pedagoga, mă băteau. Aici am scăpat de bătaie, de asta zic că este mai bine.

- Mă lași să te sărut eu?

- Se sărută doar omenii care se iubesc, îi răspunse Rada, și se uită cu atâta nevinovăție în ochii lui Nichita, încât acestuia i se făcu milă.

O sărută pe frunte dar inima fetei aștepta altceva. Îi oferi gura.

- Numai oamenii care se iubesc se sărută pe gură, îi reproșă zâmbind Nichita.

- Dar eu te iubesc, declară sincer Rada.

Era prima ei declarație de dragoste. În urechile lui Nichita, deși vocea Radei era stinsă, abia perceptibilă, se reverberă peste valea Bistriței, se izbi de munții din față care o reflectară în zeci de ecouri muzicale. O sărută. De

deasupra lor din bradul înalt până la ceruri își luă zborul o cucuvaie care țipă prelung. Nichita o strânse și mai tare la piept, înfricoșat. Când din clopotnițele de la Mănăstirea Bistrița cucuvaele pleacă țipând, pe înserat, oameni din sat spun că prevestesc lucruri rele. Așa s-a întâmplat când tatăl adoptiv a murit tăiat de trenul mic, așa s-a întâmplat și când a aflat că este bolnav de plămâni și a trebuit să urce dealul Bisericanilor spre sanatoriu.

Rada îi stătea la piept și începu să viseze. Nichita îi simțea respirația greoaie. Se uită din nou la ceruri și-l întrebă iar pe Dumnezeu de ce este rău.

* * *

Vara trecea repede. Nichita cobora săptămânal până la Bistrița după mâncare. Avea o poftă de lup. Rada se înfrupta și ea, dar ca o pisică. În timp ce Nichita devenea tot mai roș în obraji, Rada nu dădea semne de însănătoșire. 14 septembrie fu ziua despărțirii. Rada îl luă din nou pe Nichita și îl duse la Iconița de pe copac să se roage.

- N-am să te uit niciodată, îi spuse ea. Te iubesc și te voi iubi numai pe tine.

- Eu nu numai că n-am să te uit niciodată, îi declară Nichita, dar vei fi a mea. Numai să crești mai mare.

Rada îl privi cu atâta drag de-l zăpăci pe Nichita. Apoi îi spuse s-o sărute acolo în fața iconiței și să jure că așa va fi. Nichita jură, și dacă nu se va ține de cuvânt, spuse el, să-l bată nu numai iconița de pe copac ci și icoana, cea făcătoare de minuni, cu Sfânta Ana, de la Mănăstirea Bistrița.

De sus din fața schitului îi privea starețul de la Mănăstirea Bisericiani.

- Copiii mei, le spuse el, vă binecuvântează gândurile voastre curate. Să vă ajute Dumnezeu.

- Părinte, i se adresă Nichita starețului. Oficiați legământul nostru pentru vecie.

- Copii, oficierea unei căsătorii este un lucru mai complicat. Nu se poate face fără acte de cununie civilă. Trebuie și martori... Sunteți și prea tineri.

- Dar noi nu vă cerem să ne declarați căsătoriți. Vrem să nedeclarați doar logodnici și să-i spuneți lui Dumnezeu să ne ajute să ne iubim pe vecie. Părinte suntem curați ca lacrimile cerului și suntem siguri că dragostea ne va ține-n viață.

- Veniți la biserică din incinta sanatoriului. Cred că Dumnezeu va fi de acord cu îndeplinirea rugămintii voastre. Peste o oră.

* * *

- V-ați întors, părinte? Ați uitat ceva?

Starețul îi povesti directoarei la ce obligație s-a angajat și o rugă să-l însoțească, să fie și ea de față.

Vestea a ajuns și la urechile surorilor, ale doctorilor. Când Rada și Nichita intrară în biserică, lăcașul era plin de oameni. Rămaseră locului și de emoție uitară să-și dea de pe capete coronițele cu frunze de brad și flori culese de pe munte. Li se făcu loc și fură duși de surori în fața altarului.

- Copiii aceștia se iubesc, începu starețul să vorbească, și m-au rugat să le binecuvântează logodna în fața lui Dumnezeu. Drept să vă spun că nu mi s-a mai

întâmplat așa ceva dar cred că Dumnezeu nu este împotriva acestui act creștinesc.

Lumea îi aprobă mărturisirea. Starețul le luă coronițele de pe cap și după ce le citi din sfânta scriptură îi întrebă:

- Domnul Nichita, vrei ca domnișoara Rada să-ți fie logodnică?

Răspunsul lui Nichita că este de acord veni prompt. Și Rada răspunse la fel de repede la aceeași întrebare. Starețul le puse din nou coronițele pe frunte și-și exprimă dorința ca peste ani, când și Rada va fi mai mare și mai voinică, tot el să-i unească prin căsătorie.

- Părinte, o clipă, interveni directoarea. Desigur, știți că la logodnă, băiatul oferă fetei un inel. Sunt sigură că Nichita nu are și n-are nici bani ca să-i cumpere. Țineți acest inel de la mine și puneți-i-l fetei pe deget.

Toți din biserică aplaudară, lucru rar întâlnit într-un lăcaș de cult. Recunoscu și starețul acest fapt.

* * *

După o săptămână de toceală, Nichita îi scrisese prima scrisoare:

„*Copila mea,*

Acolo sus, la Bisericiani, tu ești mai aproape de Dumnezeu. Eu am coborât în iad, într-un târg cu doi birjari, cu praf și lume plină de ifose. Nu-mi arde de învățat cum nu-i arde unui câine să lingă sare. Școala este o cazarmă, cu oameni absurzi. Mai bine nu mă făceam sănătos și mai hoinăream împreună prin munți. Cum pot să scap de aici, vin să te revăd, să mergem din nou la Iconiță să ne rugăm”.

Sentimentele și le exprimă și într-o poezie dedicată ei.

*„Aș vrea să zbor, să vin la tine
Să-ți cânt la geam cântec de dor
Dar aripi n-am, nu pot veni.
În plic trimit al meu amor.
Hârtia-i roz, cerneala albastră
- Obrajii tăi și ochii tăi.
Sărută plicul, l-am sărutat...
Pune-l la piept și vei simți
Cum bate-n el inima mea.
Trimite-mi plic și tu, te rog!
Și scrie-n el ce-ți vine-n minte;
Eu plin de dor am să-l sărut
Și-ți voi simți mâna fierbinte.
Apoi, la piept îl voi purta,
Voi ști cum inima îți bate”.*

Rada îi răspunse în ziua în care primise scrisoarea.

„ Eu sunt aici mai aproape de Dumnezeu dar și mai aproape de a deveni înger. În ceruri. Înainte de a te cunoaște pe tine îmi era indiferent dacă trăiesc sau mor. Nu mai vreau să fiu înger, vreau să trăiesc pe pământ, să te iubesc, să ne iubim. Să nu-ți pare rău că te-ai făcut sănătos, așa va trăi unul care să povestească lumii dragostea noastră.

De când ai plecat tu am simțit ceva în mine. Eram neliniștită. Ieri am avut o hemoragie, dar nu ca bolnavii de plămâni. M-am speriat foarte tare și m-am dus la

doamna directoare. Dacă ai fi fost tu... Mi-a spus că nu-i nimic rău și că de acum sunt fată mare. Mi-a explicat totul...

Te rog să nu-mi mai spui copilă și nici înger. Eu vreau să trăiesc pe pământ. Sunt fată. Îngerii nu știu ce sunt: băieți sau fete. Am auzit că ei iubesc pe oameni. Între ei s-or fi iubind? Știi ce este un sărut? Dacă nu, n-am ce căuta în ceruri. Vreau pe pământ, să mă iubești tu. Să te iubesc și eu”.

Scrisoarea ajunsese la timp, dar dactilografa școlii o deschise și nu i-o dădu. Nichita scrisese a doua scrisoare:

„De ce nu-mi răspunzi? Te-ai supărat pe mine? Ce s-a întâmplat?”...

Scrisoarea a rămas neterminată. Nichita s-a dus la Gara mică și cu mocănița urcă până la Vaduri. De-acolo, de-a dreptul prin Scăricica ajunsese deasupra serpentinelor și după ce trecu podul de peste pârâul fără apă, ajunsese la Iconiță. Rada stătea în genunchi și se ruga. Lui Nichita i se făcu milă și o ridică de subsuori.

- Ai venit? Pentru asta mă rugam.

Atât putu spune și îl cuprinse de gât pe Nichita înăbușindu-l cu sărutări. Abia se opri. Pe obrajii, supărător de albi, îi curgeau lacrimile în valuri. Nichita i le șterse cu palma.

- Nu mi-ai răspuns la scrisoare. De ce?

- Ba ți-am scris. Doamna directoare mi-a dat niște plicuri roz. A zis că sunt speciale pentru îndrăgostiți și că le are de când era și ea ca mine. Ți-am scris și ți-am spus că mi-i tare dor de tine. Am găsit prin parc niște

floricelile mici, albastre. Ți-am trimis și ție. Ți-am pus în plic. Am crezut că vrei să uiți de mine.

- Cum să te uit, copil cuminte ce ești! Îngerul meu păzitor.

- Te rog să nu-mi mai zici înger. Vreau să rămân fată și să te iubesc. Vreau să fiu femeie. Zilele astea am avut o hemoragie. Nu de la plămâni. M-am speriat și m-am dus la doamna directoare. A zis că nu-i nimic, că așa li se întâmplă la femei și că și eu am crescut mare. Despre astea ți-am spus și în scrisoare.

Nichita îi luă capul între palmele lui și îi sărută ochii. Simți gustul sărat al lacrimilor ce-i clătiseră pleoapele.

- De ce nu ești fată cuminte? Mă faci să plâng și eu și, atunci, ce facem? O să crească Bistrița mare, glumi el.

- De-ași putea face asta. Le-ai vedea la Piatra... Îmi vei înțelege dorul care nu poate fi cuprins în nicio scrisoare.

- De-ai putea să fii cuminte, să te faci sănătoasă și să vii la școală. Nu vrei să-ți aduc cărți ca să nu mai pierzi un an de școală? Ți-ar trece și de urât, ai avea ce face.

Rada nu avea nevoie de cărți, avea nevoie de dragoste. La două zile după plecarea lui Nichita, starețul mânăstirii o găsi iar rugându-se la Icoiniță. Se duse lângă ea și o rugă să se ridice în picioare. Îi spuse că Dumnezeu o ascultă și dacă se roagă în salon, că nu-i nevoie să stea în frig, mai ales ea care nu este cu nimic vinovată. O duse în chilia călugărului de la Icoiniță și o încălzi, dându-i să bea ceai fierbinte și să mănânce.

- Să mergem la Sanatoriu că se face acuși noapte și poate ai de făcut tratamente.

O duse direct la directoare.

- Fata asta mănâncă? se interesă el. Parcă a mai slăbit...

După ce o rugă pe Rada să aștepte pe fotoliul din camera secretarei, directoarea închise ușa biroului pentru a putea vorbi cu starețul mănăstirii.

- Dacă privim analizele, fata este sănătoasă. Bineînțeles, privind boala t.b.c. Sputa nu mai conține bacili. Ea ar putea să meargă într-un colectiv fără frică de a molipsi pe cineva. Se simte însă slăbită și se vede și pe fața ei. Și un plămân nu arată prea bine. O mai ținem fiindcă vrem să se întărească puțin.

- După câte îmi dau seama, interveni starețul, fata este distrusă psihic. Nouă, celor cu frica de Dumnezeu și propovăduitorii lui pe pământ, desigur, ne pare bine când oamenii sunt credincioși, Rada însă exagerează, parcă ar vrea să devină o martiră. Ca slujitor al Domnului mă îngrijorează acest fapt. Nu știu ce aș putea face să-i ușurez suferința.

- Părinte, iertați-mă, că vă spun, dar cred că suferința ei este dragostea. Cât a stat Nichita aici începuse să se îndrepte puțin.

- Dragă doamnă, deși port haine monahale, nu sunt străin de Eros. Am fost și eu tânăr. Hainele acestea le-am îmbrăcat destul de târziu, așa că, poate vă surprinde, am cunoscut și eu fiorii dragostei. Parcă stimulează viața oamenilor, îi face mai încrezători în propriile forțe. Pe Rada, cred că n-o ajută trupul.

Directoarea nu era străină de concepțiile starețului despre dragoste, știa de ce se retrăsese din viața

obișnuită și alesese hainele cernite. Directoare zâmbi când starețul își expuse ideile lui despre Eros. Când era numai călugăr și ea nu era încă directoare, îi făcuse un avans. Era frumos călugărul dar ea avea deja un copil și nu dori să încurce ițele dragostei prea tare. Când și unul și celălalt, căpătără mai multă minte și ajunseră în posturi de răspundere, reușiră să treacă peste momentele critice și deveniră prieteni de familie. Directoarea lăasă repede amintirile în pace, pentru alte timpuri, și trecu la discuții despre Rada, promițându-i starețului că se va ocupa mai mult de biata copilă.

Se ținu de cuvânt. Vorbi cu o soră care fusese și ea bolnavă de plămâni și rămăsese cu serviciul la sanatoriu, să o ia în gazdă. Îi acordă un supliment alimentar din ouă și fructe și o urmări să mănânce. Îi administră și noi perfuzii cu glucoză. Rada începu să se simtă iar mai bine, dar în obraji nu-i reveni roșeața de copil și nici în greutate nu luă mare lucru. Cu sora la care stătea, citea scrisorile de la Nichita, se distrau pe seama lor și îi scriau împreună.

„ Am o prietenă foarte bună, avea să scrie Rada la sfârșitul lui noiembrie. După tine, pe ea o iubesc cel mai mult. Apoi pe doamna directoare și pe părintele Ghedeon. Dumnezeu mi-a dat o familie, poate cea mai bună din lumea asta. Sunt bucuroasă, mă simt mai bine și te iubesc. Nu uita: Te iubesc o dată, de zece ori, de o sută de ori... și tot atâtea sărutări îți trimit. Rada, Rădița, Răduța”.

Răspunsul la scrisoare fu trimis imediat:

„Îmi pare bine că te simți mai bine. În ceea ce privește familia ta , ar trebui să mă primiți și pe mine în ea până noi doi vom face o familie cu adevărat, cea mai fericită familie de pe pământ.

Fii fetiță cuminte, ascultă de doctori și mănâncă cât poți ca să ieși grasă din sanatoriu. Am vorbit cu directorul ca să mă ajute să te mute de la liceul de fete la școala normală. Vom fi amândoi învățători și vom avea o familie cu mulți copii. Dacă ești fată cuminte am să vorbesc și cu moș Nicolae să te viziteze. Să lași papucii la ușă. Te iubesc, copila mea! Scuză-mă! Te iubesc iubita mea!”

* * *

Peste Piatra veni un sfârșit de octombrie ploios, urât. Cozla, muntele din fața școlii era mângâiat de nori cenușii, paleta de culori cu care se obișnuise Nichita în cei șapte ani trecuți și pe care o trecuse în versurile sale, nu mai înflori în acel an.

Medicul școlii, domnul Marin Marin, îl ținu din scurt sub observație pe Nichita.

- Ce ai mai pățit? îi zise doctorul.

- Mă doare gâtul, domn' doctor, îi spuse Nichita.

După cel îi zise să scoată limba afară și se uită în gâtul lui, doctorul îi spuse surorii medicale să-i ia temperatura.

- Da, este puțin răcit, conchise el.

Adresându-se apoi către soră:

- Va sta câteva zile la infirmerie. Te rog să ai grijă de el; fă-i un ceai și niște injecții cu polidin, una la 12 ore, acum și la noapte.

Sora îl luă și-l instalează. Era singur într-o cameră cu patru paturi.

- Uite niște pijamale. Ia și le îmbracă cât pregătesc eu seringă.

Nichita se cam codea să se dezbrace.

- Ei, nu te-ai îmbrăcat. Hai, că n-am timp de stat. Mă așteaptă doctorul. Te pomenești că-ți este rușine. Uite că mă întorc cu spatele. Îmbracă-te repede până vin să-ți fac injecția. Gata?

- Gata ! îi răspunse Nichita.

Când se întoarse, Nichita stătea în pat acoperit cu pătura.

- Nu era nevoie să te acoperi.

Sătul de câte injecții făcuse la Biserici, Nichita n-ar fi vrut să mai fie supus un asemenea tratament.

Sora îl luă repede:

- Hai, întoarce fundul!

Nichita își dădu puțin pantalonii în jos.

- Crezi că-ți fac injecție prin ismene, și sora îl dezgoli tot, aproape de genunchi. Bătu de câteva ori cu palma în fesa stângă și acul merse adânc, fără ca Nichita să simtă. Când să introducă serul începu să-l doară și să ofteze.

- Răbdă că doar ești bărbat. Uite, ca să nu te doară am să-ți suflu în fund. E mai bine?

Nichita se arată mulțumit. Sora, după ce termină de făcut injecția, îl dezinfectă cu spirt, insistând cu frecarea fesei, frecare care se transformă în mângâiere. Tot ea îi trase încet pantalonii, alunecând cu mâna intenționat pe coapsă.

- Te mai doare? îl întrebă sora.

Nichita îi răspunse cu un „Sărut mâna!”

* * *

Ziua trecea încet . Sătul de stat între ziduri, Nichita începu să mângâiească pe carnetelul lui de însemnări ce îl purta permanent cu el. Când sora veni să-i facă a doua injecție, el terminase noile idei spuse în versuri

- Ești poet? îl întrebă sora.
- Încerc, îi răspunse Nichita.
- Pot să le citesc?
- De ce nu?

*Ziduri tăcute, bolți blestemate
Când cădeți oare, vă sfărâmați toate?
Când vă faceți în scrum și cenușă
Să nu mai rămână fereastră, nici ușă?
Nici piatră de piatră din voi nu rămână
Ziduri păcătoase, închisoare păgână.
'N ruini vă prefaceți, de-a pururi pustii
Cânte cucuvaie, jalnici melodii.*

.....
*Vai! n-am dinamită, ziduri să vă sparg
Să vă zic adio, să-mi iau lumea-n cap!*

După cum văd te-ai săturat de școală. Mi-i și frică să-ți mai fac injecții, să nu fugi .

- N-am unde, îi răspunse Nichita, cu părere de rău.
- Atunci, dă-ți fundul la... bătaie!

Sora îi trase din nou pantalonii de pijama până la genunchi, fără repezeală, purtându-și mâna pe coapsele lui.

- De data aceasta, sper să nu te mai doară. Să căutăm un loc mai bun pentru injecție.

Deși sora știa foarte bine pătratul din fesă unde se pot face injecții, la practică doctorul Șapov îi arată locul chiar pe fundul ei,(Zicea doctorul că face acest lucru pentru ca elevele să țină bine minte această operație simplă care, dacă nu este făcută cum trebuie, poate produce mari neplăceri) ea își plimbă mâna pe ambele fese ale lui Nichita, făcându-se a găsi locul potrivit. Tot pipăia și strângea între degete carnea moale și caldă, simțind cum Nichita tremura în așteptare. După două bătăi agere cu palma, trimise agil acul în mușchi fără ca Nichita să simtă ceva. Potrivi apoi seringă și începu să introducă serul, suflând la locul cu pricina.

- Te mai doare, îl întrebă pe Nichita.

- Nu, îi răspunse acesta.

- Nici n-are cum, am terminat, și sora dezinfectă locul. Apoi cu un gest de mamă, îi trase o palmă a mângâiere peste fund.

- Gata! Îți poți trage pantalonii.

Îl ajută și de data asta, plimbându-și din nou mâna pe coapsele lui.

- Sper să dormi . Eu mă duc să văd dacă mai este șoferul Pavelescu să mă ducă acasă. Să-ți sting lumina?

După câteva minute se întoarse. Parcă ar fi fost obligată să-i raporteze, sora îi spuse lui Nichita că șoferul a plecat, deși doctorul îi zise s-o aștepte.

- Am să dorm aici. Sper să-mi dai voie, îi raportă ea din nou lui Nichita.

Se dezbracă în semiîntunericul camerei, luminată de un bec de la intrarea în școală. Rămase într-un furou scurt, străveziu. Își scoase sutienul și chiloții și se băgă

sub pătură, în patul de la geam. Se făcu că doarme, suflând încet ca un copil. Îl simțea pe Nichita cum tot se mișca în pat. Îl privi cum s-a ridicat în capul oaselor și se uita pe fereastră. Apoi, se dădu încet jos, înconjură patul și veni la ea. O privea fără să spună nimic. Se făcu că se trezește și-l întrebă:

-Te doare ceva? deși știa mobilul ce îl împinse să vină la patul ei.

Nichita îi răspunse ca un adolescent, urcându-se în pat lângă ea.

În zilele următoare, o urmărea pe soră și tot o întreba dacă nu mai vrea să doarmă la infirmerie. De dormit nu mai dormi; dădu-se răceala și peste alți elevi. Sora îl invită să-i facă injecții acasă la ea.

* * *

- Am auzit că l-ai „tratat” astă noapte la infirmerie pe Nichita, îi spuse cu subînțeles sorei, Tanța, dactilografa.

- Și ce-i cu asta? Ce te interesează pe tine pe cine tratez eu?

- Așa... din curiozitate. A făcut și injecții?

- Da, a făcut.

- Se pricepe?

- La ce să se priceapă? Să stea cu fundul în sus?

- Păi, n-ai zis că el a făcut injecțiile?

- Văd unde bați cu mintea ta deșteaptă. Poate vrei ca Nichita să-ți facă o injecție. I-ar trebui o seringă veterinară. Doar dacă te-a cusut Șapov.

După ce Nichita a trecut pe la infirmerie, cele două june ale Scolii Normale de Băieți, la care jinduiiau nu numai elevii mari, ci și profesorii, profesoarele, deși

multe la număr, nu prezentau interes, toate erau iertate de Dumnezeu, aveau bufeuri și se răzbunau pe elevii din clasele terminale dându-le note proaste, moartea Radei le făcu însă să nu să se mai certe. Motivul? Peste elevii din clasa a opta începuse să dea tot mai des gripa. Când sora obosea din cauza nopților nedormite, era înlocuită de Tanța.

Ce mare lucru era să faci o injecție! Totuși ca să nu aibă vreo surpriză, doctorul *o specializă* și pe ea să folosească seringă.

* * *

Iarna venise năvalnică încă de la sfârșitul lui noiembrie. Pe cinci decembrie, Nichita urca spre Bisericiani ca un adevărat Moș Nicolae. În ranița cu care tatăl lui adoptiv venise de la Mărășești, ducea un ursuleț mare din pluș. Sosi la sanatoriu pe înserate și se găzdui pentru început la călugărul de la Iconiță. Apoi se duse la sanatoriu.

- Ce cauți, omule, la ora asta și pe așa o vreme? îl întrebă sora de la camera de gardă.

Nichita își dădu căciula de pe cap și spuse „sărut mâna”.

- Tu ești? Ce umbli cu noaptea-n cap? Ce s-a întâmplat?

- Sunt Moș Nicolae și am venit pentru un copil cu daruri.

- Dragostea, bat-o vina! Ce o să se mai bucure Rada! Mă duc eu să văd ce face. E în pavilionul salariaților. Sper să fie ușa de la intrare deschisă. Mă duc să văd.

Puneți-i ursulețul lângă papuci. I-am promis că am să vorbesc cu Moș Nicolae să-i ducă un dar.

Rada nu dormi toată noaptea, cu gândul la ceea ce îi va aduce Moșul Nicolae. Când sora de la camera de gardă bătu la ușă, dormea adânc, răsufla greu. Colega de cameră o rugă să n-o trezească.

- N-a dormit toată noaptea. S-a gândit numai la cadoul ce i-l va aduce Moș Nicolae. Doamne, numai să n-o fi mințind băiatul acela... Ar fi o mare nenorocire.

- Nichita n-a mințit. Uite, i-a adus cadou...

* * *

- Moș Nicolae a venit, îi spuse încet colega de cameră, punând mâna pe Rada ca să se trezească, așa cum făcea și maică-sa cu ea.

Rada bâigui ceva, apoi deschise ochii.

- S-a făcut ziuă! Sări repede din pat. Nu l-ați văzut pe Moș Nicolae?

Se duse și deschise ușa. Pentru moment rămase neclintită.

- Ce ursuleț frumos, mi-a adus! și-și luă cadoul în brațe. Îl sărută de câteva ori și, după aceea, îl așeză pe pat. Dădu doi pași înapoi să-l vadă mai bine.

- Ce frumos e! repetă ea și-i luă un bilețel legat la gât cu fundă roșie.

- Dacă ai să dormi și ai să fii cuminte, Moșul îți promite că vine să te vadă.

Rada își luă ursulețul în brațe și se așeză în pat. Adormi repede. Fața îi radia lumină. Cele două surori își șterse lacrimile și ieșiră afară.

- Sărăcuța de ea, zise sora de gardă. Ce tânără și frumoasă e și Dumnezeu e atât de rău că n-o vindecă.

Când Moșul veni să vorbească a fost prea târziu. Rada plecase doar de câteva minute în lumea în care nu mai vroia să plece.

* * *

- N-ai trecut de mult pe la infirmerie, îi zise sora, lui Nichita înainte de a se da vacanța de iarnă. De Crăciun nu vrei să vii pe la mine? Am merge și la bal la Axinte.

- Du-te învârtindu-te, curva dracului!

- Nu ți-i rușine să mă faci așa? După ce te-am inițiat în ale dragostei, te-ai simțit bine, ți-au dispărut și coșurile de pe față, te porți ca un bădăran. Crezi că nu mai erau bărbați în orașul ăsta cu care să mă culc?

- Mi-ai stricat viața. Am încălcat un jurământ. Ai fost o Evă. M-ai pus să păcătuiesc. Ai avut cu tine șarpele. Nu, tu ești șarpe.

- Despre ce păcat vorbești cu atâta ură împotriva mea?

Nichita îi povesti despre jurământul pe care-l făcuse în fața Iconiței împreună cu Rada, că nu se vor trăda niciodată. Fiindcă a încălcat jurământul, Dumnezeu l-a pedepsit, i-a luat-o la El.

- Tu ai fost șarpele care m-a pus să păcătuiesc.

- Iartă-mă dacă tu crezi că din vina mea a murit prietena ta, dar păcatul pe care l-am făcut noi este cel mai nevinovat păcat dintre toate păcatele care se fac pe acest pământ. Dacă ai să mai treci pe la mine vei vedea că Dumnezeu te iartă, pe toți care fac dragoste. Dumnezeu îi iartă, căci lumea din dragoste și pentru dragoste este făcută. Dumnezeu, cred că s-a culcat cu cineva pentru a face lumea. Dacă nu este așa, atunci zeii

sunt mai de acceptat, pentru a face lumea ei se
împreunează cu zeițe. Și Isus a avut o iubită. Maria
Magdalena, crezi că nu L-a ademenit să vină în patul ei?

*Caietul cu
poezii*

- Vezi cine sună la ușă la ora asta, îi zise soțului, doamna Banu.

- Tu nu te poți duce? îi reproșă el. Abia m-am așezat și eu și sunt obosit după atâtea procese câte au fost azi.

- Mă iei de odihnită. Ai impresia că la școală ne aflăm în concediu de odihnă. O mie de nebuni pe holurile alea înguste și joase te scot din sărite.

Soneria nu înceta să sune.

- Du-te odată, omule, nu vezi că parcă-i de la pompierie. O fi luat foc ceva.

Până la urmă se duse să vadă ce este, tot doamna Banu.

- Ce-i dragă? Ce s-a întâmplat? se repezi ea cu întrebări către poștărița.

- Aveți o scrisoare.

- Și nu puteai s-o lași jos la cutie.

- Iertați-mă dacă v-am deranjat, dar nici eu nu știu de ce am urcat până la etajul trei. Și doar am mai pus la cutie ziarul domnului Secară, vecinul dumneavoastră.

- Bine! Te iert, dar abia mă așezasem și eu pe pat să mă odihnesc puțin. Dar dă-mi scrisoarea. Unde este?

Poștărița o căută în geantă printr-un morman de plicuri, dar n-o găsi.

- După câte văd, m-ai deranjat chiar de geaba. Noroc că n-a venit soțul. Cum e cam spurcat la gură, te-ar fi înjurat.

- Uitați-vă că am găsit-o. O pusesem în buzunar, nu știu de ce m-am gândit încă de când am primit-o să v-o înmânez personal.

Doamna Banu luă plicul și se uită cine îl expedia. Se uită atentă. Scrisul îi era cunoscut. Expeditor: Ionică.

Întoarse plicul pe partea adresantului.

Tovarășei Barza...

- Dar, nu-mi este adresată mie. Este pentru familia Barza.

- Adresa este a dumneavoastră.

- Da. Văd...

- În cartier nu este nici-o familie cu numele Barza.

- Dacă zici tu, am s-o iau. Trebuie să fie, totuși, o încurcătură.

Poștărița știa bine că nu este o încurcătură. Doar fusese rugată de Ionuț, băiatul doamnei Banu, să-i aducă scrisoare. Ce era scris, însă nu cunoștea. A crezut că este o felicitare. Era doar 8 Martie.

* * *

Doamna Banu deschise plicul cu o oarecare frică. De ce trebuia Ionuț să-i trimită scrisoare și să nu-i vorbească direct. O citi și zâmbi. Apoi intră în dormitor, unde soțul începu să sforăie.

- Ai și adormit. Ia trezește-te. Fecioru-tu te pune la treabă.

- Ce treabă? Se interesă domnul Banu, supărat că nevastă-sa nu l-a lăsat să se odihnească.

- Poftim și citește! Și doamna Banu îi întinse hârtia de caiet de matematică.

- Ce vrea?
- Citește și vezi.

Dragă Barză,

Te rog din tot sufletul să treci pe la casa mea și să-mi aduci un frățior sau o surioară. Ce se poate. Colegul meu de clasă, care stă la blocul de vizavi, are un frățior și are cu cine sta acasă când părinții sunt la serviciu. Eu stau singur. De aceea te rog foarte mult să treci și pe la noi și să-i determini și pe părinții mei să-ți facă o comandă pentru un bebeluș. Eu mă angajez că am să am grijă de el, ca de un frate sau de o soră.

Sărut mâna, adică

aripa,

Ionuț

- E nebun? Dar nu mi-i adresată mie. Nu eu sunt barza. Așa că te pregătește...
- Bine! Ai să vezi tu ce poate barza.

* * *

Pe aceeași scară cu familia Banu stătea familia Bucătaru. În apartamentul lor de două camere stăteau cinci persoane, părinții și trei copii. Mama, Ileana, muncitoare la fabrica de tricotaje din oraș, tatăl, muncitor la Fabrica de cherestea „11 Iunie”, Vasile băiatul cel mare de 12 ani, Costică, mijlociul de 10 ani și mezina, Maria de 8 ani. Ileana era o femeie mărunțică dar ageră. De trei zile se afla în concediu maternal.

- De ce maică-ta are burta așa mare? o întrebă într-o zi Ionuț pe Maria; maică-sa se odihnea pe o bancă în fața blocului, ținându-și cu mâinile burta bombată.

- Ne aduce un frățior sau o surioară, îi spuse Maria. Eu aş vrea o surioară.

- Da nu vă aduce barza? o întrebă Ionuț.

Maria râse cu poftă.

- Tu mai crezi că pe copii îi aduce barza. Dacă n-ar fi fost taică-tu, la tine barza n-ar fi venit niciodată.

Lămurit de felul cum se nasc copii, cu ajutorul fraților Mariei și cu ajutorul unui unchi, Ionuț ticlui scrisoare de mai sus.

* * *

Mâine mergem s-o aducem pe maică-ta de la spital. Rugămintea către barză ți-a fost îndeplinită, ți-a adus o surioară. Ai vrut un frățior dar barza, pe unde a umblat, n-a găsit un băiețel, glumi domnul Banu.

Ionuț zâmbi. Apoi îl întrebă pe domnul Banu:

- Mama cum se simte?

Când doamna Bucătaru născu, fusese adusă acasă cu mașina salvării.

Domnul Banu înțelese că fiul lui este la curent cu perpetuarea oamenilor.

- Nașterea unui copil, îi spuse el lui Ionuț, nu este o chestiune ușoară, dar nu reprezintă nici o boală. Hai să ne pregătim cum se cuvine pentru a le lua pe maică-ta și pe surioara ta de la maternitate.

Trecură pe la florăria din colț și cumpărară un buchet mare de garoafe. Intrară într-un magazin și cumpărară un prosop mare și săpun pentru moașă. Se urcară într-un taxi și plecară la spital.

- Dă-mi-o s-o duc eu, o rugă Ionuț pe maică-sa, când aceasta sosi în fața spitalului.

- Numai să n-o scapi jos.

Ionuț privea vietatea, cu ochii închiși și roză la față, din brațele lui.

- Cum o cheamă? întrebă el pe maică-sa.

Îi răspunse taică-su:

- Tu cum vrei să-i zicem?

- Ioana. O să fim Ion și Ioana.

- Așa am și trecut-o în acte.

* * *

- Astăzi trebuie să ne alegem șeful clasei, zise dirigintele, profesorul R.Z. Dacă vă cunoașteți, vă rog să propuneți.

- O propun pe Ioana Banu, zise Bogdan Barbu. (În cabinetul lui de literatură elevii stăteau în bănci în ordine alfabetică, nu după preferințe sau înălțime. În felul acesta, pretindea profesorul R.Z. că îi are mai bine sub priviri, deși urmărea o problemă strict practică; oricărei stricăciuni adusă mobilierului i se cunoștea autorul).

- Ai fost coleg cu ea? O cunoști?

- N-am fost coleg cu ea. Eu vin de la școala din Vălurele, dar o cunosc.

- V-ați mai întâlnit? De unde știi că este bună ca șefă de clasă. Trebuie să aibă niște calități. Că are ochii mari și este brunetă nu-i suficient, glumi dirigintele.

- Poartă și ochelari, completă un alt elev. Îi dau o notă de seriozitate.

- Domn' profesor, zise Bogdan, vă spun eu că este cea mai bună alegere. Simt acest lucru.

- Desigur că simți dacă stați în aceeași bancă, glumi dirigintele.

- Domn' profesor, liceul nostru este o școală care ne va pregăti în special pentru inginerie. Eu vreau să mă fac psiholog. Vreau să citesc în sufletul oamenilor.

- Și ai citit și în sufletul Oanei?

- Da. De cum a intrat în clasă mi-am zis că ea trebuie să fie șefă.

- Bine, dar să vedem dacă mai propune cineva pe un alt coleg.

Clasa rămase mută. Toți se uitau la Oana. Parcă-i hipnotizase cu ochelarii ei mari.

- Atunci să trecem la vot, se adresă dirigintele elevilor. O aprobă toți.

- Vedeți, tovarășul diriginte, că toți au aceeași părere ca a mea.

* * *

Alegerea șefului clasei era un moment de rutină, așa se cerea în școală. El ținea legătura cu dirigintele în comunicarea unor sarcini ale elevilor. De multe ori, această funcție era una pur formală. Existau și șefi de clasă care prin funcția care o dețineau căutau să obțină bunăvoința profesorilor. Metodele erau diferite iar în rândul elevilor erau și din cei pârâcioși.

- Sper că n-o să umble cu pâra, îi spuse Corina lui Bogdan.

- De ce-ar face-o? îi răspunse acesta.

- Așa sunt fetele. Eu aș fi preferat ca șef de clasă să fie un băiat. Voi aveți mai multe preocupări. Nu vă este gândul numai la note.

- Oana nu pare să fie din acestea.

Corina care fusese coleg cu Bogdan în toți ani de la școala generală avea o anumită slăbiciune pentru el. Odată, chiar în scrisese un bilețel și i-l băgase în

buzunar. Era prima ei declarație de dragoste. Bogdan însă nu-i răspunse. O invită însă altădată la un film și de atunci se considera prietena lui. De aceea merse la același liceu și își propuse să stea în aceeași bancă. Bogdan nu o refuză, dar după prima zi de școală, Corina era pentru el o colegă oarecare.

- De ce nu-ți pui și tu ochelari? îl tachină într-o zi Corina.

Neînțelegând aluzia, Bogdan îi răspunse sincer.

- De ce? Văd foarte bine.

- Desigur că vezi foarte bine, numai că nu mai vezi pe altcineva...

- Ce vrei să spui cu asta?

- Eu am venit la această nenorocită de școală ca să-mi julesc mâinile prin atelier pentru că...

- Pentru ce? se arată Bogdan interesat.

- Chiar nu știi?

- Ce să știu?

- Că te iubesc, îi răspunse Corina, și izbucni în plâns.

Bogdan se uită curios la ea. Citise poezii de dragoste, mai citise și romane. Toate le făcea din datoria de pregătire pentru obiectul limba română, așa cum rezolva și problemele pentru matematică sau citea o lecție despre mișcarea muncitorească.

Fața lui era curată ca unui copil de clasa a patra în contradicție cu înălțimea și modul de gândire la lecții.

- Și ce e dacă mă iubești? Nu ți-am cerut eu. Și eu o iubesc pe mama și nu-i cer nimic. Din contra, o ajut când îmi cere ceva.

Corina îl privi lung. Nu știa ce să creadă. De la sfârșitul clasei a VII-a trăise cu ideea că Bogdan o

iubește, nu numai că fusese la film. Îl invitase la ziua ei de naștere. Primise atunci cele mai frumoase flori, trei trandafiri roșii.

- Te iubesc! răbufni ea în plâns din nou și în secunda următoare își împletici brațele în jurul gâtului lui și-l sufocă cu un sărut lung.

- De ce faci asta? o întrebă Bogdan, ștergându-se pe la gură, parcă s-ar fi ferit de o boală molipsitoare.

- De geaba te ștergi. Nu vei uita sărutul acesta toată viața ta

Bogdan o trată în continuare pe Corina cu aceeași indiferență. În el fructul nu se copsese încă. În Corina era în pârg. A doua zi Bogdan o văzu de mână cu secretarul organizației UTC. La primul colț de stradă se opriră și se sărutară îndelung.

* * *

- Cum a fost? o întrebă maică-sa pe Oana despre prima zi de liceu.

- O zi de școală, ce să fie?

- N-ai nici o impresie, nici o noutate?

- Ba, da. Măine mergem la cules de cartofi la I.A.S..

- Asta o știu și eu. Sper că mai ții minte că și eu sunt profesoară. Să te duci să-ți cumperi niște mănuși .

- Ce să fac cu ele? E încă cald. N-a venit iarna.

- La cules cartofi se umblă cu mâinile prin pământ. Te murdărești. Nu ai voie.

- Nu este apă? Mă spăl. Avem și săpun. Țăranii au mănuși? La bunica n-am văzut așa ceva.

- Ești fată. Trebuie să ai mâinile fine.

- Să le sărute băieții. Mai bine să fie puternice ca să le dau peste gură. Vorbesc multe prostii.

Doamna Banu rămase uimită. După o zi de liceu, Oana parcă arăta altfel. De unde i-a apărut tam-nisam părerea aceasta proastă despre băieți, se întreba ea.

- Încă sunt copii, încercă ea să o convingă pe Oana. Vor să epateze. De fapt nici tu nu ești mai mare. Copilării.

- Vrei să-mi dai niște bani? schimbă brusc Oana discuția.

- Te duci la cofetărie cu Luminița? Vreți să sărbătoriți prima zi de liceu? se interesă doamna Banu.

- Nu. Vreau să-mi iau un caiet de însemnări.

- A, da... Uitasem că mi-ai spus că ești șefa clasei.

Oana dădu din mână a semn că nu o interesează prea mult șefia.

- Și pentru asta îmi trebuie...

Doamna Banu voi să afle mai multe, dar Oana ieși în balcon. Privi în zare. Ochii se opriră apoi la un castan de pe bulevard. Frunzele începură să capete culori ruginii. Se întoarse în casă tot așa de pe neașteptate precum ieșise.

- Mă duc să-mi iau caietul de însemnări. Dă-mi bani, te rog!

- Nu mănânci?

- Când vin. Nu mi-i foame.

Ieși parcă chemată de cineva, fără să închidă ușa.

* * *

- Ce privești?

Bogdan întoarce capul, speriat.

- Tu?

- Da, eu, îi răspunse Oana.

Apoi continuă:

- Nu te-ai dus acasă?

- Tu ce cauți pe stradă?

- Eu stau aproape. Am venit până la librărie.

- Eu stau departe. Mai hoinăresc prin oraș.

- Hoinărești? Nu-i frumos! Te așteaptă părinții.

Ce le spui.

- C-am hoinărit. E așa de bine. Vezi oameni.

Acum văd cărți. Măine am să văd cartofi. Viața este o hoinăreală.

- Nu te cred. Bravezi. Da spune-mi de ce m-ai propus să fiu șefa clasei. Nu mă cunoști, nu știi ce pot face.

- Ba te cunosc mai de mult.

- Cum? De unde? De când?

- De astă noapte...

Bogdan îi povestește că a visat-o și că un înger i-a spus să o propună șefa de clasă.

- Minți! îi reproșează Oana. Povestea este frumoasă, chiar romantică, dar e minciună.

Bogdan îi răspunse pe măsură:

- Ce poate fi mai frumos decât minciuna? Doar tu ești mai frumoasă.

Oana roși toată:

- Mincinosule! Nu-mi plac minciunile.

- Atunci să-ți spun un adevăr: Urât-o!

- Așa mai merge! șarjă Oana, doar de dragul de ai face față. La revedere. Măine cred că ai să vii la agricultură sau poate ai să hoinărești.

- Am să hoinăresc pe tarlale. E plăcerea mea să bat câmpii.

- Câmpii sau câmpiile.

- *Copil fiind, păduri cutreieram...*

- Ai fi și tu un Eminescu!...

- Și tu... o Veronică

- Oana. Altcineva, nu!

- Atunci și eu... Bogdan.

Văzând că discuția se lungește, Oana îi spuse lui Bogdan la revedere pentru a doua zi. Intră în librărie, își luă carnetul de note.

- N-ai plecat? îi spuse ea la ieșire.

- Te-am așteptat...

- De ce?

- Poftim!

Bogdan îi întinse o carte, într-un format aparte, cu coperte negre.

- Ce să fac cu ea? îl întrebă nevinovată, Oana.

- S-o citești.

- Ai citit-o?

Bogdan nu-i răspunse. Îi spuse altceva.

- Am fost în librărie înaintea ta. Nici nu știu de ce am cumpărat-o. După ce am ieșit nu știu de ce am rămas în fața vitrinelor. Așteptam pe cineva, ceva neclar. Ai venit tu. Pe tine te așteptam. La revedere!

Bogdan plecă. Oana se uită după el. Rămase mult timp locului

- Unde ai stat atât? o întrebă doamna Banu.

Oana ar fi vrut să mintă, să-i spună mamei că a fost la altă librărie. Se afla în încurcătură, purtând caietul de note și cartea dintr-o mână în alta.

- Ți-ai luat și o carte?

- Mi-a dat-o un coleg.

- De asta ai stat așa mult și nu voiai să-mi spui.

Oana îi povesti cum l-a întâlnit pe Bogdan, că el este elevul care a propus-o șefă de clasă și cum i-a dat cartea.

- Bine! Nu sunt supărată. Poți să-mi spui orice...
Numai să nu mă minți.

- Te-am mințit eu vreodată?

- Nu, dar acum nu mai ești un copil. Vino să mâncăm că de discutat despre băieți vom avea timp berechet. Ai atâta timp în față

- Timp este dar contează clipa, îi răspunse Oana.

Maică-sa se retrase în camera ei. În vacanța de vară Oana stătuse două săptămâni în spital. Medicii îi spusese că boala este grea dar fata este tânără și are putere să învingă. Vorbele Oanei despre clipă o făcură să simtă un pericol. Căută să se ferească de ochii ei și se retrase în bucătărie fără să mai insiste de a o chema la masă. Oare presimte Oana ceva? se întrebă ea.

* * *

Oana nu știa prea multe despre boala ei. O enervase doar atenția ce i se acordase în spital și atenția prea grijulie a părinților. O nemulțumi scutirea de la ora de sport. O nemulțumea regimul alimentar și chiar faptul că fusese scutită și de practica agricolă. Era mai voinică ca multe alte fete și îi era rușine de tratamentul preferențial pe care îl avea. Se gândi să afle ce se întâmplă cu ea. Se duse la cabinetul medical al liceului să-l întrebe pe doctor.

- Boală boierească, îi spuse acesta. Totuși trebuie să te îngrijești.

- Eu nu vreau să mă îngrijesc ci vreau să trăiesc, îi răspunse doctorului. Am citit undeva că viața ne este dată să o trăim.

Doctorul zâmbi. Își aduse aminte de Schopenhauer.

- Și cum vrei tu să-ți trăiești viața? o întrebă el pe Oana.

Oana dădu din umeri, semn că nu prea știa să explice ce are de făcut.

- Eu am venit la dumneavoastră să-mi dați o carte de medicină. Vreau să știu ce boală am. În spital se uitau toți la mine cu milă. M-am și săturat să fiu o păpușă.

- Tu păpușă? îi zise doctorul. Tu ești o domnișoară. Puține sunt în liceu ca tine. În ce clasă ești? A XII-a?

Doctorul îi puse aceste întrebări deși știa cine este. Îi parvenise fișa ei medicală iar părinții Oanei luaseră legătura cu el. Se scuză că nu are cartea ce i-o solicitase și-i spuse să mai treacă pe la el.

* * *

Caietul de însemnări era gol. Trecuse 10 zile de la începerea anului școlar. Oana mergea în fiecare zi la liceu și se întorcea fără tragere de inimă. Toamna era frumoasă și și-ar fi dorit să iasă la plimbare cu noi colegi. Se hotărî să nu mai asculte indicațiile medicului și să meargă pe câmp să strângă cartofi.

- A venit șefa, îi suflă Corina lui Bogdan. Nu te duci lângă ea?

- De ce ești rea? îi răspunse el.

- Nu sunt rea, doar te-am anunțat. Doar este propunerea ta ca ea să fie șefa clasei.

Ordinea la strâns cartofi se făcu după alfabet, Bogdan și Oana se nimeriră la același coș.

- Ai mai făcut treabă la câmp, o întrebă Bogdan.

- Nu, îi răspunse sincer Oana.

- Trebuia să-ți tai unghiile. Cartofilor nu le plac unghiile făcute. Le este frică să nu-i rănești.

- De ce mă jignești? îi răspunse Oana.

- Te-ai supărat? Nu vezi că unele fete poartă mănuși. Puteai să-ți iei și tu.

- Vreau să simt pământul, să-l mângâi, doar el ne hrănește.

- Frumos spus. Poate vrei să te faci inginer agronom. Eu nu vreau așa ceva, deși sunt de la țară. Vreau să spun adio ogoarelor.

- Nu trebuie să te faci neapărat inginer agronom dacă iubește pământul.

În curând, Oana își dădu seama ce înseamnă dragostea față de pământ. Colegii ei, proveniți majoritatea de la țară, lucrau repede, se aflau în față. Îi era ciudă.

- Dă mai repede! îi spuse ea lui Bogdan.

- De ce? îi răspunse acesta.

- Suntem ultimii. Nu ți-i rușine.

- A, da. Ești șefa clasei. Uitasem. Trebuie să fii exemplu.

- Ești răutăcios!

După zece zile, Bogdan se săturase de strânsul cartofilor. Ajuns acasă, părinții îl luau de odihnit. Dirigintele se sesiză de indolența lui din acea zi.

- Bogdan, dă drumul la mâni! Ce se întâmplă de ești azi codaș.

- De vină este Oana, tovarășul diriginte, intră Corina în vorbă.

- Nu am vorbit cu tine, îi răspunse dirigintele, și se duse să le dea o mână de ajutor. Observă că Oana făcea efort să meargă repede iar Bogdan nici gând n-avea să se grăbească

- La ce te gândești Bogdan? îl întrebă dirigintele.

- Nu mă gândesc la nimic, ascult pământul.

- Ce-ascuți?

- Pământul. Oana a zis că vrea să-l simtă, că-l mângâie. E vreau să aflu cum se simte pământul mângâiat de Oana.

Ajutați de diriginte, reușiră să termine la timp rândurile. Oana se ridică în picioare, își îndreptă coloana vertebrală, vădit obosită de efort, dar mulțumită. Privi peste lanurile de porumb spre stânca Șerbeștilor, pe care o văzuse pentru prima dată.

- Parcă este un om, un uriaș, îi spuse ea lui Bogdan.

- Da este un uriaș venit de pe altă planetă, are o frumoasă legendă.

- Spune-o.

- Mâine. Azi nu am poftă să povestesc.

- De ce ești rău? De ce mă necăjești?

- Nu sunt nici rău și nici nu te necăjesc. Motivul este altul. Trebuie să inventez povestea. Deci pe mâine dacă la noapte am s-o visez..

- Ești un mincinos!

- Minciunile sunt frumoase. Fără minciuni nu se poate trăi. Dacă toată lumea s-ar baza numai pe adevăruri, viața ar fi anostă.

- Grea mai este agricultura! schimbă Oana discuția, și se mai îndreptă o dată de șale.

În lumina zenitului, cu un soare darnic și blând, Bogdan întrezări femeia din Oana. Sub bluza de strămătură ce se mula pe corpul ei, sânii se jucau liberi ca niște miei care se bucurau de sosirea primăverii. Ochii oboșiți, blânzi, căutau zarea printre niște gene lungi. Cu o oarecare indiferență la privirile colegilor își dezlegă părul, lăsându-l să-i cadă pe umeri, nu înainte de a-l scutura nărăvaș.

- Ce te uiți la mine? îl întrebă aspru pe Bogdan. Uită-te la Corina. Este așa de frumoasă. Puține fete sunt ca ea.

Bogdan îi răspunse cu o judecată despre munca din agricultură.

- Așa se mănâncă pâinea. Când ai să savurezi cartofii prăjiți, să știi că până la sosirea lor în farfurie au făcut un drum lung, că mulți oameni s-au îndreptat din șale.

- După cum vorbești, tu trebuia să fii șeful clasei. Ai să ajungi mare...

Cu această observație se termină discuția. Dirigintele îi adună și plecară la liziera unei plantații de salcâmi pentru a sta la masă la umbră, cu gândul de ai cunoaște mai bine.

* * *

Muncile agricole se prelungeau cu mult peste termenul planificat, De la culesul cartofilor trecura la recoltat porumbul. Elevii deveneau irascibili. Așteptau începerea cursurilor ca pe o salvare, ca pentru o plăcere. Se făcuse și frig, începuseră ploile.

Prima zi de cursuri fu plictisitoare. Elevii nu mai aveau de spus amintirile vacanței. Dirigintele intră în clasă plictisit, obosit de tracasările unei munci necomestibile. Se așeză la catedră, își cuprinse capul între palme pentru meditație.

- Sunteți bolnav, tovarășul diriginte? îl întreabă Oana.

Profesorul tresări. Nu mai fusese întrebat niciodată de sănătate, deși obiceiul de a sta cu capul între palme la catedră îi era vechi. Îl moștenise de la taică-su, deși nu l-a cunoscut.

Era de un an când începuse războiul. Pe sublocotenentul Zaharescu, tatăl lui, îl îngropă un obuz în prima zi când trecu Prutul. Imaginea lui o avea dintr-o fotografie cu elevi pe o pajiște din fața clădirii școlii. De la maică-sa a aflat că ele este tatăl. Venit la Piatra-Neamț, într-un an fu obligat să meargă de Ziua eroilor la cimitir cu o clasă de elevi să asiste la manifestările organizate de garnizoana locală cu acest prilej. Pe una din cruci găsi scris numele Zaharescu. Nu putea să fie mormântul lui taică-su. Întâmplător, făcu cunoștință cu profesorul Filimon. Pe front în 41 fusese șeful unui pluton care se ocupa cu evidența soldaților căzuți și înmormântarea lor. Nu-și amintea numele de Zaharescu, știa, că a fost un măcel groaznic și că toți cei căzuți în sudul Basarabiei, câteva mii, fuseseră îngropați în gropi comune. De la acea vizită, profesorul, de câte ori avea

timp, trecea pe la Cimitirul Eroilor și aprindea o lumânarea la crucea cu numele tatălui său.

Trezit din meditație profesorul răspunse.

- Nu. De ce mă întrebi?

- Nu v-am văzut rîzînd niciodată. Știți să rîdeți?

- Bună întrebare! Tu știi să rîzi?

- Ce să vă spun?... Dar nu vă mai spun.

Oana avea tot timpul un zîmbet pentru oricine. Zâmbi și când o întrebă profesorul. Zîmbetul ei era ceva aparte. Exprima multă bunătate, dar o bunătate plină de tristețe. Pe fața ei se instala o aură nedefinită, greu de înțeles.

- Bine!... Oricum mulțumesc pentru întrebare.

Profesorul se ridică de la catedră, se uită un minut în catalog. Se reaseză pe scaun și începu să facă apelul. Rar, cu voce egală pentru fiecare, privind la ei ca la niște tablouri. Cu tact, căta să creeze momentul începerii orei de dirigenție.

- Gata am aflat, spuse el pentru sine dar cu voce tare. Care din voi are un scris frumos, lizibil? se interesă el.

Se ridică Corina, deși la caligrafie nu obținu-se note prea mari. Dorința ei era de a se afirma în fața clasei, de aș-i crea imagine în fața colegilor. Biologic era mai matură ca toate fetele celelalte. Era cu vreo doi ani mai mare din acest punct de vedere deși în clasa I intra cu dispensă. Ieși la tablă. În sarafanul strâns pe corp, fesele îi jucau în mod natural. Pentru niște băieți pe obrajii căroro abia mijeau perii maturității, mersul ei nu avea importanță. Ochii lor îl urmăreau pe profesorul despre care auzise multe dar nu avusese ocazia să-l cunoască

- De ce nu te-ai dus tu? o întrebă Bogdan pe Oana.

- De ce nu te-ai dus tu? îi replică Oana.

Bogdan îi dădu același răspuns:

- N-am vrut.

- Dacă avem copistul putem trece la treabă mai departe. Cine vrea să ne spună un citat, o vorbă înțeleaptă, o cugetare, un proverb și apoi să discutăm, să treacă ora mai ușor? îi întrebă profesorul.

- De ce să treacă ora? interveni Oana.

- Pentru ca să nu vă plictisiți. Puțini sunt elevi care vor să stea în bănci și să asculte pe profesori. Acesta este felul vostru. Așteptați mereu să treacă orele.

- Orele, se ridică din nou Oana, suntem noi. Trecerea lor este trecerea noastră.

- Tovarășul profesor, Oana ar vrea să rămână mereu așa, o puștoaică. Eu nu vreau să mai fiu puștoaică. M-am plictisit să-mi tot spună mama ce să fac, replică de la catedră, Corina.

Profesorul se uita când la una când la alta. La Corina, sâniile evidențiau maturitatea ei biologică. Oana îl străfulgera cu ochi mari de sub ochelarii cu minus 2.

- Eu nu sunt grăbită să treacă timpul. Mereu nu mi-ajunge timp să citesc, să-mi fac temele, să...

- Parcă vrei să mai spui ceva. De ce te-ai oprit.

Oana ar fi vrut să-i spună că n-are timp pentru ea, pentru aș nota în caietul de însemnări, că școala, temele de scris, orele de tehnologie de practică îi fură timpul, timpul ei. Se așeză în bancă fără să mai spună nimic. Profesorul observă că ea are ceva de spus dar tace. Intervenii Bogdan în discuție ca și cum ar fi vorbit în locul Oanei

- Tovarășul profesor, fiecare avem timpul nostru.
Dacă el trece, ne trecem și noi.

Se auzi soneria.

- Uite că timpul a trecut fără să stabilim ceva precis la această oră. Poate ora viitoare ne vom cunoaște mai bine.

Ora de dirigenție fusese și ultima oră din program. Profesorul le dădu voie să plece înaintea lui, el rămânând în picioare la catedră. Privea la fiecare cum îi trecea prin față, unii spunând bună ziua, alții uitând de politețe, toți grăbiți de a ieși din sală. Avea în minte viața lui de licean, în alt colț din țară, când și el se grăbea.

Oana rămase ultima, așa i se păru ei. Bogdan era însă în spate.

- V-ați împrietenit? îi întrebă profesorul.

- Cu cine? răspunse Oana la întrebarea profesorului.

- Voi doi.

Oana întoarse capul și-l văzu pe Bogdan tot în bancă.

Roși puțin și plecă fără să mai zică nimic.
Bogdan plecă din clasă după profesor.

* * *

- Cum a fost prima zi de școală? o întrebă doamna Banu.

- Ca prima zi, îi răspunse Oana. Un profesor bătrân și mustăcios, un inginer care ne-a umplut capul de formule mai ceva ca la matematică, o profesoară care țipă și noi elevii care ne uităm la tablă ca mîța-n calendar.

- Deci, nu ți-a plăcut.
- Ce să-mi placă? o întrebă Oana.
- Cum, ce? Primele ore de clasă. Doar agricultura nu este școală, vorbi cu ură doamna Banu, sătulă și ea de mers pe câmp.

- Ba, mi-a plăcut mai mult pe câmp. Spațiul este nelimitat. Dealurile vorbesc mai frumos decât profesorii. Apoi, efortul fizic te face să te simți mai bine. Cartofii nu spun minciuni și sunt așa de frumoși! Pământul tace, nu spune nimic că îl călcăm și ne dă și de mâncare. Este cel mai bun prieten al omului.

- Ce vorbești fată! se enervă doamna Banu. Te pomenești că ai sânge de la neamurile lui taică-tu. O țărancă plouată, bătută de vânt, desculță te-ai fi simțit bine? E romantic ce spui tu dar e valabil numai pentru cărți.

Oana se așează lângă masa din bucătărie și privi la un ceas ce se afla într-un dulap, alături de niște căni de cafea. Brusc, se ridică, dădu geamul dulapului la o parte, luă ceasul și-l întoarse cu spatele. Îi auzea ticăitul. Își puse mâinile la urechi. Speriată, doamna Banu se apropie de ea și o întrebă blând.

- Ai pățit ceva la școală? Te-a supărat cineva?
- Nu mi s-a întâmplat nimic. Doar nu vreau să mai aud timpul trecând.
- Ce să auzi?
- Timpul. Timpul cum trece.
- Te rog, mănâncă! Toate trec...

Oana îi ascultă sfatul. Își trase farfuria cu supă de zarzavat lângă ea, luă o lingură și începu să mănânce liniștit. Doamna Banu se așează pe un scaun de cealaltă parte a mesei. Se uita la Oana și își dădu seama ce

repede a trecut timpul. Mai ieri, era și ea elevă și o aștepta maică-sa cu mâncare caldă. Apoi examenele, facultatea, căsătoria, prima naștere, scrisoarea lui Ionuț și a doua naștere. Maică-sa se bucurase când se căsătorise, când îi aduse nepoți. De-ar trece timpul mai repede s-o vadă pe Oana la examenul de bacalaureat, cum se bucură de libertate, de tinerețe, să vină să-i mărturisească că a cunoscut un băiat, că i-a făcut cunoștință cu el.

Oana o trezi din meditație:

- Sărut mâna pentru masă, spuse ea.

- Felul doi nu mănânci. Ai brânză de vaci...E proaspătă. Ne-a adus-o azi, mătușă-ta Anica.

- Nu... Poate mai târziu.

- Atunci o portocală. A făcut rost taică-tu de câteva de la un prieten de la restaurantul partidului.

- Nu, mulțumesc. Mai târziu.

Oana se retrase în camera ei. Notă în caietul de însemnări. Privi prin geamul ce dădea spre munți. Cozla prinse o rugină multicoloră. Notă în caiet:

A trecut încă o vară. Va veni iarna, va veni iar o vară și tot așa. Așa oare o să fie tot timpul?

Se întinse pe pat cu mâinile sub cap privind în tavanul alb. I se păru că este din sticlă și că vede cerul. Își luă caietul ce se afla lângă ea, se întinse pe burtă și începu să scrie:

De ce-i atât de albastru cerul?

De ce-i atât de verde iarba?

De ce-i atât de neagră noaptea?

De ce se leagănă frunzele când adie vântul?

De ce foșnește iarba când o pasc cerbi?

Dar... de ce pun aceste întrebări?

Pentru că exist!

Pentru că trebuie și vreau să știu.

La școală avea să sâcâie de multe ori pe profesor cu fel de fel de întrebări pe care le găsea prin cărți și i se părea insuficient explicate.

* * *

Iarna coborî brutal peste Piatra-Neamț, încă din noiembrie. Norii au fost darnici și au așternut un strat gros de zăpadă. Copacii, spațiile dintre blocuri se îmbrăcară cu o haină albă supărător de imaculată, obositoare, sub un soare rece.

- Măine mergem la săniuş, le spuse dirigintele. Vă scoateți săniile de prin debarale, vă îmbrăcați bine și la zece în parc.

- Săptămâna viitoare avem două teze, domnu' diriginte. Una chiar la limba română, la dumneavoastră.

- Tocmai de aceea. Ieșim să acumulăm ceva oxigen, ceva imaginație, bună dispoziție și apoi la învățat. Este careva care nu vine?

- Eu, tovarășu' diriginte, nu pot. Fac naveta. Duminica cefereul face economii...Circulă mai puține trenuri.

- Și eu tovarășul diriginte, are nevoie mama de mine să stau cu fratele meu mai mic.

- Mai există și alții care nu pot veni?

Se mai ridicară câteva mâini. Aproape jumătate din elevi își declinară participarea. Dirigintele se supără.

- Nu-i nimic. Drumetețiile nu sunt obligatorii. Dacă o să căpătați forme pătrate, cât de curând, să nu mă acuzați pe mine. N-aveți decât să hibernați. Nu vă oprește nimeni. Oana, tu vii? întrebare motivată de cunoașterea situație ei.

- De ce să nu vin? Pot să vin și cu fratele meu? întrebă ea.

- Sigur. Puteți veni și cu părinții. Mai uită și ei de grijile zilei de mâine.

- Și dumneavoastră tot de asta ne scoateți pe munte, îl întrebă Bgdan.

- Pe naiba. Cu voi este o grijă în plus, dar recunosc că mă simt și eu mai bine. Viața bătrânilor nu-i tocmai ușoară.

- Dumneavoastră, bătrân? replică Bogdan.

- Nici tânăr nu sunt. Peste zece ani împlinesc o jumătate de secol.

- Vârsta, bătrânețea se măsoară în ani? interveni Oana

- Din păcate, se măsoară și în ani. Pot eu să alerg cât voi.

- Dar nu-i nevoie de alergat.

- De ce e nevoie? după părerea ta.

- De visat, îi răspunse Oana.

- Oana visează cam multe, interveni Bogdan. E o visătoare.

- De unde știi, îl întrebă dirigintele. Ți-a spus ție visele ei?

- Nu.. Dar știu. Știu după cum vorbește. Chiar și acum.

- E târziu, interveni dirigintele. Despre visele voastre poate o să discută într-o oră din trimestrul II.

- Chiar, domn' diriginte. Mi-i foame! intră în vorbă Corina, care până atunci stătu tăcută în banca ei din mijlocul clasei.

- Și mie, mărturisi dirigintele. Deci mâine la zece în parc.

- La revedere!
- La revedere! strigă tare, Corina.

* * *

Parcă pentru ei, peste noapte ninse din nou. Se așeză încă un strat gros de zăpadă, umedă. Copacii își aplecaseră crengile sub greutatea ei, doar castanii de rondul I își mențineau crengile drepte, cu albul imaculat.

Corina sosi prima, veselă, exuberantă ca de obicei. Se vedea că aerul rece și pur îi face bine. După ea sosiră și ceilalți, în grup. Se așteptară în parcul orașului. De pe o pantă se ivi și dirigințele. Făcuse deja câteva sute de metri de alergări. Urcară pe aleea principală până la punctul final, Trei Coline, de unde începea pârtia de schi. Se întâlniră și cu alți colegi, veniți pe o potecă de pe panta de răsărit a muntelui.

- Bogdan unde-i? N-a venit.
- Oana știe, răspunse Corina.
- De ce să știi eu? replică, supărată, Oana.
- Fiindcă ești șefă de clasă, îi spuse Corina, evitând o ceartă.
- Vine, interveni Mihai. S-ar putea să fi întârziat trenul. Face naveta.

După ce trecură pe la Căldările Uriașilor, coborâra, de-a dreptul, printre copaci, spre pantele mai domoale, bune pentru săniuș. Se amestecară și cu alți elevi. Hărmălaia era mare.

Pe sănii, pe saci de plastic, fiecare cum putea, aluneca pe zăpada bătătorită.

- Tu, de ce stai deoparte? Nu-ți place joaca? o întrebă dirigintele cu o voce vădit obosită de urcușurile pantei.

Oana nu-i răspunse. Doar se uită spre vale, spre cartierul de locuințe cu blocuri îndesate unul în altul. Dacă numai câte un copil de la fiecare familie din acel cartier ar fi urcat la săniuș, cerul s-ar fi umplut de freamăt și fericire.

* * *

De obicei, orele de dirigenție se programau spre sfârșitul săptămânii. Li se acorda o mică importanță, deși organizația de tineret, prin directorul adjunct, îndrumător UTC, controla pe diriginți asupra activităților din aceste ore. Cereau planuri de muncă anuale și trimestriale în care trebuia prevăzute fel de fel de activități: strângerea de maculatură și fier vechi, ținerea lunară a adunărilor generale, ținerea, tot lunară, a învățământului politic și, la fiecare oră de dirigenție ținerea unei informări politice.

Profesorul R. Z. își trecea în orar orele de dirigenție în prima parte a săptămânii, atunci când elevii erau predispuși la efort intelectual. Întotdeauna avea grijă ca ora să fie la sfârșitul zilei și să fie alături de ora lui de română.

- Cum stați cu visele, îi întrebă el pe elevi la prima oră de după vacanța de iarnă.

Ca de obicei, prima la răspuns fu Corina.

- Foarte bine, zise ea. Dacă începea școala în martie era și mai bine.

- De ce? o întrebă dirigintele.

- Vă spun eu, tovarășu' profesor. N-ar mai fi stat cu mânușile pe mâini.

Dirigintele ar fi vrut să le explice de ce a început școala în februarie dar s-a lăsat păgubaș. Le spuse însă că n-a uitat să discute la ora de dirigenție despre vise.

- O să fie o oră reușită, tovarășul dirigenție. La frig mintea este mai limpede, zise Bogdan.

Oana îl trase de mânecă.

- N-ai ce vorbi? îi spuse ea.

Profesorul nu-i dădu nici un răspuns. Doar le mai spuse încă o dată că era ora de dirigenție în care le promisese că se va discuta despre vise

Elevii erau nemulțumiți cu situația din școală, Se dădea căldură doar o oră, înainte de începerea cursurilor. Geamurile erau podidite cu gheață. Elevii stătea îmbrăcați cu haine groase, profesorii mai suflau în mâini când scriau la tablă.

Unul din elevi, care mai participase la o asemenea oră pe când fusese pionier se arătă complet nemulțumit.

- Tovarășu' profesor, eu vă spun de pe acum visul meu. Astă noapte am visat că mă aflu la Polul Nord. Eram explorator. Profesorul sesiză nuanța glumei elevului și i-o tăie aspru.

Visele tale ai să ni le spui data viitoare

Cu toate că avea experiență în activitatea de dirigenție, profesorul adună citate, fragmente de cărți, își întocmi un plan de lecție minuțios. Renunță la sfertul de oră de informare politică.

- Cine a visat frumos? își începu el ora.

- Bogdan îi răspunse sincer:

- Eu am dormit, nu am avut timp de visat. Poate Oana n-a dormit și ne va spune ceva.

- Tovarășu' profesor, despre ce fel de vise vreți să vorbim? întrebă Corina. La Generală, tovarășul comandant de pionieri zicea că trebuie să visăm frumos, să construim socialismul.

- N-a zis rău comandantul de pionieri, dar eu vreau să vorbim sincer. Să discutăm despre noi, adică despre gândurile voastre.

Cu toată pregătirea lui, ora deveni aridă. Pentru a ieși din impas, dădu un fel de extemporal. Tema: „Ce voi fi în anul 2000”. Le strânse, se uită pe ele. Banalități învățate la orele de educație din școala generală: *Aș vrea să fiu un bun constructor al socialismului. Voi fi un medic ce voi trata pe toți oamenii ca să fie sănătoși; Am să fiu inginer și am să construiesc blocuri pentru muncitori.*

- Am să iau acasă hârtiile să le citesc mai atent și o să le discutăm ora viitoare, spuse profesorul.

Acasă le luă spre lectură într-o pauză între pregătirea lecțiilor și începutul programului Tv, la ora 20. Le răsfoi plictisit de platitudinile spuse de copii. Câțiva nu scrisese nimic. Două fete scrisese că ele dorm bine, că nu visează noaptea. Se uită în caietul lui de diriginte și observă că erau copii de la țară.

- Mai bine așa, decât cu capul împuiat cu lozinci, își spuse pentru sine.

Apoi se analiză pe el.

- Da eu de fapt ce fac. Le spun eu oare adevărul copiilor. Tăcerea nu-i oare tot atât de vinovată ca și minciuna. Dărilor de seamă la ședințele de partid nu sunt tot minciuni. Sau lecțiile de învățământ politic.

Ochii îi alunecară peste o filă cu câteva rânduri și numele scris la urmă și nu în dreapta sus cum se scria de obicei pe extemporale.

Mi-am luat un caiet. Coperțile au culoare roșie. Să nu credeți altceva. Îmi plac trandafirii roșii, garoafele roșii. În el îmi scriu visurile mele. Ale mele și numai ale mele. De ce trebuie să le știe și alții. Apoi, cât timp va dura până la realizarea acestor vise. Putem fi, oare, siguri că le vom vedea vreodată realizate.

Sub aceste rânduri era semnătura: Oana Banu.

Apoi un P.S.

*Frunze de mesteacăn, alba mea iubire
Ai venit spre seară, vei fi pe vecie?*

Încurajat, dirigintele mai cercetă și alte însemnări.

- Visul meu este... nu știu ce este. Oi trăi și-oi vedea. Erau însemnările lui Bogdan.

- Grea e munca de diriginte! își zise R.Z.

În săptămâna următoare le spuse elevilor că au o gândire sănătoasă, că vor să muncească și să trăiască cinstit și că viitorul le stă în față. Uită să spună ce fel de viitor. Elevii înțeleseseră că este vorba despre profesiile lor, despre ce facultăți au să urmeze și că în țară, peste douăzeci de ani, socialismul va fi pe deplin construit și se va trece la o nouă etapă în dezvoltarea societății. Ei se vedeau constructori ai acestei societăți. Vor fi în deplinătatea forțelor lor creatoare.

Extemporale le introduse într-un plic, îl lipi, cu gândul că la întâlnirea de peste 20 de ani, când vor aniversa începutul vieții de liceeni, să-l citească.

* * *

- E primăvară, zise Oana, sărind pe pavajul străzii ca la șotron. Deodată se opri și privi într-o curte. După un gard înalt se afla un liliac plin de flori albe.

- Ce ai văzut? o întrebă Bogdan.

Cu ochii ațintiți spre liliac, Oana nu-i răspunse. Bogdan înțelesese starea ei de spirit.

- Te rog, ține această geantă nenorocită, plină de prostii.

- Ce vrei să faci? îl interogă Oana.

Bogdan deschise poarta, intră în curte și porni încet spre liliac.

- Doriți ceva, îl întâmpină o bătrânică.

- Sărut mâna! spuse repede, fâstâcit, neștiind de unde a apărut femeia cu părul alb. Vreau o crenguță de liliac.

- Pentru ea? și femeia cu părul alb arătă spre Oana. Pentru că ai intrat în curte fără voie ar trebui să te dau afară, dar dacă vrei să-i oferi ei o floare, te iert. Alege-o pe cea mai frumoasă.

Bogdan rupse o ramură cu vreo cinci ciorchini, cei mai înfloriți. Îi spuse mulțumesc, mai întâi, apoi sărut mâna stăpânei și ieși pe poartă. Fără să zică nimic i-l oferi Oanei. Nici Oana nu zise nimic. Îl duse doar la nas și respiră adânc.

Era primul buchet de flori primit de la un băiat. Nu știa ce să zică. La prima întretăiere de străzi găsi un motiv să se despartă de Bogdan pentru aș-i trăi emoțiile

- Mama a zis să trec pe la o mătușă, minți ea.

- O clipă te rog. Vreau să văd dacă ai să ai noroc.

- Ce ai mai inventat? îl întrebă Oana.

- Nimic. Te rog, uită-te să vezi dacă găsești flori cu cinci petale. Prin acest șiretlic Bogdan voia de fapt să o rețină pe Oana mai mult timp. Se gândise să-i spună că o iubește.

Oana îi satisfăcu dorința. Căută însă de geaba.

- Sunt o fată fără de noroc. Niciodată n-am găsit nici trifoi cu patru foi. Acum mă duc să caut locul unde se află norocul. Dacă am să-l găsesc am să-ți spun. Sau poate am să iau puțin să-ți aduc și ție. Vrei?

- Ce se vreau?

- Noroc.

- Se găsește pe drum?

- Nu. În pădurea fermecată. Am să caut zâna ce bună și am să rog să-mi dea noroc pentru tine.

- *Când s-a mpărțit norocu'*

Fost-am plecat la lucru, îi răspunse Bogdan. Tu erai acasă?

- Nu știu. Eu nu aștept noroc. Vreau să mi-l croiesc eu. Să mi-l fac după cum vreau.

- Și cum vrei să fie?

- Deocamdată abia se limpezește. Am găsit!

- Ce ai găsit.

- O floare cu cinci petale

- Deci ai noroc

- Ți-l dau ție. Poate mai găsesc unul și pentru mine. La revedere. Mulțumesc pentru flori.

- La revedere! Pe mâine.

* * *

- E zi pentru analize, îi spuse maică-sa, când Oana ajunse acasă. Trebuie să mergem la spital.

Oana nu zise nimic. Își lăsă geanta cu cărți, se schimbă de uniformă. Își luă caietul roșu și buchetul cu flori de liliac.

- Sunt gata, o anunță ea pe maică-sa. Să mergem.

- Nu mănânci?

- Nu mi-i foame! Răspunse ea indiferentă. Să mergem. Poate ne așteaptă doctorul.

- Poate, răspunse maică-sa, cu o voce ce trăda supărare.

- Parcă ai fi tu bolnavă și nu eu, îi reproșă Oana. O să treacă. Am găsit o floare de liliac cu cinci petale.

- Sigur că o să treacă... Îi spuse maică-sa. De unde ai liliacul.

Oana nu-i răspunse. Erau primele flori primite de la un băiat. Voia să țină această bucurie doar pentru ea. Era bucuria ei.

După primele zile de analize, mai stătu șapte zile pentru tratament. Făcu iar analize și se părea că boala este învinsă. Culoarea feței se schimbă în bine.

- Când nu voi mai fi, să scrii o poezie și despre mine.

- Mă mințiți, domnule doctor.

- Cum să te mint? îi răspunse bătrânul medic.

- Așa cum mint doctorii. Mințind spun adevărul.

- Mâine pleci acasă. Analizele sunt bune. Și nu te mint.

După tratamentul cu Interferon, se părea că Oana merge spre vindecare. Folosi perioada pentru pregătirea examenului de treaptă. Luă câteva ore de meditație la franceză. La limba română se pregăti singură. Reciti o parte din însemnările făcute în

decursul clasei a IX-a și își sistematiză materia dintr-a X-a.

- Nu ai nevoie de ajutor, o întrebă, maică-sa, doamna Banu.

- Nu! îi răspunse Oana. Cât am stat în spital au mai venit colegii și mi-au adus explicațiile de la R.Z. Nu mai am nevoie de nimic.

De fapt o vizitase doar Bogdan.

- Ceilalți să nu vină, îi spuse ea. Mă simt bine cu lumea de aici

Lumea de la spital era formată din două femei de la țară. De sub broboadele negre ieșeau șuvițe de păr alb iar frunțile le erau brăzdate de anii bătrâneții. Oana le privea lung și medita la condiția umană. Se privea în oglinda de la chiuvetă și încerca să se vadă cum ar arăta ea peste patruzeci, cincizeci de ani.

Când se întoarse acasă observă și la maică-sa niște fire de păr alb, chiar multe.

- Îmbătrânești. mamă. Aș vrea să te văd cum ai să fii ca bunică.

- Mai este până atunci. Trebuie să termini liceul... Apoi... vorba îi rămase suspendată.

- Nu-i vorba de mine. L-am văzut pe Radu cu o fată. Îl ținea de braț.

- Se însoară. Ni ți-a spus? Dar nurorile au și ele mame. Are cine să le ajute.

Oana zâmbi. Apoi, se ridică încet de pe scaun și plecă în camera ei. A doua zi începea examenul de treaptă. Se retrase pentru o scurtă recapitulare. Pe pat găsi caietul de însemnări. Citi ce scrisese în spital:

Uneori îmi regăsesc copilăria în oglindă; și doar atunci când în ea există păpușile. De acolo

privirea lor alunecă încet, muștrătoare, spre mine. Și parcă mă îndeamnă să vin la ele, ca altă dată; căci ele se joacă mereu. Azi nu mai pot să le văd cum se joacă, fiindcă joaca lor a rămas și va rămâne în trecut, în apele din ce în ce mai tulburi ale oglinzii.

Își lăsă caietul să se odihnească și se întinse cu mâinile sub cap privind plafonul alb prin care ar fi vrut să vadă cerul înstelat.

*Pustiu fi-va cerul pe gânduri ușoare,
Pustiu tot pământul de visuri cu flori,
De visuri cu arbori - scânteii verzi de soare
Ce-mi strigă acum desperați, „Să nu mori”.*

A doua zi susținut teza la limba română. Subiect pretențios, de disertație academică: „Limba noastră în creația lui Ion Creangă”. Își încheie lucrarea cu versurile:

*Eu sunt un simplu cuvânt
În limba țării mele...
Ce ma-aș putea face
Fără tine
Limbă românească?!*

Profesorul care citi lucrarea și o notă cu notă maximă nu apucă să o cunoască pe autoare. Băncile școlii fură înlocuite cu paturile de spital.

Caietul cu coperte roșii era însă mereu cu ea. Ea era caietul și caietul era ea.

* * *

Murise de mult. Murise în lumina ochilor lui albaștri și doar în anumite nopți întunecate îl mai putea vedea. Doar în nopțile acelea scrise cu litere de negru pe fondul conștiinței umane. În astfel de nopți, presimțite de sufletul ei, știa că-l va întâlni... În visurile

ei negre vedea o lumină albastră, senină, ca un zâmbet, și știa că e el. Îi ajunge asta, să știe că e acolo, că l-a văzut. Nu-i era frică de moarte, ci de o despărțire.

Lumina de foc creștea în ea. Creștea și întunericul din jurul ei, noaptea se întunecă mai tare. Dispare parcă și aerul. Ea știe... Știe că e clipa.

Ce imensă bucurie îi arde în ochi! Imensă ca și dragostea ei. Îi va înfrunta pe toți! O, și el va fi acolo. Va trece pentru o noapte Dincolo!

Și totuși... Parcă în noaptea asta ar vrea mai mult decât să-l vadă, să-i vadă lumina, vrea să se simtă scăldată în această lumină. Da, da. Se va duce aproape de albastrul acela de infern...

Va fugi. Va ajunge în noapte până la el. Acum.

Pornește. Pășind încet, plutind ca aburul, trece din genune în genune. Din abisul în care e cufundată ea merge spre lumina albastră. Și drumul este atât de ușor!...Dar cu cât e mai ușor la dus, cu atât va fi mai ușor la întoarcere.

Până acum i-a fost frică să nu-l piardă în neant. Dar cărarea e sigură acum, e cărarea spre dragostea ei. Și dragoste nu pierde în neant. Merge grăbită, fuge aproape, dar deodată se izbește de ceva: un zid material în lumea imaterială prin care fugea.

Oh, nu! E prea crud! A vrut să scape de lumea materială și tocmai aici...Strigă cu toată puterea sufletului ei zguduind „Cine ești?” „Mă întrebi cine sunt?” Sunt viața, viața ta pe care ai trădat-o. Îndrăgostită fiind, ai crezut că numai moartea vă poate despărți. Ajungând aici, ai crezut că ai învins orice forță. Nu. Ești un vis ce plutește la porțile morții, dar

ești vie. Nu vei trece mai departe. Tu îl vezi, el te visează, doar atât. Întoarce-te! Întoarce-te la lume! Nu te opune destinului!”

Și se întoarce. Totul e ca și altădată. Dar crește în ea dorința de a muri. Pe drum, la înapoiere, își spune în liniște: Ei, bine voi muri!

Ce simplu i se pare. Va trece în altă lume, definitiv. Va trece DINCOLO.

*

Știe că a murit. Știe și bucuria îi umple conștiința.

Trece cu zâmbet de nori plutitori de porțile morții și intră în lumea concretă a umbrelor. Pornește rătăcind prin lumea necunoscută în care credea că-i va atâta ușor. Coboară trepte după trepte, negre și mucedee. Caută un loc de odihnă și-și sapă o groapă. Sapă cu degetele și cu toată voința ei. Privește mormântul, trist, negru și adânc, tăcut și imens. Din el iese un duh. Poate-i un duh ce-i va primi dragoste. E el. Îi face semn. Nu poate vorbi. Nici ea nu poate.

Se îmbrățișează lung, strivind între ei tot timpul care i-a despărțit. În împărăția tăceri s-a împlinit visul lor. Toată lumea neagră ce izvora din ochii ei se umplu de lumină albastră, clară, imensă

Și el care o îmbrățișează nesfârșit, nesfârșit...

*

Mă doare spațiul;

Substanța ce sunt

încă mai este

și încă mai plâng.

*

Ai uita să îmi spui povestea stâncii cu chip de om de la Șerbești. Ai mai ascultat pământul să vezi dacă suferă sau nu. Corina e o fată frumoasă

.....

..

*

*O de-aș muri, ar rămâne
În urma mea pământul pustiu
Vremea va trece
Și n-am să mai fiu, n-o să mai fiu.*

*Pustiu fi-va cerul de gânduri ușoare
Pustiu tot pământul de visuri cu flori,
De visuri cu arbori – scânteii verzi de soare
Ce-mi strigă acum desperați „Să nu mori!”*

* * *

- De ce te scoli așa dimineață, mai este până la ora opt, când intri la serviciu? Iar ai un caz grav? Îl întrebă soția pe bătrânul doctor, medic și ea în același spital. Mai menajează-te și tu, că și așa ești destul de șubred.

- Mai bine fă-mi o cafea până mă pregătesc de plecare și nu mă cicăli cu boala ce a căzut pe capul meu.

- Bine! Îți fac dar mai bine te-ai muta și cu dormitul la spital. Mă mut și eu și facem și economie de lemne, de lumină. Crezi că are să-ți facă cineva vreo statuie. Și chiar dacă ți-ar face, cu ce ne-ar încălzi.

- Mai lasă-mă în pace cu teoriile tale. Am plecat. La revedere...

Doctorul intră în rezervă în vârful picioarelor:

- Nu dormi? o întrebă pe Oana.

- I se răspunse abia perceptibil.
- Nu. De ce să mai dorm ? îl întrebă Oana.
- Tot cu caietul. Ai mai scris ceva?

Nu primi nici un răspuns, în schimb Oana strânse, cu ambele mâni, caietul la piept, deschis la ultima pagină scrisă. Parcă îi era frică să nu i-l fure cineva. Privirea îi încremeni pe chipul doctorului.

- Nu vrei să-mi citești ce ai scris?

Întrebarea fu de prisos. Nu mai avea cine să-i răspundă. Îi luă caietul și citi ultimele gânduri.

*Lăsați-mi apa albastră
Iarba verde și noaptea neagră,
Lăsați-mi frunzele să se legene,
Cerbi să pască iarba care foșnește,
Lăsați să fie frig când ninge.
Lăsați-mă să întreb!
Lăsați-mă să trăiesc!*

În cei patruzeci de ani trăiți în spital, bătrânul doctor asistase la multe momente triste. Inima i se împietrise și de mult nu-i mai dădură lacrimi. Nici nu avea voie. Asemenea slăbiciuni nu intră în fișa postului unui medic. Nici acum ochii nu sloboziră nici-o picătură. Un strigăt de revoltă porni însă din pieptul lui ca pentru sine. O întrebare pentru Dumnezeu din partea unui credincios, preocupat cu salvarea vieții oamenilor. Se auzi în toată secția: **De ce, Doamne?! De ce, Doamne?**

II

După examenul de treaptă, clasa dirigintelui R.Z. își păstră aproape intactă compoziția. Lipsea doar Oana, plecată la liceul umanist, un elev se duse la seminarul de la Tg. Neamț și un altul la un liceu militar. Evenimentele de început de an, se desfășurară după același tipic. Deschiderea anului școlar cu o adunare în curtea liceului, anunțarea diriginților pentru clasa a IX-a, enunțarea planului pentru muncile agricole și intrarea în clase pentru primirea manualelor. După aceea practica agricolă pe aceleași tarlale ale IAS, urmată la o săptămână de Balul bobocilor. Aceași muncă, uneori în culori vii, alteori cenușii. Trecerea absențelor, ascultarea elevilor, încheierea mediilor, ședințe cu părinții, ținerea orelor educative. Fără să-și dea seama, elevii își petreceau viața înghesuiți într-un pat școlar plin de obligații. Adolescența le permitea să treacă peste greutăți, să transforme necazurile în bucurii. R. Z. contribuia din plin la menținerea unei atmosfere adolescente în clasă. Dirigintele își plănuiše pentru a da culoare vieții de elev în clasa XI-a excursie pe Ceahlău, o drumeție pe Valea Almașului și la mănăstirea Horaița, alte câteva ieșiri la săniuș și un circuit cu autobuzul pe la mai multe case memoriale ale scriitorilor. Planul i-a fost dat peste cap. Revoluția din Decembrie schimbă radical atmosfera din școală. Apărură alte obligații, alte probleme alte orientări, alte preocupări. Eliberați de un anumit stres, profesorii intrară în altul. Libertatea le aducea și necazuri. Oricum, în clasă erau altfel lecțiile. Cel puțin la obiectele umaniste.

Pentru elevii clasei a XII-a o discuție despre relațiile dintre băieți și fete în perspectiva libertinajului

ce se întrezărea, profesorului R.Z. i se păru mai mult decât necesară. Le vorbi despre marele iubiri, oglindite în literatură. Le aminti și despre concepția lui Platon.

- Corina, tu ce părere ai?

- Despre ce? întrebă aceasta, fiind surprinsă neatentă la cele ce se discuta în clasă.

- Despre ce vorbim, despre iubire.

- Care iubire? domnule profesor.

- Iubirea iubire, dintre băieți și fete.

- Am cam terminat cu ea. Băieții îs... băieți.

Iubirea la ei e... Poate ne spune Popescu.

- Eu n-am timp de dragoste, răspuse Popescu.

Tata a deschis o dugheană și sunt vânzător. Zice că mă face capitalist

- Poate ne spune Bogdan, vorbi profesorul.

Respectuos ca întotdeauna, Bogdan se ridică în picioare.

- Iubirea, începu el, o cauți, o vezi, vrei să o prinzi. Ai impresia că ai reușit, dar deodată dispăre...

- De ce te-ai oprit? E frumos ce ai spus. Fiecare caută iubire, își caută iubirea.

- Dumneavoastră ați găsit-o? îl întrebă Corina.

Profesorul rămase pe gânduri. Ar fi avut multe de spus. Aș putea scrie un roman, gândi în sinea lui. Totuși răspuse evaziv.

- Știu eu!...

Ora se încheie cu acest *Știu eu*, spus de profesor. Discuția continuă pe culoar. Era recreația mare.

- De ce n-ai vrut să vorbești despre iubire. Noi am discutat de atâtea ori. Ai păreri interesante. Puteai să vorbești concret despre prietenia ta cu Oana.

- Nu! Nu pot face așa ceva. Acum e prea târziu ca să vorbim la prezent. Oana nu mai este.

- Cum? Ce s-a întâmplat? De ce nu mai este? Se interesă afectată Corina.

- Fiindcă a murit.

- Îmi pare rău. Era o fată foarte bună. Dumnezeu s-o ierte.

Corina nu se putu reține. Îi dădură lacrimile. Își scoase o batistă din buzunarul de la blugi și-și șterse ochii.

- Dirigul știe? se interesă ea.

- Cred că da. N-a vorbit cu mine despre ea. Nici eu nu i-am spus. Am aflat de moartea ei de 1 martie. Am vrut să-i duc un buchet de ghiocei- Ce rău îmi pare! Poate voi credeți că eu o uram, dar nu-i adevărat. Sincer îmi pare rău după ea. Era o fată talentată.

- Voia să ajungă scriitoare, de aceea s-a dus la liceul umanist. Avea și un caiet cu poezii.

- Păcat!

- Să intrăm în clasă, zise Bogdan. Vine doamna de chimie și ne ascultă dacă ne vede pe sală.

* * *

Despre moartea elevei Banu Oana se comentă puțin în liceu. Evenimentele din decembrie, freământul politic al anului 1990 și începutului lui 1991, nu mai lăsau loc cunoașterii dramelor individuale. Un anunț scurt în ziarul local fu trecut cu vederea. Peste un an, un alt anunț din același ziar local amintea că undeva pe malul Bistriței a fost găsit mort tânărul Bogdan Barbu. Poliția relata faptul că nu se știe cauza morții, cadavrul

neprezentând urme de violență. La el s-a găsit doar în
carnețel cu câteva rânduri și o filă de matematică
separată pe care era scrisă o poezie. Motivul, morții a
rămas neelucidat. În numărul următor al ziarului
reporterul, cu acordul părinților, a publicat poezia și
însemnarea.

27 februarie, 1988

Și totuși există trecere

Lui B.

*Ninsoarea-mi va aduce mereu
Aminte de tine*

*Dar, Vai! În această ninsoare
Fi-voi doar eu,*

Numai eu

*Și fulgii de nea, argintii,
Spre tine se-ndreaptă.
Te-așteaptă mereu și nu vii,*

Dar te așteaptă.

*Cu ploile verii vor trece,
Cu ploile toamnei vor veni
Și-apoi, prin zăpadă, ninsoarea cea rece*

De tine-mi va aminti.

Pe micul carnețel, cu pixul în el, ce îi stătea în
buzunarul de la piept, se afla un catren, nimic în plus,
suficient sieși:

*Ascultă, tu, bine, Iubito,
Nu plânge și nu-ți fie teamă,
Ascultă cum greu, din adâncuri
Pământul la tine mă cheamă.*

*Piatra-Neamț
Iunie-Iulie,*

2009

*Premiul special,
al prieteniei*

- Ți-ai terminat lecțiile? îl întrebă maică-sa, Maria Marin, pe fiul ei, Ion, elev în clasă a IV-a primară, la Școala Generală Nr. 1, de pe Bulevardul cu Castani.

Mai am niște adunări la o problemă dar le fac după ce vin de la joacă.

- Nu așa. Termină acum și, când ești gata, mergi cu mine în oraș să cumpărăm ceva de mâncare.

- Ia-o pe Ioana, dacă vrei să ai companie.

- Am nevoie de ajutor, îi răspunse aspru maică-sa. Am de adus și niște cartofi. Taică-tu vine târziu de la fabrică.

- Bine! Am terminat, dar voiam să mă duc puțin cu bicicleta.

- Mai bine nu ți-o luam. Toată vara ai alergat și tot nu te mai sature. La iarnă ce ai să faci?

- Am să mă duc cu sania, îi răspunse Ionică, puțin obraznic.

- O să vedem noi. Am să-i spun lui taică-tu că nu mă ascuți...

- Nu! Te rog, nu! Știi că vreau calculator.

- Bine, dar încălță-te mai repede că nu am timp de pierdut.

- Sunt gata. Pa, soră-mea. Să fii cuminte. Să nu mai umbli prin caietele mele.

* * *

Plecară la supermarketul din centrul orașului. Se deschise nu de mult și te puteai aproviziona cu de toate

fără a mai fi nevoit să colinzi toate dughenele. Și nici nu era mult de mers pentru cei din familia Marin. Doar trebuiau să treacă podul de peste Gârla Repede, unde era singura intersecție mai aglomerată și semaforizată din târg.

Așteptară să se aprindă lumina verde pentru a trece strada. De partea cealaltă, chiar pe malul gârlei, Ionică văzu un băiat cam de seama lui, ce stătea rezemat de balustrada podului. Nu-i dădu nici o importanță. Crezu că și el așteaptă să traverseze strada în sens invers când se vor schimba luminile semaforului. Băiatul se duse repede în fața primei mașini ce oprise. Apoi la a doua iar când apăru culoare verde de trecere pentru mașini fugi la locul lui de lângă balustrada podului. Era foarte supărat. Își băgă mâna-n buzunar, scoase câteva monede și se uită lung la ele.

- Hai, băiete! Ce ai văzut de stai pe loc? îi zise doamna Marin lui Ionică.

Trecând repede printre oameni, Ionică traversă podul și o ajunse pe maică-sa la intrarea în magazin.

- Ia și tu un coș! îi spuse maică-sa.

Trecură amândoi printre rafturi. Își umplură coșurile cu de toate: portocale, ulei, zahăr, biscuiți, făină de grâu, pungi cu cartofi, aș cum făcea doamna Marin de fiecare dată când soțul lua salariul. La casă, doamna Marin observă că Ionică avea în coșul său trei bucăți de ciocolată.

- De ce ai luat trei. Eu nu am voie să mănânc dulce. Lui taică-tu nu place. Vă ajungeau două ciocolate. Du una înapoi!

- Te rog, plătește-o și pe asta. Te rog...

- O plătesc, dar nu-i bine să mănânci atâta dulce.

La întoarcere, la semafor era din nou lumină roșie pentru pietoni.

- Vrei o ciocolată, îl întrebă Ionică pe băiatul ce aștepta schimbarea culorilor și mașinile să se oprească pentru a încerca din nou ștergerea unui parbriz și căpătarea un ban.

Fără să-și dea seama, doamna Marin traversă strada fără Ionică. Când se uită după el, se schimbaseră luminile de la semafor. Ionică stătea alături de ștergătorul de parbrize

- Cum te cheamă? îl întrebă Ionică

- Mihai. Pe tine?

- Ion. Mama îmi zice Ionică. În ce clasă ești.

- Am terminat a treia.

Mai departe Ionică nu avu timp să afle de ce Mihai a zis că a fost în clasa treia. Se schimbaseră culoarea semaforului și maică-sa îl chema cu insistență.

- Ți-ai mai găsit un prieten? îl interogă ea. Sper că nu mi-l aduci acasă.

Ionică nu i l-a dus acasă, însă de câte ori avea timp trecea pe la intersecția de la pod și-l ajuta la curățitul parbrizele.

* * *

Prima zăpadă... Căzu pe la jumătatea lui noiembrie. Iarna se instalează cu un frig aspru. În clasă, caloriferele frigeau. Camelia intră îmbujorată de frig. Își duse haina de blană la cuier și, apoi, se așeză în bancă.

- Ți-ai făcut tema? îl întrebă ea pe Ionică.

- La ce? o întrebă și el la rândul lui.

- La Civică...Despre drepturile copiilor.

- Da. Am scris o pagină.

Soneria, o instalație adusă de director de la pompieri și montată într-un copac ce trona în mijlocul curții, anunță strident începutul orelor de dimineață. Pe culoar începură să se audă pașii domnilor învățători. În clasă se făcu liniște. Învățătoarea lor, deși era tânără, ținea mult la disciplină. Nu ridica tonul decât foarte rar și atunci pentru cazuri deosebite, când nu i se îndeplineau măsurile luate. Cu toate acestea copii o iubeau. Pe fiecare îl aprecia după rezultatele obținute. În pauza mare nu se ducea în cancelarie, ieșea cu ei în curte și le organiza joaca, ea fiind, nu rare ori, personajul principal.

- Bună dimineața! zise, ca de obicei, domnișoara Mihuț, învățătoarea.

Copii i-au răspuns în cor și au rămas în picioare pentru intonarea Imnului de Stat. Se așezară jos iar învățătoarea trecu cu privirea peste clasă să vadă dacă nu lipsește careva. După ce se asigură că sunt prezenți toți, îi întrebă ce au făcut în weekend, dacă au făcut vreo drumeție cu părinții, dacă au făcut vreo faptă bună sau obrăznicie și dacă n-au uitat de lecții. Ușor a trecut la tema primei ore,

- Am avut o temă pentru acasă, o compunere despre drepturile copiilor

- V-ați făcut-o toți! Să ridice mâna cei ce n-au reușit sau au uitat.

Nu se ridică nici-o mână.

- Atunci, cine vrea să citească?

Brațele copiilor se ridicară sus aproape toate. Camelia își flutura mâna într-o parte și alta:

- Eu, domnișoara învățătoare... Vreau eu să citesc.

O ajutase unchiul ei, profesorul Pupăză, profesor de științe umaniste la Liceul de Contabilitate.

- Hai, citește, dacă inșiști să te ascult.

Cu vocea ei pițigăiată, Camelia începu să citească repede despre drepturile copiilor la învățătură. Era convingătoare. În clasă era cald. Copii primise manuale școlare în mod gratuit iar unii cu venituri mai mici chiar și rechizite. Erau duși la spectacole la Casa de cultură, aveau bibliotecă la școală și începuse să se construiască și o sală pentru orele de sport. Completă micul ei eseu de vreo trei pagini cu amintiri ale unchiului care învățase la aceeași școală.

- Nu cu mult timp în urmă, la școala noastră, orele de sport se făcea iarna pe holul din clădirea veche sau în clase, încălzirea se făcea cu lemne iar grupul sanitar se afla în curte.

- De unde știi? o întrebă domnișoara învățătoare.

- Mi-a spus nenea Vlad, unchiul meu, care a învățat tot la această școală.

- Cum îl mai cheamă pe unchiul tău, se interesă învățătoarea.

- Domnul Vlad Pupăză. E profesor, spuse Camelia repede, mândră de unchiul său.

Copiii izbucniră în râs când auziră cum îl cheamă pe unchiul Cameliei. Învățătoarea îi potoliră repede, spunându-le că n-au de ce râde de numele unui om, că pe primarul orașului îl cheamă Găină, pe nu știu care Cocoș, iar pe altul Curcă. Sunt alții care poartă nume de animale sălbatice. Vulpe, Ursu, Lupu... Nu înseamnă că este vreo legătură între acestea, caracterul lor, și oamenii respectivi. Nu numele contează, ci omul,

sublinie învățătoarea în încheierea acestui capitol neprevăzut al lecției.

În tot acest timp, domnișoara învățătoare observă că Ionică și colegul lui de bancă nu participau la viața clasei, ci discutau între ei.

- Ionică, ce tot șoșotești acolo cu colegul tău?

- Nimic! domnișoara învățătoare, se apără el.

- Măi Ionică, deocamdată, eu văd destul de bine.

Dacă nu vrei să ne spui, citește-ne compunerea.

- Domnișoara învățătoare, eu n-am scris despre cele spuse de Camelia.

- Dar n-ai respectat indicațiile ce vi le-am dat ora trecută?

Ionică nu mai zise nimic

- Ia să vedem ce ai scris, dacă te codești.

Învățătoarea îi luă caietul de teme. Era curat, scris ordonat. Titlul temei pentru acea zi, *Drepturile copiilor din România*, nu era trecut

Ionică, tu nu ți-ai făcut tema pentru azi, îi zise supărată, învățătoare.

- Ba da, domnișoară. Sunt ultimele două pagini.

- „Prietenul meu”, vrei să spui.

- Da, răspunse Ionică cu o voce stinsă, de frică că va lua o notă proastă iar calculatorul se îndepărta de el.

După ce o privi o clipă, învățătoare își dădu seama că Ionică scrisese ceva aparte.

- Poftim și citește, îi zise ea lui Ionică,

Cu inima cât un purice de frica unei note proaste, Ionică începu timid, poticnindu-se.

- Dă caietul la mine, să citesc eu.

Învățătoarea era meșteră, ba mai mult, artistă în cititul lecturilor, chiar și ale copiilor.

Prietenul meu, începu ea, cu titlul compunerii.

La Pod la Sculei, podul ce traversează Gârla, este cea mai intensă circulație din orașul nostru. Acolo l-am întâlnit eu pe Mihai. Mă luase mama s-o ajut la adusul unor cumpărături de la noul magazin alimentar. Mihai stătea rezemat de balustrada podului și aștepta să oprească mașinile la semafor. Apoi, în mâni cu o sticlă de plastic și un burete se ducea în fața mașinilor și îi ruga pe șoferi să-l lase să șteargă parbrizele pentru ai da un ban. Am intrat în vorbă cu el. L-am întrebat cum îl cheamă.

- Mihai, mi-a răspuns el din fugă.

Se schimbase culorile și alergă la prima mașină. Apoi la a doua. Abia la a treia, șoferul acceptase să-i fie curățat parbrizul și-i dădu un leu dinăștia noi.

Am trecut și a doua zi pe la el. Am aflat că în sticlă avea apă cu detergent.

Este de o seamă cu noi, adică are zece ani împliniți. L-am întrebat la ce școală învață.

- Am terminat a III-a, mi-a spus el. Acum învăț să câștig bani.

- Și școala? îl întreb eu.

- Îmi dă de mâncare? îmi răspunde el. Dar nu numai mie.

Am aflat că maică-sa este bolnavă, nu poate munci. De taică-su nu știe nimic. Trăiesc din banii ce se dau pentru copii.

De câteva zile îl ajut la curățatul parbrizelor. Am învățat mărcile mașinilor. Mihai le cunoaște foarte bine. Știe și mașinile ale căror șoferi sunt mai darnici. Cei care conduc mașini mai vechi și mai ieftine. La

Mercedesuri, BMW, nici nu se duce. Știe că este refuzat. Am încercat și eu la un Patru ori ptru nou. Șoferul nici nu s-a uitat la mine. Doar m-a claxonat.

A zis că mi-aduce o revistă cu tot felul de mașini. Dacă am să-mi cumpăr calculator o să urmărim saloanele auto. Poate îl determin să vină și la școală. Am să-i dau porția mea de mâncare de la pauza mare să o ducă acasă.

Mâine, dacă am timp, mă întâlnesc din nou cu el.

În clasă era o liniște desăvârșită. Nu se auzea nici o respirație. Dacă ar fi existat o muscă i s-ar fi auzit bâzâitul.

Învățătoare nu făcu nici un comentariu, doar la sfârșitul orei îi spuse lui Ionică să vină cu maică-sa la școală, dacă se poate.

* * *

- A făcut vreo boacăna? o întrebă doamna Marin pe domnișoara învățătoare.

- Nu. Am vrut doar să vă spun că băiatul dumneavoastră este prieten cu un copil al străzii

- A făcut ceva rău? se interesă doamna Marin.

- Deocamdată nu. Mi-am făcut doar datoria. Vedeți să nu se întâmple ceva. Anturajul, știți dumneavoastră.

- Ionică nu m-a mințit niciodată. Știam de prietenul lui. L-a adus de câteva ori și acasă. Nu este un copil rău, un vagabond. Își ajută doar familia.

- Am înțeles acest lucru din compunerea lui Ionică. Totuși, nu-i bine să stea cu el pe stradă.

- Am să încerc. Poate...

Mama lui Ionică nu-și spuse însă gândurile. Nu putea să facă o promisiune de una singură.

* * *

- Vreau să-ți spun ceva, se adresă ea soțului în aceeași zi, după ce acesta veni de la serviciu.

- Spune. Cred că nu este ceva rău. Sper că nu s-au terminat banii. Au mai intrat câțiva muncitori în șomaj. S-a redus mult producția de mașini agricole.

- S-ar putea să fiu eu reîncadrată și nu va fi chiar rău. Dar nu despre asta vreau să-ți vorbesc. Ionică și-a făcut un prieten, un băiat foarte sărac. El ar vrea să-l ajutăm pe băiat ca să poată să meargă la școală.

- Și ce să fac eu? E de datoria Statului să se ocupe de astfel de probleme.

- N-ar putea să stea la noi. Este de-o seamă cu Ionică. Ar putea merge împreună la școală.

- Eu am stat la Casa de copii, când am rămas orfan. Mi se pare că unii profesori mai trăiesc și îi cunosc. M-aș putea duce să vorbesc cu ei.

- Ionică însă vrea să meargă la școală cu el. A zis că este un băiat foarte bun.

- Nevastă! sunt vremuri grele, se înfurie domnul Marin.

- Tocmai de aceea, contraatacă doamna Marin. Dacă vremurile ar fi bune ar avea și băiatul ce să mănânce și ar merge la școală.

Apoi continuă, fără al lăsa pe soț să-i răspundă. De dormit are unde dormi. În aceeași cameră cu Ionică. De mâncat? Unde mănâncă patru, o gură în plus se cunoaște puțin. Am să mă duc și pe la mama să-mi mai dea niște cartofi, făină de porumb, iar la Crăciun vom tăia porcul care ni l-a crescut. Foame nu vom face.

- Dar de ce nu-l ia vecina? Tot n-are nici un copil. Decât ar hrăni dulăii ăia de câni...

- Fiecare cu ce poate, filosofă doamna Marin.

- Să mă mai gândesc, zise domnul Marin.

- Ce atâta gândire! îi răspunse soția. Doar nu punem țara la cale.

Domnul Marin reveni la sentimente mai bune.

- Cred că tu ai fi mai bună de condus țara decât nătărăii ăștia cu trandafiri, cu săgeți, cu vulturi, sau ce mai au ei. Acum lasă-mă să dorm că mâine mă scol dimineață să plec la lucru.

- Da ce, eu nu mă scol, îi răspunse Maria supărată. Nu eu îți pregătesc cafeaua și-ți pun în *traistă* de mâncare.

- Și vrei să mai ai unul în plus pe care să-l speli, să-l îngrijești.

- Asta e treaba mea. N-am să te pun pe tine să muncești...

- Bine! Fie cum vrei tu. Te rog stinge veioza aia
că mă deranjează.

* * *

A doua zi, doamna Marin se trezi parcă mai devreme ca de obicei. Îi pregăti soțului micul dejun, pâine cu unt și cașcaval ras, o cană cu lapte.

- Cacao, nu mai este? o întrebă soțul.

- Este, dar am uitat eu să fac.

- Nu-i nimic, îi răspunse soțul. Știi, astă noapte m-am trezit și m-am gândit la ceea ce ai spus tu. Dacă crezi că ai să poți face față, poți să-l aduci pe băiatul acela. Numai să nu fie un vagabond.

- Mă mai gândesc, îi răspunse soția, dar ea era hotărâtă să-l ajute pe băiat.

* * *

- N-ai vrea să vii să stai la noi? îl întrebă doamna Marin pe Mihai, chiar în ziua aceea, când Ionică își aduse prietenul acasă.

Mihai stătu un moment pe gânduri, apoi îi răspunse ferm.

- Nu pot. Nu pot s-o las pe mama singură. Trebuie să-i aduc apă, să tai lemne.

Mihai stătea într-un cartier sărăcăcios, la Lutărie, într-un bordei.

- Nu, nu se poate. Vă mulțumesc.

- Dar mama n-are salariu, se interesă doamna Marin.

- Am eu o pensie de la tata, dar nu ne ajunge. Mama este bolnavă de mult, nu a lucrat decât cu ziua pe la oameni.

De câte ori, Mihai trecea pe la doamna Marin și primea o plăcintă sau o bucată de ciocolată, rezerva și pentru maică-sa o parte. Acest lucru o impresionă pe doamna Marin și făcu să-l îndrăgească pe băiat. Era chiar bucuroasă că se împrietenise cu Ionică.

Dar la școală n-ai vrea să mergi? insistă doamna Marin. Te duci cu Ionuț, stai cu el, o să te ajute să recuperezi materia.

- Dar o știu.

- De unde o știi dacă nu mergi la școală.

- Am cărțile. La citire am citit toată cartea. Și la Istorie. La aritmetică este mai greu. Dar îmi mai arată mama. A zis că am să merg la școală după...

- După ce? insistă doamna Marin.

Mihai izbucni în plâns.

Printre lacrimi spuse:

- După ce va muri.
- De ce să moară.
- Așa a zis. Este bolnavă. Stă mai mult în pat. Zice mereu să mă lipesc de ea că îi este frig. Eu fac foc dar tot zice că este rece.
- Vrei să mă iei să merg până la tine să vorbesc cu ea.
- S-o întreb. Nu vrea să primească pe nimeni. Vă spun mâine.

* * *

- De ce n-ai mai venit pe la mine? Pe unde ai umblat? îl întrebă Ionică pe Mihai după o săptămână. Mama te-a căutat să meargă la tine, după cum a fost vorba.
 - N-a mai fost nevoie. Nu mai avea cu cine vorbi.
 - De ce? se interesă Ionuț.
 - A luat-o bunica la ea, la Borzoghean.
- Borzoghean este cartierul unde se află cimitirul orașului.
- Ionică nu înțelege aceste cuvinte folosite de oamenii maturi când câte unul dintre ei glumesc trist despre sfârșitul vieții.
- Ce-i la Borzoghean? îl întreabă Ionică, nelămurit.
 - E cimitirul. Mama a murit. Acolo este și bunica înmormântată.
- Ionică nu prea înțelege situația tragică în care se afla Mihai.
- Vii pe la mine. Mi-am cumpărat un nou joc pe calculator. E cu mașini. Putem să ne întrecem ca la curse. Vii?

- Vin. Nu mai am treabă. Nici n-are cine-mi mai arăta la aritmetică. La citire este altceva.

* * *

Trimestrul I era la sfârșit, în săptămâna de dinainte de vacanța de Crăciun. Prin orașul împodobit cu milioane de becuri multicolore, lumea umbla frenetic după cumpărături.

- Mergem să luăm obiecte pentru pomul de Crăciun, le zise doamna Marin.

Trecură pe la intersecția de la pod. Mihai, stătu pentru o clipă locului, privi la mașinile care se opriră, parcă regretând că nu le mai spală parbrizele, apoi se luă după doamna Marin și Ionuț care se pierdură printre lumea în mișcare. Îi ajunse în fața magazinului.

- Eu vă aștept afară, le spuse el.

Ionică avea să afle de ce Mihai n-a intrat în magazin.

Într-o zi Mihai cu un alt băiat de stradă au stat la intrare și au cerșit bani. Paznicul i-a acuzat că vor să fure și a dat telefon la poliție. A stat o zi închis până s-a aflat că erau din oraș. Au fost duși acasă și dați în seama părinților.

- Era un polițist rău, un mustăcios care ne-a bătut. Nu ne-a dat de mâncare. Am stat închiși într-o cameră cu niște băieți mari care râdeau de noi. De atunci, m-am apucat să șterg parbrize dar și acolo eram înjurat, fugărit.

- O să ștergem parbrize la mașinile noastre când vom fi mari, îl consolă Ionică. Dacă tata o să câștige niște bani, poate o să spălăm mașina lui. Până atunci e mai bine cu sania. Tot este zăpadă

* * *

- Copii, aveți un nou coleg, spuse domnișoara învățătoare. Va sta în bancă cu Ionică.

Învățătoarea îl testă să vadă dacă știe să citească, dacă la școala din mahalaua de unde a venit a învățat ceva sau a fost trecut doar ca să nu fie raportați repetenți. Surpriza nu-i fu mică. Mihai era cu mult deasupra celorlalți elevi. La matematică mergea mai greu. Încolo, la toate obiectele se prezenta bine. Când i se aduse situația școlară, văzu că majoritatea notelor erau foarte bune.

- Ce fel de elev era Dobre Mihai, o întrebă ea pe colega de la Școala din Poieni,

- Deștept, dar lipsea foarte mult. În clasa I, când a frecventat regulat a luat premiul I. Avea o situație grea acasă. Am încercat să mergă la un orfelinat dar n-a vrut. A zis că stă cu maică-sa. A rămas singur.

- A ajuns la școală la mine. Mi l-a adus mama unui copil. Sper să n-am probleme.

- Dacă o să frecventeze școala, cu siguranță ai să ai probleme.

- De ce?

- Nu cu el, ci cu părinții elevilor.

Domnișoara Mihaela rămase nelămurită.

- De ce cu părinții? întrebă ea.

- Fiindcă ai să ai un premiant în plus. I-ar dacă vei fi corectă, va fi singurul pe primul loc.

- Am copii deștepți, harnici, părinții se ocupă de ei.

- Tocmai de aceea. El este talentat. Ai să te convingi. L-am simțit. Și nu făcând comparație cu ceilalți copii din clasa mea, deși nici ei nu sunt proști, dar nu se țin de carte. Mai fac treabă, unii vor să se facă

sportivi sau meseriași. Ai tăi se vor doctori, ingineri. Cu așa o clasă e ușor să lucrezi.

Domnișoara nu mai zise nimic. Ajunsesse la școala din centru prin anumite împrejurări. Îi era frică ca învățătoare din mahala să nu comenteze acest lucru. Până la urmă, colega îi spuse, parcă înțelegându-i frica.

Mă simt bine la margine de oraș. Și mama a fost acolo învățătoare. Mă cunosc oamenii. Îmi pare rău că nu am putut să-l rețin pe Mihai. Am și eu problemele mele. N-am putut să-l ajut mai mult.

* * *

Iarna trecu repede, ca pentru copii. Sania lui Ionică intră în magazie mai obosită ca de obicei. Ioana, sora lui Ionuț, îi mână pe cei doi căluți fără-ncetare de câte ori ieșeau pe străzile orașului. Apoi în mahalaua de sub munte exista o panta minunată de sănătos. Duminica veneau roșii de șfichiul frigului și sănătate.

Veni primăvara. Doamna Marin, dori să vadă de unde vine Mihai, dacă n-are rude apropiate. Merse în cartier. Casa lui cu o singură cameră era închisă, așa cum o lăsase când el plecă de acolo. Se duse la școală să vorbească cu fosta lui învățătoare.

- Doamna, nu mai este, îi spuse femeia de serviciu. S-a dus, săraca. N-a mai rezistat. A luat-o Dumnezeu. Păcat, că frumos se mai purta cu copiii.

- Dar elevii unde sunt? întrebă doamna Marin.

- Au plecat la o școală din centru. Erau puțini. Au mai rămas cei din clasele I și a III-a. La anu', se zice că și aceștia vor pleca. Alți copii de școală sunt puțini. La grădiniță sunt doar vreo zece.

La întoarcere, doamna Marin luă băieții și intrară prin cimitirul care le era în drum. Aprinse o lumânare la

mormântul mamei lui Mihai și dădu să plece. Văzu că Mihai și Ionuț plecară de lângă ea. Stăteau nu departe la un mormânt cu o cruce nouă, cu câteva coroane cu flori din hârtie. Pământul era încă reavăn, cum îl aranjase groparii. Pe obrajii lui Mihai curgeau lacrimi. La plecare, o luă singur înainte tăcut.

* * *

Serbarea de sfârșit de an se desfășură, ca de obicei, în curtea școlii. Era o zi senină, cald. Elevii din clase I – IV erau prezenți în corpore. În cămășile lor albe, dădeau o impresie de puritate. Cei din clasele de gimnaziu erau mai gălăgioși. Fetele dintr-a opta, începură să aibă aere de domnișoare. Purtau blugi strânși pe corp sau fuste scurte, cu cercei mari, inele. Câteva se vopsiseră pe buze și își făcură sprincenele.

Pe la microfon trecură pe rând învățătorii și diriginții în ordinea claselor, începând cu clasele întâi, anunțându-și fiecare premianții, felicitându-i pe cei mai sânguincioși.

Domnișoara Mihuț trecu și ea prin fața microfonului:

- Premianții clasei a IV-a B sunt elevii, Georgescu Camelia, Airinei Vasile, Marin Ion. Deși a venit în trimestru al doilea, elevul Dobre Mihai a muncit foarte mult și a obținut premiul II.

- Vă rog o clipă, domnișoara învățătoare, interveni directorul. În clasa dumneavoastră un elev a făcut o faptă deosebită.

Directorul povesti tuturor elevilor și părinților ce asistau la serbare despre felul cum elevul Marin Ionuț s-a împrietenit cu Dobre Mihai și cu sprijinul părinților l-a adus la școală.

- Pentru aceasta, școală noastră acordă elevului Marin Ion **Premiul special al prieteniei** și-i felicită pe părinții lui pentru modul cum l-au educat.

Piatra-Neamț, Ianuarie 2009

CUPRINS

<i>Sarutul - Poveste de iubire</i>	2
<i>Limba noastră-i o comoară</i>	66
<i>Rada</i>	92
<i>Caietul cu poezii</i>	116
<i>Premiul special, al prieteniei</i>	159